

cur dubitarit Pinus, in Nova Bibliotheca, an sæculo nono desinente vel decimo ineunte sit scriptum; ipse enim tempus quo hunc laborem suscepit indicat VIII Kal. Maii. Scripsit scilicet Formoso Romanam sedem tenente. Non equidem primo pontificatus anno, sed aliquo ex subsequentibus. Sedebat Formosus an. 891; ideo hoc Martyrologium anno 894 assignavimus. Multa in eo possent observari, et

ad id dignum est ut legatur ab eruditis. Germanis fuit in usu. De Anacleto refert VI Kal. Maii. ipsum a Petro presbyterum ordinatum idolis, vi coactum sacrificasse, deinde pœnitentia ductum martyrio fuisse coronatum imperante Domitiano. Quæ de lapsu Anacleto refert, unde hauserit nescio; ipsum sub Traiano vel mortuum vel martyrem asserunt Platina, Balæus et plurimi.

IN NOMINE DOMINI

INCIPIT

MARTYROLOGIUM

PER ANNI CIRCULUM

S. P. N. NOTKERI, COGNOMENTO BALBULI, MONACHI SANCTI GALLI.

JANUARIUS.

Mensis Januarii habet dies XXXI, luna vero

XXIX.

KAL. JAN. — Octava nativitatis Dominicæ, qua die idem Dominus circumcisus est in carne, secundum legem Moysi, et nomen, ut Jesus vocaretur, accepit, quo vocatum est ab angelo, antequam conciperetur in utero (*Luc. II*).

Romæ natalis sancti Almachii martyris, qui jubente Alipio Urbis præfecto, cum diceret: « Hodie octavæ Dominici diei sunt, cessate a superstitionibus idolorum sacrificiisque pollutis, » a gladiatoribus hac de causa occisus est.

Item Romæ sanctæ Martinæ virginis et martyris, qui sub Alexandro imperatore pro fide Christi multis tormentorum generibus cruciata, et ad extremum gladio est percussa: quæ etiam ferocitatem leonis numine habitantis in se Spiritus sancti mitigavit, et simulacra orando destruxit, ac multos ad fidem Christi convertit. Pro cuius vindicta imperator impiam vitam se ipsum lacerando finivit.

Eodem die apud Spoletum Tusciæ civitatem passio sancti Concordii presbyteri Romani de titulo Pastoris, temporibus Antonini imperatoris. Qui pro eo quod idolis sacrificare noluit, a Torquato comite capitalem sententiam accepit. Item Romæ via Appia Coronæ et militum triginta, qui sub Diocletiano Augusto pro confessione Christianæ fidei martyrio coronari meruerunt.

In Cæsarea metropoli Cappadociæ, depositio S. Basilii episcopi, qui Regulam fratrum et multa alia utilia conscripsit, et super multa mirabilia quæ

B fecit, chirographum perditum hominis, quod diabolo fecit orando recipere meruit, et diem mortis suæ propter conversionem Joseph Hebræi distulit, et conscriptionem cujusdam nefandi sceleris etiam defunctus abolevit.

In Africa natalis sancti Fulgentii Ecclesiæ Ruspensis episcopi et confessoris. Qui tempore Wandaliæ persecutionis, ob catholicam fidem, et eximiam doctrinam, ab Arianis multa perpressus, et diu apud Sardiniam exilio relegatus, tandem ad ecclesiam suam redire permissus, et vita et verbo clarus sancto sine quievit, annum sui episcopatus agens vicessimum quintum, vitæ autem totius sexagesimum quintum.

Apud Alexandriam sanctæ Euphrosynæ virginis, quæ orationibus patris sui Pafnutii de sterili matre pergenita, in puerili ætate constituta, clam se tonderi fecit, et monasticam vitam expetiit, Smaragdi sibi nomen imponens. Post etiam in conclusione viginti octo annis in omni sanctitate perdurans, tacta agrotationis incommodo, et mortem sibi adesse cognoscens, manifestavit se religioso, et lacrymâ multoties quærenti se jam patri. Cujus nomen et conversatio sub interpretatione castissimæ apud Romanos celebris habetur.

IV NON. JAN. — Octava sancti Stephani.

Romæ Telesphori papæ. Qui constituit ut septem hebdomadibus ante Pascha jejunium celebraretur, et in Nativitatis Domini nocte missa frequentaretur, et hymnus angelicus, id est *Gloria in excelsis Deo*, caneretur. Omni autem reliquo tempore, nullus ante horam tertiam, qua Dominus traditur crucifixus, missam celebrare præsumeret. Hic etiam martyrio

coronatus, sepultus est juxta corpus S. Petri in Vaticano.

In Antiochia Macharii abbatis. Et in Ponto civitate Tomis, trium fratrum, Argei, Narcissi et Marcelini pueri. Item Tomis Phili episcopi. Qui sub Licinio Cæsare inter tirones comprehensus, cum nollet militare, cæsus ad mortem, et diu in carcere maceratus, et incippomissus, deinde in mare demersus, martyrium consummavit. Cujus corpus ad littus delatum, et a religiosis viris depositum, magnis coruscat virtutibus.

Viennæ depositio B. Florentii episcopi.

In territorio Lugdunensi, monasterio Jurensium S. Eugendi abbatis, cujus vita virtutibus et miraculis plena refulsit.

III. NON. JAN. — Octava sancti Joannis Apostoli.

Romæ Antheri papæ et martyris, qui vicesimus post B. Petrum, duodecim annis rexit Ecclesiam, et martyrum gesta diligenter exquisivit. Passus est sub Maximiano, et in cœmeterio Callisti sepultus, via Appia.

Apud Parisium S. Genovefæ virginis, quæ a B. Germano Antissiodorensi episcopo Christo dicata, admirandis virtutibus et miraculis late claruit, et usque octoginta annos in Christi servitute consecuit.

II. NON. JAN. — Octava Innocentium.

Apud Cretam natalis sancti Titi apostolorum discipuli.

In Africa sanctorum Aquilini, Gemini, Eugentii (Eugenii), Martiani, Quinti, Theodoti, Tryphonis, præclarissimorum martyrum.

Eodem die apud urbem Romam sanctorum martyrum Prisci presbyteri et Priscilliani clerici, atque Benedictæ religiosæ feminae, qui tempore Juliani impiissimi Augusti gladio martyrium peregerunt.

Item apud Romam beatæ Daphrosæ uxoris Fabiani martyris, quæ post damnationem beati viri sui, primum relegata exsilio, deinde ab impio Juliano jussa est capite puniri.

Eodem die nativitas Theogenis martyris, qui sub Licinio Cæsare per Licentium tribunum passionem complevit. In Hellesponto primum inter quatuor columnas tensus, fustibus cæsus est, deinde in carcerem missus, ut ibi fame interiret. Sed Domini pietate invisibili cibo ibidem per quadraginta dies pastus. In laudibus Dei assidue manebat. Ad ultimum vero in mare missus, martyrizavit. Quem Eutychus et Eustochius et Zeticus tollentes de littore maris, sepelierunt in foro Hellesponti.

Ipsa die passio Petri agnomine Balsami, qui sub Maximiano imperatore, agente Severo præside, suspensus et unguis laceratus, ad extremum vero gladio percussus est, et in Aulona civitate sepultus est.

Eodem die passio Luciani presbyteri et martyris: qui missus a Roma prædicare verbum Dei in Galliis, post multorum conversionem ad Christum in eisdem partibus sub Juliano imperatore capite plexus est.

Ad cujus sepulcrum multa ostenduntur miracula et sanitates plurimæ fiunt.

NON. JAN. — Vigilia Theophaniæ.

Hierosolymæ depositio S. Simeonis prophetæ, qui Dominum Jesum Christum Spiritus sancti illustratione cognitum, de manibus parentum in ulnas suas accepit, et non solum de eo, sed et de matre ejus futura mystico sermone prænuntiavit (Luc. II).

Apud Antiochiam, depositio sancti Simeonis monachi, admirandæ virtutis viri. Qui tertio decimo ætatis anno, huic sæculo abrenuntians, monasterii claustra expetiit. Ubi mira abstinencia, vix septimo die cibum sibi indulgens, Psalterium intra quatuor menses didicit; deinde nimia domandi corporis intentione, fune palmito renes sibi constringens, durrer laniatus est. Unde in quodam puteo se recludens, sed ex eo a fratribus violenter ad monasterium reductus, clam fugiens eremum petiit. Ubi multo commoratus tempore, in columna editiori, sanctitate fervens, se conclusit. Ubi non modo extraneæ mulieri, sed nec propriæ matri, se videre permisit. Et usque hodie basilicam columnæ illius feminarum nulla ingreditur. Nam quædam mulier veste induta virili ingredi voluit, sed mox ut limen attigit, retrorsum mortua cecidit.

In Africa Felicis, Secundi, Honorii, Luciani, Candidi, Januarii, Telesphori, Jocundi, Anastasiæ.

VIII. ID. JAN. — Epiphania Domini: quod interpretatur *manifestatio*. Apud Romanos autem eadem festivitas Theophania nominatur, ut ex compositione nominis, quod Dei sit apparatio manifestetur. Quo videlicet die magi, juxta prophetiam Balaam, cujus successores erant, dicentis: *Orietur stella ex Jacob et consurget virga de Israel, et percutiet duces Moab, vastabitque omnes filios Seth, et erit Idumæa possessio ejus* (Num. xxiv); et iterum: *De Jacob erit qui dominetur, et perdat reliquias civitatis* (ibid.), videlicet Ar, quæ nunc Areopolis dicitur: ex visione incognitæ prius stellæ in hora nativitatis Domini in oriente, id est domi, Hierosolymam versus conspectæ, in eadem regia civitate ex prophetia Michæ de loco nativitatis Christi certius edocti, ductu ejusdem stellæ in Bethlehem puerum Jesum cum Maria matre sua invenientes, mysticis muneribus adoratum venerati sunt. Quod licet divino instinctu credatur actitatum, ut gentes quæ in vicinis erant, nativitatis Dominicæ ac propheticæ doctrinæ jam tunc participes fierent, tamen historica ratione et temporaria Christi dispensatione non caret, ut et Moabitarum duces apud parentes suspecti sibi quondam regis muneribus oblati gratiam impetrarent, et eadem munera ad peregrinationem Ægyptiam prodessent. Neque enim iidem magi aut Chaldæi, aut Indi, aut denique Persæ juxta quosdam fuerunt, et altero vel tertio nativitatis Domini anno eum adorandum venerunt, sed aut Moabitæ et Ammonitæ sive Madianitæ, sancto Hieronymo id ipsum astipulante, et tertio decimo nativitatis ejus die, non in Jerusalem sublimem sicut putaverunt, sed in Beth-

lehem humilem studio devotionis invenire, et spiritali remuneratione donari meruerunt.

Eodem die passio sanctæ Macræ virginis, quam cum Ricovarus [Rictiovarus] præses torqueri et in ignem præcipitari jussisset, illæsa permansit. Deinde mamillis abscissis, et squalore carceris afflicta, super testas acutissimas et prunas volutata orans migravit ad Dominum.

In Africa, Flori, Jocundi, Petri, Marci, Acutii, Januariæ.

In Syria, sanctæ Anastasiæ.

Medonis [Rhodonis] nativitas et ordinatio episcopatus, ac transitus sancti Melani [Melanii] episcopi et confessoris. Cujus corpori superposita in mediis ignibus illæsa reperta est palla.

VII Id. JAN. — Relatio pueri Jesu ex Ægypto. Et nativitas sancti Luciani Antiochenæ Ecclesiæ presbyteri et martyris, viri doctissimi atque eloquentissimi, qui Nicomedie ob confessionem Christi passus, et in quatuor partes dissectus est: quibus in singulis lapidibus legatis et in mare demersis, alia die Helenopoli Bithyniæ integrum corpus cum ipsis lapidibus inventum honorifice sepultum est. Quam urbem cum prius Drepana vocaretur, in honorem ejusdem martyris Constantinus imperator instaurans ex nomine matris suæ Helenopolim nuncupavit.

Item apud Antiochiam B. Cleri diaconi, qui ob confessionem Christi septies tortus, et in carcere diu maceratus, ad ultimum decollatus martyrium consummavit.

Passio sanctæ Faustæ virginis, sub Maximiano imperatore, quæ Evilasium primum palatii, tortorem suum; patientiæ suæ virtute convertit ad fidem, necnon et præfectum cui jussum est eam torquere. Primum ergo suspensa et ferramentis lacerata, postea bestiis tradita, sed a nulla earum contaminata est. Deinde clavis caput ejus confixum est. Postea in sartaginem piee ferventem missa, sed non est læsa, sicque cum Evlasio et præfecto in tormentis constituta, reddidit spiritum: populi vero Christiani hæc audientes, sepelierunt corpora sanctorum.

VI Id. JAN. — In Græcia, Poliecti [Polyucti] et Palladii.

Neapoli Campaniæ nativitas S. Severini episcopi et confessoris, fratris beatissimi Victorini clarissimi in miraculis viri. Qui et ipse fratris imperator [imitator], post multarum virtutum perpetrationem, sanctitate plenus quievit. Sepultus in eo loco ubi priusquam ad episcopatum vocaretur, abstinentissimus fuerat conversatus.

In Græcia, Rustici, Timothei et Jocundi.

Mellocia [Bellovaci] sancti Luciani, socii beati Dionysii. Item Messiani.

Melis, Patientis episcopi.

V Id. JAN. — In Mauritania, civitate Cæsariensi, passio S. Martianæ virginis et martyris.

Eodem die apud Antiochiam S. Juliani martyris, et Basilissæ virginis: qui locupletissimorum cura

A parentum, pro eo quod erant unici, renitentes et inviti specie tenus in conjugio copulati, sed sanctissimo voto per aliquot annos pariter in virginitate manentes, monasteria de rebus suis in Antiochiæ municipiis instituerunt, ita multa et frequentia, ut Julianus ad decem millia monachorum Pater; Basilissa vero multarum virginum Mater existeret. Quas ante se ad regnum cælorum præmittens, et ipsa subsequitur. Julianus vero postmodum a Martiano præside perquiritur. Quo tempore rabies crudelissima, ad persequendum sanctos Dei sub Diocletiano et Maximiano exardescens, multitudinem sacerdotum et ministrorum Ecclesiæ Christi propter immanitatem persecutionis ad eum confugere coegit. Comprehensus itaque cum hac ingenti multitudine ipse præsidis audientiæ est reservatus, cæteri servi Dei jussu crudelissimi ducis accenso igne, eisque appposito, in quo consistebant loco consumpti sunt. Ubi ad commodandam [commendandam] pretiosam mortem sanctorum, tertia, sexta, nona, sed et vespertina hora, psallentium Deo chori feruntur auditi. Beatus autem Julianus primum auditus rigidissimis fustibus cæsus est. Cumque cæderetur, unus ministrorum, præsidi necessarius, oculum amisit, quem, B. Juliano orante, illico recepit, et Christo credens, statim ab insano iudice decollatur. Inde B. Juliano ducto ad fanum dæmonum, ad quingenta simulacra communita atque in pulverem sunt redacta: qui pro hoc [cum pro hoc] in profundissimum et obscurissimum carcerem, cum Celso puero, præsidis filio, clauderetur, sed odore suavissimo et lumine mirifico donaretur, septem fratres et viginti milites, qui ad eos visitandi gratia venerunt, priores igni traditi, posteriores sunt gladio trucidati. Porro Julianus cum Celso puero, et Antonio presbytero, atque Anastasio diversis pœnis afflicti, et ipsi cum Marcionilla matrona a militibus sunt interempti.

IV Id. JAN. — Nativitas B. Nicanoris, unius de primis septem diaconis, apud Cyprum gloriose coronati ibique venerabiliter sepulti.

Apud Thebaidem nativitas sancti Pauli primi eremite, qui a sexto decimo ætatis suæ anno usque ad nonagesimum tertium solus in eremo permansit. Cujus animam inter apostolorum et prophetarum choros ad cælum ferri ab angelis Antonius vidit. Romæ Melchiadis episcopi: qui constituit in ecclesia a fidelibus nulla ratione in diebus Dominicis jejunandum. Iginii [Hygini] papæ, qui constituit clerum, et gradus ecclesiasticos distribuit.

III Id. JAN. — Educatio Domini de Ægypto, quæ secundum alios VII Id. Jan., secundum quosdam Non. Jan. propter multorum dierum profectionem celebratur. Apud Alexandriam SS. confessorum, Petri, Severi, Leuci.

In Africa nativitas S. Salvii martyris, in cujus natali S. Augustinus verbum fecit ad populum Carthaginis.

PRIDIE Id. JAN. — In Achaia Cyriaci. In Ægypto. Philoromi. In Arabia, Saturi qui transiens ante

templum cujusdam idoli, cum exsufflasset illud, A signans sibi frontem, statim corruit; quam ob causam a iudice loci decollatus est. Eodem die nativitas S. Arcadii martyris, genere et miraculis clari.

Id. JAN. — Octava Theophaniæ. Romæ, via Lavinaca [Lavicana], Secundinæ, Coronæ, et militum quadraginta sub Gallieno imperatore. Pictavis, depositio S. Hilarii episcopi et confessoris, qui sub Constantio Augusto hæretico ob catholicam fidem quadriennio apud Phrygiam exilio relegatus est. De quo inter alias virtutes refertur quod orando mortuum suscitaverit.

XIX KAL. FEBR. — In Antiochia Glycerii diaconi, de antiquis multa tormenti [tormenta] passi et in mare demersi.

In Campania Nola civitate Felicis presbyteri: cujus episcopus Maximus cum persecutione territus B fugisset in eremum, beatus Felix, captus et vinculis astrictus, ante præsidem est adductus et fustibus cæsus. Deinde in equuleo tortus, et in carcere vinculatus, et cocleis ac testulis superpositus: nocte ab angelo Domini confractis catenis, et scissa trabe qua pedes ejus astringebantur, sacerdotem suum requirere jubebatur. Quem cum senio prægravatum, fame consumptum, gelu constrictum, clausis oculis strictisque dentibus semivivum vixque spirantem ægre tandem aliquando reperisset, et non haberet quid defecto seni porrigeret, ecce subito de sentibus uvam dependere miratus, in os confessoris expressit, et refocillatum atque humeris impositum ad civitatem perduxit ac sub tugurio cujusdam viduæ clanculo pavit. Deinde captus et in exilium trusus, C cum multis ibidem per signorum ostensionem converteret: post inde regressus, cum iterum ad tormenta quæreretur, sed divina providentia occultatus, apud Nolam multis virtutibus illustrissimus emineret, adeo ut cunctus populus eum sibi pontificem postulant: non consensu, sed alio pro se ordinato, ipse nihilominus per duodecim annos Dei servitio insistens, Dominica die mysteriis confectis migravit ad Christum. Sepultusque est non longe ab urbe Nola, in loco qui dicitur Piacis.

In spoletana civitate nativitas Pontiani martyris, qui passus est temporibus Antonini imperatoris, sub Fabiano iudice. Qui cum nollet idolis sacrificare, jussit eum virgis cædi crudelissime. Deinde nudis pedibus super carbones ardentes ambulare, postea D duos ei leones imitti, a quibus cum nocitus non fuisset, liquefacto plumbo perfusus est; cumque nec in hoc læderetur, capite truncatus est.

XVIII KAL. FEBR. — In Palæstina depositio Abacuc prophetæ, cujus reliquiæ simul cum ossibus Michææ prophetæ temporibus Arcadii et Honorii Augustorum, Domino revelante, repertæ sunt. Item Macharii abbatis, discipuli S. Antonii. Item B. Isidori, sanctitate vitæ, fide ac miraculis præclari.

XVII KAL. FEBR. — Romæ, via salaria, in cœmeterio Priscillæ, nativitas S. Marcelli papæ. Hic fecit cœmeteria via Salaria, et viginti quinque titulos in

urbe Roma constituit propter baptismum et pœnitentiam multorum, qui convertebantur ex paganis et propter sepulturas martyrum. Qui jubente Maximiano imperatore primo fustibus cæsus, et a facie ejus quem corripiebat expulsus est. Deinde audiens quod domum sanctæ Lucinæ, quam ipse proscriptione damnaverat, eo quod de facultatibus suis Christianis donaverit, ecclesiam faceret, atque in ea missas celebraret, in media civitate jussit in eadem ecclesia planas sterni, ad animalia extabuli [catabuli] publici, et eundem episcopum ad servitium animalium deputavit, cum custodia publica. Ubi etiam post multos annos serviendo, indutus amictus cilicino, defunctus est, et conditus aromatibus a Joanne presbytero et B. Lucina, sepultus est in cœmeterio Priscillæ.

B Arelate S. Honorati episcopi et confessoris, cujus inter cætera miracula fertur quod draconem de Hilarina insula orando fugaverit, et ibidem monasterium fundaverit.

In pago vero Mandensi in Perona monasterio S. Fursei Hiberniensis. Qui de hoc sæculo raptus multa mirabilia conspexit, et reversus mortalibus admiranda narravit, ac postmodum in austera districtione demigravit.

XVI KAL. FEBR. — In Ægypto apud Thebaidem, depositio B. Antonii monachi, qui sine ulla scientia litterarum, Scripturas divinas, et memoriter audiendo tenuisse, et prudenter cogitando intellexisse et inimitabilem vitam ac miraculis claram a pueritia usque ad decrepitam senectutem duxisse, et multos sanctitatis suæ discipulos reliquisse, toto orbe Christiano prædicatur. Obiit autem in pace sub imperatore Constantino, anno ætatis suæ centesimo quinto, et sepultus in eremo a suis discipulis, sicut ipse vivens præceperat, occultatus est. Cujus corpus, sub Justiniano imperatore divina revelatione repertum, Alexandriam delatum est, et in ecclesia B. Joannis Baptistæ humatum.

Lingonis nativitas sanctorum geminorum Speusippi, Elasippi et Melasippi [Elsusippi et Melensippi]: qui cum essent viginti quinque annorum, cum avia sua Leonilla, et Jonilla, et Neone martyrio coronati sunt, tempore Aureliani imperatoris. Gemini quidem in una arbore suspensi, ligatis manibus sursum, pedibus vero jusum [id est, deorsum], ita D extenti ut pene putarentur ab ipsa membrorum compage separari. Et post in ignem præcipitati, nec tamen flammis læsi: inter verba orationum simul migraverunt ad Dominum, Jonilla, hæc videns, confessa est se etiam Christianam, et comprehensa a turbis, a capillis suspensa, ac multis afflictis suppliciiis, cum Christum negare nolisset, cum Leonilla est simul gladio perempta. Neon exceptor gestorum et ipse Christo nomen confessus martyrio coronatus est. Docuit autem et baptizavit geminos hos Benignus presbyter, quem misit ab Oriente B. Polycarpus Myrneorum [Smyrnæorum] episcopus, Joannis apostoli auditor, in Galliam cum Andochio com-

presbytero et Thyrso diacono. Sepulti sunt autem iidem gemini in secundo milliario ab urbe Lingonensi. Turbon quoque scribens victorias constantium Dominum, non post multum temporis martyrium perpessus est.

XV Kal. FEBR. — Cathedra S. Petri apostoli, qua primum Romæ sedit : cum enim idem princeps apostolorum Hierosolymis et in Cæsarea atque in cæteris civitatibus Judæorum primum prædicasset Evangelium, ad prædicandum postea gentibus missus, venit Antiochiam, ibique fundans Ecclesiam, præfuit eidem annis... [apud Baron., annis septem]. Inde quoque pergens Romam venit secundo Claudii Cæsaris anno, ibique Evangelium instantissime prædicans viginti et quinque annis ejusdem urbis episcopatum rexit.

Item Romæ nativitas S. Priscæ virginis et martyris.

In Ponto nativitas SS. martyrum, Moysei et Ammonii : qui cum essent milites, primo ad metalla deputati, novissime vero igni deputati sunt.

XIV Kal. FEBR. — Hierosolymis nativitas sanctarum Marthæ et Mariæ sororum Lazari.

In Smyrna, sancti Germanici martyris, ad bestias damnati.

In Africa, Pauli, Quinti et plurimorum martyrum. Carthagine, Picariæ, Piæ et aliorum triginta octo.

XIII Kal. FEBR. — Romæ Fabiani papæ, qui cum viginti quinque annis Ecclesiæ præsesset, passus est tempore Decii et in cœmeterio Callixti sepultus. Hic regiones divisit diaconibus, et fecit ut septem diacones totidem notariis imminerent, ut gesta martyrum in integrum colligerent, et multas fabricas per cœmeteria fieri præcipit. In cujus electione fertur Spiritus sanctus in columbæ specie plurimis apparuisse. Item Romæ, eodem die, nativitas S. Sebastiani martyris, qui in tantum charus erat imperatoribus Diocletiano et Maximiano, ut principatum ei primæ cohortis traderent. Quem Diocletianus, ubi Christianum cognovit, nec a fide posse revocari, jussit ligari in medio campo, quasi signum ad sagittam, et sagittari a militibus. Qui cum, sagittis plenus, quasi hericius staret, putantes eum mortuum, abierunt. Nocte autem veniens quædam mulier, nomine Hirene, tollere corpus, invenit eum viventem, et adduxit eum in domum suam, et curam ejus egit. Qui ubi convaleuit, multos in fide confortavit. Nec mora ipsis imperatoribus apprensus, eos prout digni erant corripuit. Tunc, jussit cum Diocletianus in hippodromum perlati duci, et fustigari usque deficeret : quem mortuum in cloacam maximam miserunt. Sed ille apparuit in somniis sanctæ matronæ Lucinæ dicens : Juxta circum invenies corpus meum, pendens in unco, et dum levaveris, perduces ad Catacumbas, et sepelias me in crypta juxta vestigia apostolorum. Quæ ipsa nocte cum servis veniens totam ita complevit.

Eodem die Romæ SS. martyrum Marini [Marii]

et Marthæ cum filiis suis Audifax et Ambacue [Abachum] nobilium de Perside qui ad orationem venerant Romam tempore Claudii principis. E quibus post toleratos fustes, equuleum, ignes, ungues, manuum præcisionem, Martha in nympha necata, cæteri decollati.

XII Kal. FEBR. — Athenis Publii episcopi, qui cum Paulo apostolo, in iusulam naufragio ejecto, post patris sui a febribus et dysenteria curationem, non modicam humanitatem præstitisset, per ejus prædicationem ad Christum conversus, in tantum gratia Dei profecit, ut ab ipso Apostolo Atheniensibus ordinatus episcopus martyrio sit coronatus.

Romæ S. Agnetis, quæ sub præfecto Urbis Symphronio, pro eo quod Christi et virginitatis amore filium ejus maritum accipere nolisset : ad lupanar illusionis gratia perducta ac denudata, primum capillis suis contacta, deinde cælesti veste donata, ipsam præfecti filium se impudentius appetentem, et ob hoc a diabolo præfocatum, orationis virtute suscitavit. Post hæc ignibus injecta, sed eis merito sanctitatis ejus extinctis, gladio percussa est. Quæ postea parentibus suis inter multitudinem virginum auro textis cycladibus indutarum apparens, gloriam Dei, qua fruebatur in cælis, aperta voce prædicabat in terris. In Hispaniis, civitate Tarracone, nativitas SS. Fructuosi episcopi, Angurii et Eulogii diaconorum. Qui tempore Gallieni imperatoris, sub Æmiliano præside, primo in carcerem trusi, deinde flammis inlecti, exustis vinculis, manibus in modum crucis expansis orantes ut urerentur, obtinuerunt. Ex mox quidam e fratribus et filia præsidis, quæ astabat, viderunt sanctorum animas ad cælum ascendere coronatas.

XI Kal. FEBR. — Apud Trevas passio S. Patrocli martyris.

In Hispaniis nativitas sancti Vincentii diaconi et martyris : qui cum S. Valerio episcopo suo a Cæsare Augustana civitate Valentiam usque gravibus nexus catenis, jubente Datiano, perductus est ; ibique fame et squalore carceris diu maceratus, tormentis equulei et unguularum horrenda laceratione vexatus, etiam grabato ferreo diutissime ustulatus, arvinæ guttis et crepitante sale respersus est. Post hæc in teterrimum carcerem trusus, divaricatis in nervo cruribus, super acutissima testarum fragmenta projectus est. Ubi nocte lux ingens apparuit, et virtute Dei solutus martyr, inter angelos, a quibus visitari meruit, hymnum canebat, ita ut ipse custos carceris crederet Christo. Mane autem facto, cum misisset eum Datianus, et jussisset in lecto molliissimo reclinari, ut aliquantulum recreatus, acrius de novo torqueretur, infatigabilem spiritum Christo reddidit. Tunc Datianus corpus ejus in campum projici et feris atque avibus jussit exponi. Sed mox corvus divinitus ad custodiam ejus datus,

non solum aves alias arcebat, sed et immanem A lupum a sancto corpore repulit. Quod cum Datiano nuntiatum esset, jussit eum insutum culeo in profundum maris cum gravissimo saxi p[on]dere demergi. Sed prius, virtute Dei super undas innatans, ad littus delatus et arenis conditus est, quam remiges portum tangere potuissent. Inde cum se sanctus martyr cuidam fidei anui revelasset, persecutionis rabie cessante, a Christianis reverenter sublatus, et in ecclesia tumulatus est.

Nativitas S. Anastasii monachi et martyris de Perside: qui post plurima tormenta carceris, verberum et vinculorum, quæ in Cæsareâ Palestinæ perpressus fuerat a Persis, postremo in Perside multa p[œ]na afflictus, atque ad ultimum decollatus est a rege eorum Chosdroe cum aliis septuaginta. B Reliquiæ corporis ejus primo Hierosolymis ad monasterium, deinde Romam delatæ, venerantur in monasterio B. apostoli Pauli quod dicitur ad Aquas Salvias.

Ipsa die in Galliis, civitate Ebreduno, sanctorum martyrum Vincentii, Orontii et Victoris.

X KAL. FEBR. — Nativitas S. Parmenæ diaconi de septem primis: qui traditus gratiæ Dei a fratribus, injunctum officium prædicationis plena fide consummavit, et martyrii palmam adeptus Philippis quievit.

Romæ Emerentianæ virginis Christi et martyris, quæ erat collectanea S. Agnetis, et dum oraret ad sepulcrum ejus, ac simul orantes a gentiliū læsione defenderet, lapidata est ab eis. C In Mauritania, civitate Neocæsareâ, nativitas S. Severiani et Aquilæ uxoris ejus ignibus combustorum.

IX KAL. FEBR. — Nativitas sancti Timothei discipuli B. Pauli apostoli: qui apud Ephesum a beato apostolo episcopus ordinatus, post multos pro Christo agones dormivit. Cujus corpus cum reliquiis beati Andræ et Lucæ vicesimo anno Constantinopolim translatum est.

Apud Antiochiam sancti Babylæ episcopi cum tribus parvulis: qui sub . . . [Apud Baron, sub Decio] posteaquam frequenter passionibus suis et cruciatibus glorificaverat Dominum, gloriosæ vitæ finem est fortitus in vinculis; et non longe a Castalio fonte sepultus, Apollinem in ipso celeberrimo oraculorum suorum loco damnavit silentio. D

In Nescæsareâ civitate nativitas sanctorum martyrum Mardonii, Musonii, Eugenii, Marcelli, qui omnes igni traditi sunt, et reliquiæ eorum in Axum fluvium dispersæ.

VIII KAL. FEBR. — Romæ translatio S. Pauli apostoli, et conversio ejus apud Damascum; et ibidem nativitas S. Ananiæ, qui eundem Paulum baptizavit.

Alibi nativitas S. Projecti martyris. Constanti-
nopolis, Gregorii Theologi.

Apud Gabalen civitatem, S. Severiani episcopi, admirandæ sanctitatis et doctrinæ viri.

VII KAL. FEBR. — Nativitas sancti Polycarpi, qui beati Joannis apostoli discipulus, et ab eo Smyrnæ episcopus ordinatus, totius Asiæ princeps fuit. Postea vero, regnante Marco Antonio et Lucio Aurelio Commodus, quarta post Neronem persecutione, Smyrnæ sedente proconsule, et universo populo in amphitheatro adversus cum conclamante, igni traditus est. Sed flamma in modum cameræ curvata, specie quasi veli navis vento sinuati, supra corpus martyris stetit. Quod corpus in medio positum, non erat ut caro ardens, sed tanquam si aurum aut argentum in fornace candesceret. Tum præterea odorem naribus suis circumstantes hauserunt tanquam thuris incensi, vel pretiosissimi fragrantis unguenti. Ad ultimum, videntes sceleris ministri corpus igne non posse consumi, jusserunt propius accedere confectores, et corpus cui ignis cesserat, mucrone transfodere. Quo facto tam largus profusus est sanguis, ut restingueret rogam. Cum quo et alii duodecim ex Philadelphia venientes, apud præfatam urbem martyrio consummati sunt. Tunc etiam Germanicus athleta Christi insignis, ab bestiis damnatus, et ultro ad devorationem sui provocans, veloci morte coronam adeptus est vitæ æternæ.

Eodem die sanctorum martyrum Theogenis cum aliis triginta sex.

Item apud Biturigas beati Sulpitii episcopi et confessoris.

VI KAL. FEBR. — In Africa nativitas S. Juliani, Vincentiæ et aliorum triginta duorum.

Nativitas S. Joannis episcopi Constantinopolitani, qui pro mira et pretiosissima doctrina Chrysostomus appellatur: quod Latine interpretatur *oris aurei* vel *os aureum habens*. Qui per multos agones vitam promeruit sempiternam.

Item Marii abbatis monasterii Badocensis, vita et virtutibus clari.

In Bethlehem Judæ dormitio Paulæ, matris Eustochiæ [Eustochii] virginis Christi. Quæ cum esset ex nobilissimo genere senatorum Romæ, abrenuntians sæculo, et opibus suis in pauperes erogatis, Christi consecuta est paupertatem, et apud præfatum oppidum, Dominica nativitate gloriosum, monasterii virginalis exstitit mater. Cujus vitam virtutibus admirandam S. Hieronymus scribens, testatur eam longe coronatam esse martyrio. Ejusdemque petitionibus annuens, confecit plurima opuscula.

V. KAL. FEBR. — Octava sanctæ Agnæ, vel, juxta quosdam, natalis geminus [geminus].

In civitate Appollonia, Leucii, Thyrsi, Gallinici martyrum. Qui temporibus imperatoris Decii sub præsidibus Cymbrio, Sylvano, et Baudo, diversis tormentorum generibus excruciat, primus et ultimus abscissione capitis, medius cælesti voce evocatus

spiritum reddens, martyria consummaverunt in A Græcia.

Eodem die apud Alexandriam beati Cyrilli episcopi, qui catholicæ fidei præclarissimus existit propugnator.

In monasterio Reomanensi [Rhemensi], Hicanis [Joannis] presbyteri viri Dei.

IV KAL. FEBR. — Romæ nativitas Papiæ et Mauri militum tempore Diocletiani : qui constantiam videntes Saturni et Sisinnii matrum, conversi sunt ad fidem. Statimque jussum est a Laodicio præfecto Urbis, ut os eorum, quo Christum confitebantur, lapidibus contunderetur, et retunderentur [retruderentur] in carcerem, ubi erant baptizati ab Marcello papa. Quos potest dies duodecim eductos, jussit sterni in viam et fustibus cædi ; deinde levatos de B terra plumbatis cædi donec exspirarent. Quorum corpora colligens noctu Joannes presbyter, sepelivit via Nomentana, ad nymphas beati Petri, ubi baptizabat. Scriptum in gestis beati papæ Marcelli.

Eodem die Triveris depositio beati Valeri episcopi, discipuli S. Petri apostoli.

III KAL. FEBR. — Apud Antiochiam passio S. Hippolyti, qui novato [Novati] schismate aliquantulum deceptus, operante gratia Christi correctus, ad charitatem Ecclesiæ rediit. Pro qua et in qua, postea illustre martyrium consummavit.

Hierosolymis depositio beatissimi Matthiæ episcopi, de quo mira et plena fide gesta narrantur : qui octavus post Jacobum rexit Ecclesiam, et multa pro C Christo perpessus, ultimo in pace vitam finivit.

Item beati Alexandri ; hic Deciana persecutione pro confessione fidei judiciis sistitur et vinculis carceris traditur. Quique cum longævæ ætatis veneranda canitie præfulgeret, postquam frequenter passionibus suis et cruciatibus glorificaverat Dominum, de vinculis ad tribunalia, et a tribunalibus revocaretur ad vincula, inter ipsa vicissim sibi succedentia tormenta, bona sine quievit.

Item in Malbodi monasterio nativitas Adelgundæ virginis : quæ temporibus Dagoberti regis propositum elegit, et in quo permansit. Sæpiusque illi angelica visio revelata fuit, exhortans eam ut in proposito permaneret. Novissime vero cum magna claritate celestis luminis ad vitam migravit æternam. D

PRIDIE KAL. FEBR. — Apud Alexandriam nativitas S. Metrani martyris: quem pagani correptum jubent impia verba proferre. Quod illo recusante, omne corpus ejus fustibus colliserunt. Vultumque et oculos acutis calamis terebrantes, extra urbem cum cruciatibus expulerunt. Inique quod in eo supererat spiritus, lapidibus ejecerunt.

Item Alexandriæ, Tarsitii, Zotici et Ammonii.

In Africa, Victoris, Publii, Saturnini et Polycarpi. Item Thyrsi, Gelasii et Gallinici.

Eodem die apud Trientinam [Tridentinam] urbem beati Vigili episcopi et martyris.

FEBRUARIUS.

Mensis Februarius habet dies XXVIII., lun. XXIX, in anno vero bissextili XXX.

KAL. FEBR. — Apud Antiocham S. Ignatii episcopi et martyris.

In Græcia, Polycarpi episcopi.

Ravennæ, S. Severi episcopi.

Apud Smyrnam nativitas S. Pionii martyris, qui persecutione Antonii [Antonini] Veri, post insuperabilem responsionum constantiam, et squalorem carceris, ubi multos fratrum ad martyrium suis exhortationibus roboravit ; ad ultimum cruciatibus multis vexatus, clavis confixus, et ardenti rogo superpositus, beatum pro Christo sortitus est finem. Passi sunt cum eo alii quindecim.

Eodem die, beati Effrem, Edessensæ Ecclesiæ diaconi.

In Hibernia nativitas S. Brigittæ virginis, quæ magnorum meritorum et sanctitatis esse prædicatur adeo ut cum lignum altaris in testimonium virginittatis suæ tetigisset, viride sit effectum.

Eodem die S. Pauli episcopi civitatis Tricassinæ cujus et vita virtutibus claruit, et mors pretiosa miraculis commendatur.

IV NON. FEBR. — Hypapante Domini, vel purificatio beatæ Mariæ, quando Dominum Jesum cum hostiis secundum legem præsentavit in templo, et ipsum esse Christum Simeon et Anna in Spiritu sancto cognoverunt, et expectantibus redemptionem Hierusalem prædicaverunt (*Luc. 1.*)

Apud Cæsaream nativitas beatissimi Cornelii centurionis: cui cum preces et eleemosynæ suæ Deo acceptæ ab angelo nuntiarentur, mox ex admonitione ejusdem angeli, ad sanctum Petrum apostolum legatos direxit, ut ad salvationem subvenire dignaretur. Qui visione cœlitus delata edoctus, ne immunditiam gentilium abhorret, ad eum properans, et de fide Jesu Christi in auribus gentium disputans, ac Spiritum sanctum ex domo linguarum eos accepisse non dubitans, eos jussit baptizari, post conversionem multorum millium ex Judæis, has primas ex gentilibus primitias Deo consecrans. Qui Cornelius, relicta militia, apud præfatam urbem episcopi honore sublimatus quievit.

Romæ, sancti Aproniani commentariensis, qui a Sisinnio diacono Marcelli papæ baptizatus, a Laodicio præfecto Urbis capite truncatus est, temporibus Maximiani Augusti.

Item Romæ foro Sympronii, via Flaminia, milliaro ab Urbe CLXIII, Laurentii, Hippolyti, et nativitas S. Fortunati.

In Africa, Victoris, Marini, Honorati, Urbani, Hilarii, Perpetui, Juliani, Privatulæ et aliorum septuaginta quatuor.

Aurelianis depositio B. Flosculi episcopi et confessoris, et Siharie virginis,

III NON. FEBR.— In Sebastia civitate Cappadociæ passio S. martyris Christi Blasii episcopi, qui sub Agricola præside capite truncatus est: cum duobus puerulis, filiis unius mulieris, de illis septem quæ, per prædicationem ejus confortatæ, sub eodem præside martyrizaverunt.

In Africa beati Celerini diaconi et confessoris, et sanctorum martyrum Celerinæ aviæ ejus, et Laurentini patris, et Ignatii avunculi ipsius.

Lugduni depositio S. Lupicini episcopi.

PRIDIE NON. FEBR. — In Foro Sympronii nativitas sanctorum Gemini, Gelasii, Nannii [Magni], Aquilini [Aquilii] et Donati.

In civitate Ægypti, quæ appellatur Thynius (Thmuis) passio beati Phileæ ejusdem urbis episcopi, et Philoromi tribuni militum Romanorum: qui constantiam episcopi admiratus, et eam laudibus prosecutus, pariter cum eo capite plexus est. Cum quibus etiam innumera multitudo fidelium ex eadem urbe pastoris sui vestigia sequens, persecutione martyrio coronata est.

NON. FEBR. — In civitate Patris ordinatio episcopatus S. Andreæ apostoli.

In Sicilia, urbe Catina, passio S. Agathæ virginis sub Decio imperatore, proconsule Quintiano: quæ post alapas et carcerem, post equuleum et tortiones, post mamillarum abscissionem, sed a Domino sanationem, post volutationem in testulis et carbonibus, tandem in carcere consummata est.

Viennæ, beati Aviti episcopi. Cujus fide et industria atque admirabili doctrina, tempore Gundebaldi regis, ab infestatione Arianae hæreseos Gallia defensæ sunt.

VIII ID. FEBR.— Romæ via Appia in ejusdem cœmeterio passio S. Sotheris virginis et martyris.

Apud Casaream Cappadociæ nativitas S. Dorotheæ virginis; quæ cum duobus sororibus Christe et Calliste, quæ a fide nuper apostatabant, victæ doloribus, commendata esset, ut eam averterent a Christo, ipsas iterum convertit ad Christum: ita ut a præfecto in cupam ferventem missæ, ad martyrii palmam pervenerint. Postea vero ipsa sub Sappirio provinciæ ipsius præside, primum, equulei extensione vexata, dein palmis diutissime cæsa, ad ultimum capitali sententia punita est. Cumque egrediens de prætorio duceretur ad mortem, Theophilus quidam scholasticus ait ad eam. « Eia tu, sponsa Christi, mitte mihi mala de paradiso Christi tui. » Quæ statim promisit se esse missuram. Ubi ergo ventum est ad locum in quo jugulanda, erat, pauper [parumper oratione facta, protulit orarium suum, et vocato ad se quodam puerulo annorum sex, misit Theophilo, dicens; « Dic ei: Dorothea ancilla Dei mittit tibi mala de paradiso Christi sui. » Accipiens ille et gratias agens quod petitionem ejus implisset, cepit sibi faciem tergere. Tantaque repente suavitate per-fusus est, ut tota mente mutatus cum grandi exultatione, et clara voce sæpius replicaret: « Benedictum nomen Domini Jesu Christi. » Ob quam confes-

sionem mox et ipse tentus ac suspensus in equuleo, tanta credulitate tortus est, ut omnes circumstantes exhorrescerent. Novissime vero caso capite martyrium consummavit.

Eodem die nativitas Antholiani, [qui apud urbem Arvernam martyrio coronatus.

In Gallia, civitate Aderato [Atrebatii], depositio sancti Vedasti episcopi et confessoris.

In Hellone monasterio depositio S. Amandi episcopi et confessoris.

VII ID. FEBR. — In Britannia sancti Moyseis vel Moysis venerabilis episcopi. Qui primo quidem in eremo vitam solitariam ducens, meritis et virtutibus ac signis quæ faciebat per illum Dominus, magnifica innotuerat. Quique postea, petente Mauvia Saracorum regina, episcopus illius gentis factus, fidei catholice custodivit intemerata consortia, et gentem cui datus fuerat episcopus ex grandi parte ad fidem Christi convertit: sicque in pace perfectus in virtutibus quievit.

VI ID. FEBR. — In Armenia Minore nativitas sanctorum Dionysii, Emiliani et Sebastiani.

Eodem die apud Alexandriam nativitas sanctæ Cointhæ martyris: quam pagani correptam ad idola perducentes adorare cogebant. Quod cum illa execrans recusaret, vincula pedibus ejus innectentes, et per plateas totius civitatis eam trahentes, horrendo supplicio discerpserunt.

Romæ depositio S. Pauli episcopi et Julii papæ.

V ID. FEBR. — Suevo [Soli] apud Cyprum nativitas Alexandri et Ammonis. Item Ammonis et aliorum triginta septem.

Alexandriæ Apolloniæ virginis: cui persecutores omnes dentes excusserunt; deinde, constructo ac succenso rogo, cum comminarentur [vivam se eos esse incensuros, nisi cum eis impia verba proferret, illa paulum quid intra semetipsam deliberans, repente se de manibus impiorum prorupit, et in ignem quem minabantur sponte prosilivit.

IV ID. FEBR.— Romæ nativitas sanctorum martyrum Zotici, Hireni, Jacinthi et Amantii.

Item Romæ, via Lavicana, militum decem.

Eodem die in Oriente sanctæ Sotheris virginis, quæ graviter et diutissime alapis cæsa, cum cætera quoque pœnarum genera vicisset, gladio martyriam consummavit.

In Campania sancti Sylvani episcopi et confessoris.

In Bethlehem civitate Judæ, sub Herode rege, passio sanctorum Andreæ et Aporii.

Sanctonis civitate depositio sancti Trojani episcopi et confessoris, et Baldegundis abbatissæ.

Eodem die depositio sanctæ Scholasticæ virginis, cujus animam frater ejus, sanctus Benedictus abbas vidit in columbæ specie ocelos petere. Quod fratribus, matulinorum hymnis expletis, intimavit et Deo gratias inde retulit.

III ID. FEBR.— Romæ Calocerii et Parthemii.

In Apamia Pœonia et Eufrazii.

Apud Lugdunum Desiderii episcopi et martyris, qui beatus vir, passus quidem est in Prisciniaco villa, territorio Lugdunensi, x Kal. Junii. Translatus est autem Viannam in civitatem sui episcopatus.

Alexandriæ, depositio S. Euphrosynæ, quæ in monasterio mira virtute abtinentiæ et miraculis etiam claruit.

PRIDIE ID. FEBR. — In Hispaniis, civitate Barcillone, nativitas S. Eulaliæ virginis et martyris: quæ passa est tempore Diocletiani imperatoris sub præfecto Hispaniarum Datiano; quando sub eodem apud Barcillonem sanctum Cucufatem, et apud Gerundam sanctum Felicem, gloriosas constat martyrii accepisse coronas.

In Africa passio S. Damiani militis.

Alexandriæ Modesti et Ammonii infantum.

Romæ Gregorii papæ secundi, qui rexit Ecclesiam sedecim annis, Leonis et Constantii imperatorum temporibus. Qui vir castus, et in divinis Scripturis eruditus, in Germaniam per Bonifacium episcopum verbum salutis prædicavit. Idemque, ut in quadragesimali tempore, quinta feria jejuniæ atque missarum celebratio fieret, quod non agebatur, instituit.

ID. FEBR. — Apud Antiochiam nativitas S. Agabi prophetæ; de quo in Actibus apostolorum refertur (*Act.*, xi, xxi) quod et magnam famem et passionem Pauli apostoli prædixerit.

In Militena Armeniæ nativitas S. Polyeucti martyris, qui Latine interpretatur *multum orans*.

Lugduni depositio S. Stephani episcopi.

XVI KAL. MARTII. — Romæ nativitas S. Valentini presbyteri, qui post multa sanitarum et doctrinæ insignia fustibus cæsus, et sic decollatus est sub Claudio Cæsare.

Eodem die Romæ passio S. Valentini Interamnensis episcopi. Qui tentus a paganis ac virgis cæsus, et post diuturnam cædem custodiæ mancipatus, cum superari non posset, mediæ noctis silentio, ejectus de carcere, decollatus est, jussione furiosi Placidi Urbis præfecti. Quem cum discipuli ejus Proculus, Ephebus et Apollonius ad civitatem suam retulissent, et hoc consulari Leontio nuntiatum fuisset, jussit eos capite cædi. Qui non sunt longe a corpore S. Valentini sepulti.

Item Romæ, via Ardeatina, Feliculæ, Vitalis Zenonis.

In Egea civitate S. Juliani.

Apud Alexandriam nativitas sanctorum martyrum Bassi, Antonii, Protolici, qui in mare mersi sunt. Item Cyrionis presbyteri, Moyseos, Bassiani lectoris, Agathonis exorcistæ, qui omnes igni combusti sunt.

Item Dionysii et Ammonii decollatorum.

XV KAL. MART. — Romæ Cratonis martyris: qui cum haberet filium Chæremonem nomine, qui inciderat in segritudinem gravissimam, ad eumque sanandum B. Valentinum Interammensem episcopum evocasset, eidemque ipsum sub tali conditione

obtulisset, ut si puer sanaretur, ipse cum omni domo sua fieret Christianus, sanato puero, ipse quod promiserat implevit; atque cum uxore et universa domo baptizatus, non post multos dies martyrio consummatus est.

Interamnensis, sanctæ Agapæ [Agapis] virginis.

In Brixia, Faustini martyris.

In Antiochia, Josephi diaconi.

Apud Sebasten civitatem passio S. Blasii episcopi. Qui multorum patrator miraculorum sub præside Agricolæ post diutinam cæsiōnem, post carcerem, atque inde suspensionem in ligno ubi pectinibus ferreis carnes ejus disruptæ sunt; postea iterum teterrimum carcerem, post demersionem in lacum; unde supernatans salvus exivit; jubente iniquissimo judice capite ad extremum cum duobus pueris truncatur, felicia regna una cum ipsis ingressus. Ipso autem adhuc agonizante septem mulieres beatissimæ, quæ guttas sanguinis ejus profluentes de beatissimis plagis corporis ipsius colligebant, deprehensæ quod essent Christianæ, post caminum ignis, ubi plumbo superinfusæ sunt, post pectines ferreos, quibus carnes earum disruptæ, post areas tunicas excandentes, novissime data sententia gladio percussæ, datoque pretio sanguinis, vitam merebantur æternam.

XIV KAL. MART. — Nativitas S. Onesimi, pro quo B. Paulus apostolus Philemoni familiares litteras mittit. Quem idem beatus apostolus episcopum ordinans, eique prædicationis verbum committens, apud Epheborum civitatem reliquit. Cui episcopus post B. Timotheum et ipse præsedet. Qui Romam perductus, atque ibi pro fide Christi lapidatus, sepultus est ibi primum Christi martyr. Inde ad loca ubi fuerat ordinatus episcopus corpus ejus delatum.

In Cumis nativitas S. Julianæ virginis. Quæ temporibus Maximiani imperatoris, primo a patre suo Africano cæsa et graviter cruciata est, deinde et a præfecto Eleusio, quem sponsum habuerat, nuda virgis cæsa, et a capillis suspensa, et plumbo soluto a capite perfusa, et rursus in carcerem recepta, ubi palam cum diabolo confligit; et rursus evocata, rotarum tormenta, flammæ ignium, ollam ferventem superavit, ac decollatione capitis martyrium consummavit. Quæ passa est quidem in Nicomedia, sed post paucum tempus, Deo disponente, in Campaniam translata.

Eodem die in Ægypto Juliani cum aliis numero quinque millibus.

In Hispania, civitate Barcillone, S. Cucufatis martyris.

In Africa; sancti Maximi.

Item Secundæ, Sauli [Seleuci].

XIII KAL. MART. — In Perside nativitas B. Polychronii martyris, Babylonis, et Ctesifontis episcopi. Qui præsentem Decio imperatore, os lapidibus cæsus, manibus extentis, oculis ad cælum elevatis, emisit spiritum. Scriptum in passione S. Laurentii. In Africa sanctorum Donati et Secundiani. In Aquileæ

legitur iv Kal. Sept. in Emissa [Edessa] civitate Phœnicis provinciæ nativitas S. Joannis Baptistæ die quo decollatus est, non specialiter ipsum diem decollationis ejus, sed diem potius quo caput ejus in eadem civitate repertum atque in ecclesia est conditum, designat.

Siquidem duo monachi Orientales venerant adorare Hierosolymis, et loca sancta videre. Quibus per revelationem assistens idem præcursor Domini, præcepit ut ad Herodis quondam regis habitaculum accedentes, caput suum ibi requirerent, et inventum digno honore recondere. Quod idcirco malignæ mulieres a corpore absectum in cubiculo suo diligenti cura servaverunt, ne corpori adnexum impietatem illarum denuo coarguere potuisset. Quod videlicet caput a supradictis fratribus divina gratia repertum et assumptum, sed a conviatoribus eorum sublatum, et de loco ad locum, ab homine ad hominem, quasi quiddam aliud Emissam usque perlatum est, et in quodam specu in urna sub terra non paucis tempore ignobiliter reconditum, donec denuo sese caput ipsum ostendit Marcello cuidam presbytero religioso, dum in eodem specu habitaret. Ex quo tempore cœpit in eadem civitate beati. Præcursoris decollatio, ipso die quo caput inventum sive elevatum est, celebrari. Denique apud alios inventio capitis ejusdem octavo Kalendas Octobris, quod die conceptus asseritur, apud quosdam vero iv Kalend. Septembr. celebratur. Decollatus vero est in castello quodam Arabiæ, quod Macherunta nominatur, et corpus quidem ejus in civitate Samaria, quæ nunc Sebaste dicitur, caput autem in Hierosolymis humatum est. At vero ossa ejus tempore procedente Hierosolymam translata, ac mox Alexandriam missa, nunc ibidem in ecclesia quæ nominis ipsius est honore consecrata, servantur. Caput quoque de Edissa Constantinopolim per Theodosium imperatorem deportatum, extra urbem in ecclesia regio cultu composita, frequentatur. Quod divina providentia constat actitatum, ut scilicet per plura loca deportatis B. martyris reliquiis plura virtutum signa fierent, pluresque per memoriam doctrinæ et vitæ illius ad finem et dilectionem ejus quam prædicaverat, confluerent, pluresque per memoriam doctrinæ et vitæ illius ad finem quæ justificat et salvificat converterentur.

Item Romæ Absalonis.

In Cæsarea Cappadociæ, Heroli, Lucii et Sergii D martyrum.

In Africa, Juliani, Juliæ et aliorum plurimorum.

In Nicomedia, Luciani presbyteri.

V Kal. MART. — In Ægypto nativitas sanctorum Victoris, Victorini, Nichopori [Nicephori], Claudiani, Dioscori, Serapionis et Papiæ, sub Numeriano imperatore, agente Sabino duce. Quorum primus in pilam ex robore cavam, et undique circumforatam missus, ac per singula foramina diutissime transpunctus, cumque nimius sanguis efflueret, eductus de pila, capite cæsus est. Secundus, manibus et pedibus amputatis, in eandem pilam missus, prioris

A tormenta sustinuit et novissime gladio cæsus est. Tertius cum ultro in pilam fuisset ingressus, indignatus judex jussit eum inde produci, et supra craticulam prunis substratam aliquantum perassari et inverti. Cumque in confessione perseveret, sublatus inde, minutatim gladio concisus, spiritum reddidit. Reliquorum quatuor Claudianus et Dioscorus flammis incensi, Serapion et Papias gladio perempti sunt.

In Africa, sanctorum Donati, Justi, Rutuli, Hirenei, Pisionis.

Pamphylæ, Nestoris et Castæ.

IV Kal. MART. — In civitate Pamphylæ Perge nativitas beati Nestoris episcopi, qui persecutione Decii, cum die noctuque orationi insisteret ut grex Christi custodiretur, comprehensus a quodam Irenarcho, qui erat princeps Curie civitatis, velut aries sine macula oblatus est præsidi Pollioni. Et cum nomen Christi mira libertate et alacritate confiteretur, deos autem gentium dæmonia pessima memoraret, jussus ab eodem præside suspendi in equuleo, et crudelissime torqueri, lætus psallebat dicens: *Benedicam Domino in omni tempore, semper laus ejus in ore meo (Psal xxxiii)*. Præses vero, stupens super tanta tolerantia et volens eum blandis verbis a fide revocare, dixit ei: « Vis esse nobiscum, aut cum Christo tuo? » Cui sanctus Nestor cum magno gaudio respondit dicens: « Cum Christo meo et eram et sum et ero. » Tunc indignatus præses dedit adversus eum sententiam, ut qui Jesum crucifixum sub Pontio Pilato fateretur, tanquam devotus Deo suo illius subiret sententiam, et ligno affixus esset patibulo, docebat assistentem populum Christianum, ut in fide et charitate Christi perseverarent, et libentissime compaterentur, ut et simul glorificarentur. Post hæc petens omnem astantem turbam fidelium, ut genua figentes orarent cum ipso, cum compleret orationem et dixissent omnes, *Amen*, reddidit spiritum. Consummavit autem martyrium suum quinta Sabbati, hora tertia.

Eodem die, beati Alexandri Alexandrinæ civitatis episcopi, gloriosi senis, qui post beatum Petrum Arium presbyterum unum hæretica impietate depravatum, et a divina veritate disjunctum, de Ecclesia ejecit, et postea inter trecentos et octo Patres eundem in Nicæno concilio damnavit.

Item in Alexandria, Felicis cum sociis suis.

III Kal. MART. — Apud Hispaniam, civitate Hispali, nativitas sancti Leandri episcopi, ad quem beatus Gregorius libros Moralium scripsit. Cujus prædicatione et industria tota Gothorum gens per Reccharedum regem ab Ariana impietate conversa est. Qui etiam fratrem ejus Erminigildum regem, vivente adhuc patre hæretico, ab eadem Ariana hæresi ad catholicam fidem correxit, atque usque ad gloriosam martyrii passionem suis exhortationibus perduxit.

Eodem die in Alexandria nativitas sancti Juliani martyris, qui cum ita podagra constrictus esset, ut neque incedere neque stare posset, cum his qui

In Thracia Dandæ, Eunice, Secundi, Sergii, A Optati.

VIII ID. MART. — Apud Carthaginem sancti Pontii diaconi, beati Cypriani episcopi. Qui usque ad passionis suæ diem cum ipso exilium sustinens, egregium volumen Vitæ et passionis ipsius reliquit. Atque Dominum semper in passionibus suis glorificans, caronam vitæ promeruit.

In Nicomedia, Quintilis episcopi et Capitulini.

In Africa, Rogati et Felicia, natiuitas etiam Cyrilli episcopi, Sylvani et Manilii.

VII ID. MART. — Apud Misenam [Nyssenam] civitatem, sancti Gregorii, episcopi, fratris beati Basilii Cæsariensis, viri doctissimi et eloquentia clarissimi.

Apud Barcillonem, Paciani episcopi, tam vita B quam sermone clari. Qui optima senectute mortuus est, Theodosii principis temporibus.

In Africa Felicia et Philippi, Mariani, Rogati et Concessi, Gorgonii et Esychii.

VI ID. MART. — Natiuitas sanctorum martyrum Alexandri et Gaii de Eumenia, qui apud Apamiam persecutione Antonii Veri Martyrio coronati sunt. Scribit Apollinaris Hierapolitanus episcopus in libro adversus Cataphrygas.

In Perside, sanctorum martyrum numero quadraginta duorum.

In Antiochia, Agapæ [Agapes] virginis et Marinæ.

In Nicomedia, Palatini, Firmani et Rustici martyrum.

In Alexandria, Heraclii, Zosimi, Alexandri et Gaii.

In Italia, in monasterio Bobio, sancti Atalæ abbatis, admirandæ sanctitatis viri discipuli beati Columbani.

V ID. MART. — Apud Sebasten Armeniæ Minoris natiuitas martyrum quadraginta, qui temporibus Lucinii [Licinii] imperatoris et Agricolæ præsidis et Lysimæ ducis, pro nomine Christi martyrio sunt coronati. Quos Agricola præses cum ad culturam idolorum convertere non posset, lapidibus obrui præcepit. Sed tortores eorum, alterutrum se lapidibus cædentes, martyribus nocere non poterant. Dux vero Lysias, exardescens ira tulit lapidem ut percuteret aliquem sanctorum. Sed miro Dei nutu ipse lapis in faciem præsidis pervenit. Qui furore commotus sanctos Dei in stagnum glacie constrictum mitti præcepit. Divino autem nutu glacies dissoluta et frigidissima aqua in balnearum temperiem conversa est, ita ut in laudem Dei, sancto Spiritu confortati, erumperent. Unus autem ex eorum numero, pusillanimis effectus, refugiens ad balneum juxta paratum, mox ut attigit calorem, dissolutus et mortuus est. Porro cunctis qui eos custodiendos acceperant somno gravis, clavacularius tantum vigilabat. Qui audiens eos orantes, vidensque lucem immensam atque glaciem resolutam, rescipiens unde ortum lux ipsa haberet, vidit super sanctos coronas descendentes numero triginta novem; cœpit cogitare:

« Quadraginta, inquit, sunt, unius corona ubi est? » et Christi confessione præmissa, exsiliens in stagnum supplevit numerum definitum. Mane autem facto inventes eos incolumes crura eorum fustibus confregerunt, et igni corpora comburentes, in fluvium projecerunt. Sed divina dispensatione reliquæ ipsorum in profundo aquæ religiosi viris revelatæ et honore digno sunt conditæ.

In Nicomedia Eunici et Gorgonii, Firmi et Agapiti.

IV ID. MART. — Romæ beatorum pontificum Gregorii doctoris et apostoli Anglorum, quos per fidelissimos evangelistas Augustinum et Mellitum atque Joannem ad fidem Christi convertit. Qui sedit in episcopatu annos tredecim, menses sex, dies decem.

Item Innocentii, qui rexit Ecclesiam annos quindecim, menses duos, dies viginti et unum. Hic constitutum fecit de Ecclesia Dei, et Pelagium atque Cœlestinum hæreticos damnavit, et constituit ut qui natus fuisset de Christianis parentibus, per baptismum regeneraretur. Quod Pelagius damnabat. Hoc Innocentius. Gregorius vero augmentavit, sed [f. addens] in preceatione Canonis: *diesque nostros in tua pace dispone.*

Apud Nicomediam, beati Petri martyris, qui unus fuit ex Dorothei et Gorgonii martyrum sodalibus, qui in cubiculo regis erant. Hic iubente Diocletiano, eo quod de suppliciis martyribus irrogatis liberius clausaretur [causaretur], in equuleo suspensus, et flagris toto laniatus corpore, ac visceribus jam pelle denudatis, aceto et sale perfunditur. Cumque hoc tormenti genus constanter ac fortiter tolerasset, craticula prunis subterstratis poni iubetur in medio, ibique quod reliquum fuerat verberibus absumpti corporis superponi, et non ad subitum sed sensim paulatimque succendi, quo scilicet pœna protelaretur in longum. Hoc Petrus martyrio coronatus, vere Petri exstitit et fidei hæres et nominis.

Item Nicomediæ natiuitas, sanctorum Egduni presbyteri et aliorum septem, qui singuli diebus singulis suffocabantur, ut cæteris metus inculceretur.

Eodem die passio Maximiliani martyris et aliorum plurimorum.

III ID. MART. — Apud Nicomediam natiuitas sanctorum Macedonii presbyteri, et Patricæ uxoris ejus, et filia Modestæ.

D Nicææ civitate natiuitas sanctorum Theusæ et Horis [Theusetæ et Horisæ] filii ejus, Theodoræ, Nymphodoræ, Marci, Arabæ [Arabæ], qui omnes igni sunt traditi.

Item Julii episcopi et Alexandri.

Item Nicomediæ multorum martyrum.

PRIDIE ID. MART. — Romæ martyrum quadraginta septem, qui baptizati sunt a beato Petro apostolo, cum teneretur in custodia Mamertini cum coapostolo suo Paulo, ubi novem menses in vinculis detenti sunt.

Item Zachariæ pontificis, qui sedit Romæ annos decem. Hic in patriarchio beati Gregorii [Georgii

Baron.] Martyris caput reperit in capsâ reconditum; A in qua et pitatum pariter invenit, hoc ipsum Græcis litteris habens exaratum. Sepultus est in ecclesia beati apostoli Petri.

Apud Carthaginem, Donati, Eufrosii, Fronimi.

In Nicomedia, Felicissimi, Dativi, Frontinæ.

In Africa Dionæ, Alexandri, Petri, Mammarii et Nabotis martyrum.

Id. MART. — In Cappadocia sancti Longini martyris: qui cum in passione Domini lancea latus ejus aperuit, viso terræmotu et signis quæ fiebant, credidit in Christum, pœnitentiam agens de pristinis operibus, et per triginta et octo annos Christo militans, multosque ad fidem Dei convertens, ad extremum in Cappadocia sub Octavio præside consummavit. Quem propter infidelitatem animi corporea B cæcitate percussus post martyrium suum illuminavit.

Apud Thessalonicam, sanctæ Matronæ: quæ cum esset Plautillæ cujusdam viduæ ancilla et occulte Christum colens, quotidie furtivis orationibus ecclesiam frequentaret deprehensa a domina sua, in scamno extenta atque ligata, et pene usque ad mortem flagellata, atque vincta in scamno, obsignatis diligentissime januis per noctem relicta, die altera divinitus soluta, et cum ingenti oris gratia orans inventa est. Rursumque crudis nervis in eodem scamno constricta, et loris quousque obmutesceret cæsa, ibique per triduum obsignatis januis est relicta. Facta autem die tertia, iterum divinitus soluta et orans inventa est. Tunc robustis fustibus usque ad mortem cæsa est. In confessione Christi incorruptum spiritum reddidit. C

In Nicomedia, Lucii episcopi et martyris.

Carthagine, Pauli, Salutaris.

Item Alexandri, Theophili.

XVII KAL. APRIL. — Romæ, Cyriaci martyris, qui a beato Marcello papa diaconus ordinatus simul cum Sisinnio multa mirabilia fecit sub Diocletiano et Maximiano imperatoribus, et dæmones ab obsessis corporibus expulit, et post multa ac nimia tormenta quæ pertulit, novissime per Carpasium vicarium jussu Maximiani decollatus est.

In Aquilegia, Hilarii.

In Nicomedia, Castoris, Dionysii et Nonni.

In Græcia, Cyriacæ, Florentii et Joviani.

XVI KAL. APRIL. — In Aquilegia Largi, Tatiani, D Catonis et Dativi.

Romæ, Alexandri episcopi et Theoduli diaconi.

In Scotia natiuitas sancti Patricii episcopi, natione Britanni, qui in Hibernia insula Scotis primum evangelizavit nomen Domini nostri Jesu Christi, et eos per miraculorum ostensionem ad fidem veram convertit.

Eodem die passio sanctæ Mariæ martyris: quæ cum esset ancilla cujusdam Tertulli præclari, et nollet in natiuitate filii ejus prandiis domini sui interesse, sed magis Christianorum more jejuniis operam dare, flagellis atrocibus ab eodem domino

suo lacerata est. Sed cum non posset per hoc ab instantia Christi seruitii ad idolorum cultum revocari, iudici publico ad puniendum tradita est. Ubi dum carnifices eam incendio tradere voluissent, precibus populi datæ sunt ei induciæ trium dierum. Triduo ergo, completo, cum iterum eam punire unanimiter instarent, mirabiliter Dei misericordia erepta est. Nam cum orationem ad Deum fudisset, una petra ingens, quæ ante eam fuerat, per medium scissa, illam in se recipiebat, et undique concludens, hostium furori resistebat. Ad quam populus concurrens, cum vellet secundum jussum principis ipsum lapidem destruere, fulmine ac tonitru cælitus emisso, plurimi eorum interierunt, ita ut duo milia et septingenti ex ipsis divino iudicio extincti fuerint, pauci vero qui remanserant, conversi ad Dominum, in Christiana religione permanserunt.

Eodem die natiuitas sanctæ Gertrudis virginis, de cujus miraculis hoc celeberrimum fertur, quod cum in die natalis ejus quædam anus nuper monasterium ingressa propter imminentem Paschalis festi propinquitatem jejunium solvere cogi non potuerit, filia ipsius ad hauriendam aquam de puteo claustrum directa, sed in eundem ipsa demersa mortua extracta, meritis sanctæ virginis resuscitata, gaudium non solum matri, sed et cunctæ congregationi ad cumulum solemnitatis S. Patricii atque ipsius Gertrudæ sua recuperatione triplicaverit.

XV KAL. APRIL. — Natiuitas sancti Alexandri episcopi. Qui de Cappadocia civitate sua veniens, cum desiderio sanctorum locorum Hierosolymam pergeret, et Narcissus episcopus ejusdem urbis jam senex regeret Ecclesiam, et ipsi Narcisso et multis clericorum ejus revelatum est altera die mane intrare episcopum, qui adjutor sacerdotalis cathedræ esse deberet. Itaque re ita completa ut prædicta fuerat, cunctis in Palæstina in unum congregatis, adnitente vel maxime Narcisso, Hierosolymitanæ ecclesiæ cum eo gubernaculum suscepit. Quique persecutione Decii cum jam longævæ ætatis veneranda canitie præfulgeret, ductus Gæsaream, et clausus carcere, ob confessionem Christi martyrio coronatus est.

In Alexandria, Collegii et Colyti diaconorum.

In Nicomedia, Aprilis et Servuli.

In Campania, Quinti, Rogati et Ingenus.

In Mauritania, Timothei et Saldæ.

XIV KAL. APRIL. — Apud Pinarensem [Pinnensem] urbem, beati Joannis, magnæ sanctitatis viri. Qui de Syria oriundus pervenit ad Italiam, et angelus Dei, non longe ab eadem urbe locum permansionis sibi demonstrante, sed et a venatoribus hiemis tempore sub arbore foliis vestita repertus, et per hæc famam populo commendatus, monasterium statuit. In quo per quadraginta quatuor annos multorum servorum Dei Pater exstitit, et in pace quiescens, quotidianis miraculis clarus effulsit.

Eodem die apud Sorrentum [Surrentum], Quinti, Quintilis, Quartillæ, Marci cum aliis novem.

In Cæsarea Cappadociæ, Theodori presbyteri A sancti et pii.

In Africa, Bassæ, Lucillæ, Fusciani et aliorum multorum.

XIII KAL. APRIL. — Apud Colossos, Archippi episcopi, commilitonis beati apostoli Pauli.

In Antiochia, sancti Joseph.

In Syria, Pauli, Cyrilli, Engenii, Serapionis, Victorici et aliorum.

In Britannia, sancti Cudberti, qui ex anachoreta Ecclesiæ Lindisfernensis antistes, totam ab infantia usque ad senium vitam miraculorum signis inclytam duxit. Cujus dum undecim annos maneret corpus humatum, incorruptum post hæc, quasi eadem hora defunctum, simul cum veste qua tegebatur inventum est. Scribit S. Beda presbyter in libello de Vita ipsius.

XII KAL. APRIL. — Apud Alexandriam, sancti Serapionis monachi.

Item Josephi, Volutiani, Philocali.

Apud castrum Cassinum Beneventanæ civitatis, sancti Benedicti abbatis. Cujus vitam, virtutibus et miraculis gloriosam, in Dialogorum libris beatus papa scribit Gregorius. Quem etiam regulam monachorum cum magna discretione et luculento sermone scripsisse commendat.

In territorio Lugdunensi, sancti Lupicini abbatialis Virensium. Qui cum fratre Romano post anachoreticam vitam, quam ab adolescentia austerissimam duxerant, fundator monasteriorum et rector exstitit animarum, uterque vero effector miraculorum. Cumque post agones plurimos, quos contra diabolum et angelos ejus visibiliter desudaverunt, atque militiam quam Christo per annos plurimos fideliter impenderunt finem sibi laborum et perceptionem præmiorum appropinquare cognoscerent, decrevit Lupicinus ut in remotiori solitudinis monasterio in uno conderentur sepulcro. Quod Romanus, qui mitioris erat ingenii, intuitu pietatis abnuens, salva charitate impetravit ab eo ut, ipso ad tuitionem fratrum in monasterio tumulto, se ad remedium pauperum et maxime feminarum incommodo laborantium, in oratorio ad introitum salutis poni pateretur. Quod cum primo ita factum fuisset, nunc corpus B. Lupicini, incertum ex qua causa, in sinibus Vesontionum apud Laconense monasterium celeberrime frequentatur.

XI KAL. APRIL. — Apud Narbonem civitatem, a qua Gallia Narbonensis nomen assumpsit, natiuitas S. Pauli, quem beati apostoli ordinatum eidem urbi episcopum direxerunt. Quem tradunt eundem ipsum fuisse Sergium Paulum proconsulem, virum prudentem, a quo ipse Paulus apostolus sortitus est nomen, quia illum fidei Christi subegerat. Qui in eadem regione prædicationis officio non segniter impleto, clarus miraculis confessione Christi coronatus sepelitur.

In Africa, Saturnini et aliorum novem.

X KAL. APRIL. — Natiuitas sanctorum martyrum

Victoriani, Frumentii et aliorum Prumentii et duorum germanorum; qui omnes persecutione Wandalica, sub Henrico [Hunnerico] rege Ariano, pro constantia catholicæ confessionis immanissimis suppliciis excruciiati, egregie coronati sunt in partibus Africa.

Item in Africa, Fidelis et aliorum viginti.

In Antiochia, Theodori presbyteri.

In Cæsarea, Achatii et Alexandri.

IV KAL. APRIL. — In Africa, Agapiti et Romuli.

In Mauritania, Secunduli, Veruli, Felicis, Saturnini et aliorum multorum.

Romæ, S. Pigmenii presbyteri. Is Julianum apostatam et impium a puero nutrit, et litteris etiam sacris erudit. Qui factus imperator, culturam pietatis relinquens, audito quod corpora sanctorum martyrum qui ab eo necabantur idem Pigmenius sepeliret, mandavit ei: « Perge quo vis, hic enim non mercabitur vita tua. Tamen hoc servillis tuis reddo, non tibi. » Tunc S. Pigmenius perrexit ad Persidem. Cumque quatuor menses reversus elivum sacræ viæ cum uno puero stipem petendo conscenderet, factum est ut offenderet Julianum imperatorem in rheda aurea sedentem. Qui eminus prospiciens Pigmenium, vocari eum præcepit, dixitque ei: « Gloria diis, deabusque meis, quia te video. » Cui vir Dei Pigmenius illico respondit: « Gloria Deo meo Jesu Christo Nazareno crucifixo, quia te video. » Ad hanc vocem iratus Julianus jussit eum per pontem in Tiberim præcipitari. Cujus corpus inventum et collectum sepultum est in cœmeterio Pontiani, non longe a sanctis Abdon et Sennen.

VIII KAL. APRIL. — Apud civitatem Galilææ Nazareth, annuntiationis Dominicæ.

Extra portam Hierosolymarum Dominus noster Jesus Christus crucifixus, occulta prophetarum maxima ex parte revelavit.

In monte visionis immolatio Isaac.

Item Hierosolymis passio S. Jacobi fratris Domini, qui in Paschæ solemnitate Judæis Christum testificatus, de templi est culmine præcipitatus ac fullonis vecte percussus.

Romæ Cyrini, qui interfectus a Claudio et in Tiberim jactatus, in insula Lycaonia inventus, et in cœmeterio Pontiani conditus est. Scriptum in passione S. Valentini.

D Apud Smyrnum [Sirmium] natiuitas S. Irenæi episcopi: qui tempore Maximiani imperatoris sub præside Probo primo tormentis acerrimis vexatus, deinde diebus plurimis in carcere maceratus; novissime abscisso capite consummatus est.

VII KAL. APRIL. — Romæ, via Lavicana, in cœmeterio ejusdem, natiuitas S. Castuli. Qui cum esset notarius [zetarius] palatii et hospes sanctorum, ut in B. Sebastiani gestis legitur, a persecutoribus arctatus, et tertio appensus, tertio auditus, in confessione Domini perseverans, missus est in foveam, et dimissa est super eum massa arenaria; atque ita cum palma martyrii migravit ad Christum.

Eodem die apud Pentapolim Libyæ, Theodori A
episcopi, Irenæi diaconi, Serapionis et Ammonii lectorum.

Item apud Smyrnum [Sirmium] nativitas S. Montani presbyteri, qui cum Maxima uxore tentus et in fluvium præcipatus est. Quorum corpora non ab urbe lapide inventa sunt.

VI KAL. APRIL. — Hierosolymis resurrectio Domini nostri Jesu Christi.

In Africa, Romuli, Acutii, Pinarii, Missiæ, Matutinæ et aliorum.

Item Donati, Saturnini et Martiani.

In Ægypto, beati Joannis eremitæ, admirandæ sanctitatis viri. Qui præter multa miracula quæ gessit, etiam prophetico spiritu plenus, Theodosio imperatori Christianissimo victorias de tyrannorum immanitate prædixit.

V KAL. APRIL. — Apud Cæsaream Palæstinæ nativitas SS. martyrum Prisci, Malchi et Alexandri. Qui persecutione Valeriana cum suburbanum agellum supradictæ urbis habitarent, atque in ea cœlestes martyrii proponerentur coronæ, divino fidei calore succensi, ultro judicem adeuntes, cur tantum in sanguinem piorum desæviret, objurgant. Quos ille continuo pro Christi nomine bestiis tradidit devorandos.

Item..... Romæ. Xysti papæ, qui sedit octo annos. In criminatorem suum Bassum, nutu divino mortuum, manibus suis cum linteaminibus et aromatibus tractans, sepelivit apud B. Petrum.

Apud Cabillonensium civitatem, Cunderammi [Gunthramni] regis Francorum, viri religiosi, qui C
ita se spiritualibus actionibus mancipavit, ut, relictis sæculi pompis, thesauros suos ecclesiis et pauperibus erogaret.

IV KAL. APRIL. — In Nicomedia, Pastoris, Victorini, Saturnini, Juliani.

In Africa, sanctorum confessorum Armogastis, Archimini et Satyri. Qui tempore Wandalicæ persecutionis sub Geiserico rege Ariano, cum essent lucidissima membra Ecclesiæ Christi, et pravitatem Ariatorum libertate catholica frequenter arguerent, pro confessione veritatis multa et gravia perpessi supplicia atque opprobria, cursum gloriosi certaminis impleverunt.

In Burgundia depositio beati Eustasii abbatis discipuli S. Columbani. Qui pater ferme sexcentorum exstitit monachorum, et vitæ sanctitate conspicuus, etiam miraculis clarus effulsit.

In civitate Pisana, sancti Torpetis martyris.

III KAL. APRIL. — Romæ, Quirini tribuni et martyris sub Trajano imperatore. Qui cum ex præcepto ejus B. Alexandrum papam et Ilermen præfectum in vincula conjecisset, haberetque, filiam cujus collum struma circumdederat, exauditis orationibus B. Hermes de fide Christi, et visis signis quæ Dominus in martyribus suis Alexandro et Herme operabatur, eamque filiam suam obtulit eis ad sanandum. Cui

(a) Hoc est, vincula. SCRIVERIUS, not. ms, in CAN.

dixit beatus Alexander: « Tolle boiam de collo meo et impone ei. » Quod cum obedienter pater exsequeretur, divino nutu subito sanata est. Vocatur autem ipsa Balbina. Atque ita pater ejus Quirinus et ipsa cum universis qui in custodia tenebantur omnique domo sua baptizatus est. Quod ut nuntiavit commentariensis Aureliano Judici, iratus jussit ad se adduci Quirinum et dixit ei: « Ego te quasi filium dilexi. Tu autem irrides me, deceptus ab Alexandro. » Dixit ei Quirinus: « Ego Christianus sum factus, vis occidere? vis fustigare? vis incendere? aliud non ero. Nam omnes qui erant in carcere feci fieri Christianos, et noluerunt usquam ire. » Iratus Aurelianus fecit ei linguam abscindi, deinde in equuleo suspendi. Qui dum Aureliani non cederet injuriis, jussit ei manus ac pedes abscindi, et sic eum decollari et canibus projici. Sed Christiani corpus ejus raptum in via Appia sepeliverunt in cœmeterio Prætextati.

In Thessalonica civitate. Domnini, Philopoli, Achaici, Palatini,

Alibi Victoris, Aquilinæ virginis.

Aurelianis, depositio sancti Pastoris.

II KAL. APRIL. — Romæ, sanctæ Balbinæ virginis, filiæ Quirini martyris. Quæ cum Boiam (a) beati Alexandri, per quam sanata fuerat, frequentius oscularetur, admonita ab eo ut illam osculari desineret, et magis vincula beati Petri perquireret, et ea osculari curaret, summo studio per desiderium magnum pervenit ad ipsa, tradiditque sanctæ Theodore religiosissimæ, sorori sancti Hermetis præfæcti et martyris, Ipsa vero Balbina, instructa a Beato Alexandro, in virginitate, plena bonis operibus, permansit. Et post devictum sæculum juxta patrem suum Quirinum martyrem sepelitur.

In Africa, sanctorum Anesii, Felicis, Dioduli, Proti, Cornelii et Valeriæ cum sociis eorum.

APRILIS

Mensis Aprilis habet dies xxx, lun. xxix.

KAL. APRIL. — Romæ nativitas beatissimæ Theodore, sororis illustrissimi martyris Hermetis. Quam beatus Alexander papa et martyr instruxit, baptizavit atque in fide Christi edocuit. Quæ sub Aureliano principe martyrizavit, sepulta juxta fratrem martyrem via Salaria, non longe ab urbe Roma.

In Armenia, Parthenii, Quintiani, Victoris, Secundi.

Eodem die S. Venantii episcopi et martyris.

In pago Jumnoense S. Wolarici [Walerici] confessoris, cujus sepulcrum crebris miraculis illustratur.

IV NON. APRIL. — Apud Cæsaream Cappadociæ passio sanctæ Theodosiæ virginis. Quæ tempore Diocletiani cum esset annorum decem et octo, ultro se sanctis confessoribus in custodia socians, tenta ab Urbano præfecto, et in equuleo cruciata, deinde ferro onerata et in carcerem trusa est, ubi Dei vir-

tate omnia vincula ejus disrupta sunt. Post hæc A saxo alligata, in mare demersa est. Sed mox littoribus incolumis reddita et bestiis in amphitheatro projecta, sed ab his intacta, martyrium capitis abscissione complevit.

In Africa nativitas sanctorum Amphiani, Victoris et aliorum quatuordecim.

Apud Lugdunum Galliæ depositio S. Nicetii episcopi et confessoris. Cujus et vita miraculis claudit, et pretiosa mors nihilominus miraculis commendatur.

III NON. APRIL. — Thessaloniciæ nativitas sanctorum virginum Agapes, Hirenas [Irenes] et Chionis sub Diocletiano. Quæ primo in carcere maceratæ, postea in ignem missæ sunt. Sed intactæ a flammis post orationem ad Deum fusas, animas reddiderunt.

In Scythia, civitate Tomis, nativitas sanctorum B Evagrii et Benigni.

Apud Taurominium Siciliæ, sancti Pancratii.

In Nicomedia, Donati et Ampliani.

PRIDIE NON. APRIL. — In Thessalonica nativitas sanctorum Agathonis diaconi et Theoduli

Alibi Pauli, Matutini, Urbani. Saturnini, Quintiliani, Publii, Victoris, Successi et Juliani.

Mediolani depositio B. Ambrosii episcopi et confessoris. Cujus studio, inter cætera doctrinæ et miraculorum insignia, tempore Arianæ perfidiæ, tota Italia ad fidem catholicam conversa est. Qui præfecturæ gratia ad eundem locum destinatus est, cum adhuc esset catechumenus, in depositione albarum a lactante puero designatus est episcopus, et suggestione angelica auditores suos allocutus, expulsi- C ne dæmonum, et exhibitione sanitarum, atque resuscitatione mortuorum, nec non et tolerantia omnimodarum injuriarum, vere comprobari et nuncupari meruit imitator antiquorum martyrum et apostolorum.

NON. APRIL. — In Thessalonica nativitas sanctæ Hirenas [Irenes], quæ post tolerantiam carceris sagitta percussa est a Sisinnio comite, sub quo et sorores ejus simul Agape et Chionia martyrizaverunt. Quas omnes cum Dulcitiis prædecessor ejus in obscurissimam cellam coquendis vasis refertam inclusisset, sed post eas ardentissima concupiscentia deperisset, clanculo ingressus in eam per totam noctem cum ollis, cacabis ac caldariis volutatus, atque a sanctarum virginum illusionem defraudatus, D cum primum a familia vel familiaribus suis pro hac turpitudine abominabilis haberetur, imperatorum palatium petens, ut vel ibi suarum injuriarum ultionem mereretur, propter intolerabilem sæditatem, quam oculis clausis non agnoscebat, et inde expulsus, de reliquo omni honore est privatus.

Apud Ægyptum nativitas sanctorum Martiani, Nicanoris, Apollonii.

Apud Cæsaream Lyciæ, nativitas S. Amphiani.

In Cilicia nativitas sanctorum Taraci, Andronici et Probi, multis tormentis exoruciatorum, adeo ut post tertiam interrogationem cum pro nimia corpo-

ris dilaceratione non possent ambulare, militum jussu deportarentur in amphitheatrum ut a bestiis consumerentur: quarum cum nulla a quoquam hominum vel ab ipsis martyribus ad læsionem sanctorum provocari quivisset, jussit Maximus præses introduci gladiatores ut sanctos Dei martyres gladio interficerent. Quod cum factum fuisset, Maximus de amphitheatro se recipiens, reliquit ibi decem milites, qui corpora martyrum immiscerent corporibus gladiatorum. Non post multum vero terræmotus factus est, et tonitrua et fulgura et coruscatio, et nimia tempestas imbrum descendentibus [f. descendentium]. Custodibus autem inde nimio terrore fugatis, accedentes quidam religiosi fratres qui in proximo latitabant, incidio stellæ se præcedentis sanctorum corpora repererunt, et in spelunca vicini montis absconderunt. De quorum longissima historia, quia paucissima sunt adnotata, libet in eorum supplementum gladiatorii ludi exhibitionem simul et cessationem, sanctorum illorum occasione, qui a gladiatoribus sunt interempti, commemorare. Inter multa inepta et sacrilega quibus ante cognitionem unius veri Dei veteres tenebantur obstricti, etiam hæc consuetudo mortalibus illudebat, ut præstantiores quique in eo spectabiliores apparerent, si effusione rerum homines diutius saginatos in arenam intromitterent, qui primum sceleratis quibusque vel etiam sanctis martyribus interemptis, deinde mutuis vulneribus crudeliter interirent. Quæ stultitia cum etiam Christiana religione pollente propter antiquitatem sui non posset aboleri, contigit quemdam monachum de Oriente orationis gratia Romam venire, et gladiatores sese cædentes inopinato incurrere. Quos cum miseratus ab alterutra cæde prohibere conaretur, a spectaculorum editoribus lapidum ruina est consumptus. Pro cujus indigna morte religiosus imperator zelo Dei compunctus ludos illos infaustos ulterius exhiberi prohibuit.

Apud Alexandriam S. Didymi presbyteri.

VII ID. APRIL. — Romæ Sixti papæ et martyris, qui rexit Ecclesiam annos decem, menses duos, diem unum, passus est temporibus Adriani imperatoris. Hic constituit ut sacra mysteria non tractarentur nisi a sacris ministris, et quicumque episcopus evocatus ad sedem apostolicam rediens ad parochiam, non susciperetur nisi salutationis litteras, hoc est formatas, a sede apostolica plebi detulisset. Et hic instituit ut intra actionem missarum *Sanctus, sanctus, sanctus*, decantaretur.

In Syrmio, S. Irenæi episcopi ejusdem loci.

In Africa, sanctorum Epiphani episcopi, Donatis, Sixti, Rufini, Modesti, et aliorum undecim.

In Nicomedia, Timothei et Theogenis.

Pentapoli Lybiæ superioris passio S. Theodori episcopi et multorum martyrum.

VII ID. APRIL. — Depositio Egesippi viri sanctissimi. Qui vicinus apostolicorum temporum, omnes a

Item sanctæ Domnæ virginis, cum sociis virginibus coronatæ.

Apud Alexandriam beati Frontonis monachi Nitriensis. Qui septuaginta monachos secum in eremum abduxit, ut sequestrati ab hominibus, divinæ contemplationi vacarent. Sed cum eis alimenta deessent, admonnit Dominus quemdam divitem patremfamilias, ut servis suis fame laborantibus alimenta dirigere curaret. Qui cum locum habitationis eorum ignoraret, consilio amicorum prudentium edoctus, septuaginta camelos victualibus oneratos absque ullo humano ducatu in eremum direxit, ut Deus omnipotens eos quo vellet sua providentia perduceret. At illi, per devia et avia, recto itinere usque ad cellam sanctorum pervenerunt. Quibus discretissimus Fronto conspectis Deo gratias agens, et avaritiam cavens, dimidium omnium sibi et suis assumpsit dimidium vero camelis impositum domino suo per ipsos remisit. Qui miraculo simul et beneficio stupefactus, omnibus annis pari modo sanctis Dei annonam subministravit. Qua recreati et aliorum etiam religiosorum adminiculo sustentati, in Dei servitio perstitere devoti.

XVII KAL. MAII. — In Perside, civitate Cordula, nativitas Olympiadis et Maximi nobilium. Qui, jubente Decio Cæsare, fustibus cæsi, deinde plumbatis, ad ultimum capita eorum securibus tusa sunt, donec spiritum redderent.

In Tuscia nativitas sanctorum martyrum Maronis, Eutychetis et Victorini. Qui cum beata Flavia Domitilla apud insulam Pontianam longum ducentes exilium, eamque in Christi confessione pio foventes solatio, invidia atque insectatione Aureliani sponsi et persecutoris ejus, quem illa ob Christum contempserat, postmodum a principe Nerva eidem Aureliano in servitutem traditi sunt. Quos ille primum quasi servos per sua prædia singulos divisit, jussitque eos terram fodere per diem, ad vesperum vero cantabrum (*ita ms.*) manducare. Deinde quamplurimos ad fidem Christi cum converterent, et populum credentium ampliarent, repletus ira a diabolo, misit qui vario genere poenarum interficerent. Nam Eutychem [Eutyheten] in media via tandiu cædi jussit, donec spiritum exhalaret. Cujus corpus rapuit populus Christianorum. Victorinum vero apud locum quem Cotilias appellant, ubi aquæ putentes emanant sulphure, capite deorsum per horas tres suspensum, jussit torqueri. Quod cum per triduum pro nomine Christi perpassus fuisset, migravit ad Dominum. Cumque una die jussu Aureliani corpus ejus inhumatum jacuisset, venerunt Amiternenses populi Christiani, et rapientes in suum territorium transtulerunt. Maronem autem, misso amico suo nomine Turgio, jussit idem Aurelianus duci et saxo ingenti opprimi. Sed, protegente Domino, in nullo eum lædere potuerunt. Quem consularis, accepto ab Aureliano præcepto, interfecit. Corpus vero ejus populus Christianus rapuit, et condigno honore apud urbem Picenum in monte Aureo sepelivit.

In Hispaniis, civitate Cæsaraugusta, nativitas sanctorum octodecim martyrum, Optati, Lupercl, Successi, Martialis, Urbani, Juliæ, Quintiliani, Publii, Frontonis, Felicis, Ceciliani, Evotii, Primitivi, Apodemii et reliquorum quatuor, qui omnes Saturnini vocati esse referuntur.

XVI KAL. MAII. — In Achaia, civitate Corintho, nativitas sanctorum Callixti, Charisii, Leonidis, Christianæ, Gallæ, Theodori, qui omnes in mare sunt demersi.

In Mauritania, sanctæ Basilie.

Romæ, Aniceti papæ: qui sedit in episcopatu annis undecim, et temporibus Severi et Marci martyrio coronatus, sepultus est in cœmeterio Callixti. Hic constituit ut clerus comam non nutritet secundum præceptum apostolicum.

XV KAL. MAII. — In Antiochia nativitas sanctorum Petri diaconi et Hermogenis, Petri, Fortunati et Martiani.

In Africa sancti Mappalici, qui cum aliis plurimis est coronatus, ut de illis beatus Cyprianus, in epistola ad martyres et confessores, hoc modo scribit inter alia: « Istum nunc beatissimum martyrem, et alios principes ejusdem congregationis et comites, in fide stabiles, in dolore patientes, in quæstione victores, ut cæteri quoque sectemini, et opto pariter et exhortor. Ut quos vinculum confessionis, et hospitium carceris simul junxit, jungat etiam consummatio virtutis et corona cœlestis. »

XIV KAL. MAII. — Apud Mesenam [Messanam], Apuliæ civitatem, nativitas sanctorum martyrum Eleutherii episcopi et Anthiæ matris ejus. Qui in Aquileia episcopus ordinatus, primum Felicem et Correnum [Corebum] comites convertit ad fidem Christi. Qui sub Adriano imperatore Romam perductus, cum esset et sanctimonia vitæ et miraculorum virtute illustris, in confessione Christi lectum ferreum ignitum, craticulam igni supposito, et sartigine oleo pice ac resina ferventem superans, leonibus quoque projectus, sed eis mitigatis non læsus, novissime una cum matre gladio jugulatur.

Romæ, Parthenii et Calocerii [Calocerii].

Item Romæ, Apollonii senatoris: qui sub Commodo principe a servo proditus quod Christianus esset, imperatoris ut rationem fidei suæ redderet, insigne volumen composuit, quod in senatu legit, et nihilominus sententia senatus pro Christo capite truncatur; veteri apud eos lege obtinente, absque negatione non dimitti Christianos qui semel ad eorum judicium protracti fuissent.

In Salonica civitate nativitas sancti Septimi diaconi.

In Africa, Victoris cum sociis suis.

XIII KAL. MAII. — Apud Corinthum nativitas beati Timonis de illis septem primis diaconibus.

In Armenia, civitate Militana [Melitinæ], nativitas sanctorum Hermogenis, Gaii, Expediti, Aristonici, Rufi, Galatæ, uno die coronatorum.

Antonini Veri, post gloriosos quadraginta octo martyrum agones, qui in eadem urbe passi sunt, cum Alexandro charissimo collega tentus, ipso interim in carcerem truso, primo os duris pugnorum ictibus cæsus, deinde equulei extensione vexatus, postremo martyrium capitis abscissione complevit.

IX KAL. MAII. — (a) In Perside, civitate Diospoli, passio sancti Georgii martyris, qui sub Datiano, rege potentissimo qui dominabatur super septuaginta reges, multis miraculis claruit, plurimosque ad fidem Christi convertit, simul et Alexandram, ipsius Datiani uxorem, usque ad martyrium confortavit. Ipse vero post multos et inauditos agones novissime decollatus, martyrium suum sanguinis effusione consummavit. Cujus gesta passionis, etsi inter apocryphas connumerantur scripturas, tamen illustrissimum ejus martyrium inter coronas martyrum Ecclesia Dei venerabiliter honorat.

Romæ, sancti Naboris. In Alexandria Coronæ martyris.

In Gallia, civitate Valentia, Felicis presbyteri, Fortunati et Achillei diaconorum. Qui a beato Ireneo Lugdunensi episcopo et martyre ad prædicandum verbum Dei missi, cum maximam partem supradictæ urbis ad fidem Christi convertissent, a duce Cornelio in carcerem trusi deinde durissima nervorum flagellatione diutissime verberati sunt. Post etiam revinctis post terga manibus, renibus cruribusque confractis, circa rotarum vertiginem astricti, fumi quoque amaritudine supposita die ac nocte continuata, equulei extensione suspensi, ad extremum gladio perempti sunt. In Fontenella monasterio sancti Wolframi episcopi, præclari in miraculis et doctrina viri.

VIII KAL. MAII. — In Babylone, metropoli Chaldeorum, Ananias, Azarias, Misael, qui ab ipsis nominibus immutatis Sydrach, Mysach et Abdenago nuncupati sunt, de camino ignis ardentis sunt liberati.

In Alexandria, Victoris, Zotici cum aliis plurimis.

In Africa, Faustini, Victorini et aliorum plurimorum martyrum.

Apud Lugdunum Clavatum, nativitas S. Alexandri medici, civis Pergamensis, qui tertio post passionem Epipodii die productus e carcere, primo ita laniatus est crudelitate verberantium, ut carne soluta costarum patefactis visceribus, secreta omnino panderentur. Dein crucis affixus patibulo beatum spiritum exanimatus emisit. Passi sunt cum eo alii numero triginta quatuor.

In Britania depositio Melliti episcopi, qui tertius post Augustinum, primum Anglorum episcopum Dorvernensem rexit Ecclesiam.

VII KAL. MAII. — Apud Alexandriam nativitas S. Marci evangelistæ. Qui discipulus et interpres apostoli Petri, rogatus Romæ a fratribus scripsit Evangelium. Quo assumpto perrexit in Ægyptum, et

primus Alexandriæ Christum annuntiavit. Meminit et hujus Marci Petrus in prima Epistola, sub nomine Babylonis figurate Romam significans: *Salutat vos quæ est in Babylone Ecclesia et Marcus filius maximus (meus)*. Qui constitutis et confirmatis Ecclesiis per Libyam, Marmaricam, Hammoniacam, Pentapolim Alexandriam atque Ægyptum universam, ad ultimum tentus est a paganis qui remanserant Alexandriæ. Qui videntes eum die sancto viii Kal. Maii missas facientem miserunt funem in collo ejus et traherent eum ad loca Bucoliæ, quæ erant juxta mare sub rupibus ubi erat ecclesia constructa. Et inter trahendum insultantes dicebant: *Trahamus bubulum ad loca buculi*. Hoc autem ideo quia statura procerus erat. Et præ nimio cruciatu, defluebant carnes ejus in terram, ac saxa inficiebantur sanguine. Vespere autem facto, miserunt eum in carcerem, ubi circa mediam noctem, primo angelica visitatione confortatus, deinde ipso Domino sibi apparente ad cœlestia regna vocatus est. At mane, dum traheretur ad loca Bucoliæ, gratias agens et dicens: *Domine, in manus tuas commendo spiritum meum*, defunctus est, et a viris religiosus sepultus in loco lapidis excisi cum gloria. Ordinaverat autem pro se Alexandriæ episcopum Anianum. Alios quoque longe lateque episcopos et presbyteros et diaconos Ecclesiis dederat. Passus est autem octavo Neronis anno.

In Syracusa civitate Siciliæ nativitas sanctorum Evodii, Hermogenis et Callixtæ.

In Perside S. Georgii martyris juxta Kalendarium sagacissimi Hieronymi. Cujus passio apud Romanos et pene alios omnes ix Kalendarum Maiarum, ut superius notatum est, celebris habetur. Quod idcirco significandum putavi, ut patriarcha noster Hatto Magontiacensis, qui hoc anno item ab incarnatione Domini (b), caput ejus et aliud quoddam membrum cum plurimis et maximis sanctorum reliquiis in Alemanniam ad novum monasterium suum a Formoso apostolico impetratis asportavit. In ejus solemnitate. S. Georgii videlicet, indicenda, caute se agat, quia et plures in hac die ipsius natalitia celebrare consueverunt. Et festivitas S. Marci evangelistæ a supradicto Hieronymo sancto, priori die, id est octavo Kalendarum Maiarum, auctoritate Eusebii Cæsariensis designata est.

Roma litania major. Cujus causæ qui nos, utpote barbari et in extremo mundi climate positi sumus ignari, vel ejus quæ ante ascensionem Domini religionis gratia videtur instituta, ut si quid culpæ sordidantis in diebus indulgentiæ contractum videatur vel hoc triduo jejunio diluatur, hic rationem secundum traditionem majorum commodum duximus aperire. S. Avitus Viennensis episcopus refert in quadam homilia quam de Rogationibus scripsit, has ipsas Rogationes, quas ante ascensionis Dominicæ triumphum celebramus, a Mamerto ipsius Viennensis urbis episcopo, cui et hic eo tempore

(a) Vide Rabani Martyrologium.

(b) Hic videtur numerus anni excidisse.

præerat institutas fuisse. dum ubi illa multis ter-
reretur prodigiis. Nam terræmotu frequenti quati-
batur, sed cervorum atque luporum feritas portas
ingressa, per totam, ut scripsit, urbem nihil metuens
oberrabat. Cumque hæc per anncirculum gererentur,
advenientibus Paschatis solemnitatibus exspectabat
misericordiam Dei plebs tota devote, ut vel hi
magnæ solemnitatis dies huic terrori terminum da-
rent. Sed in ipsa gloriosæ noctis vigilia, dum missarum
celebrarentur solemnia, subito palatium regale
intra muraneum divino igne succenditur. Pavore
omnibus perterritis et ecclesia egressis, credentibus
ne aut hoc incendio urbs tota consumeretur, aut certe
disrupta tellure debisceret sanctus sacerdos, pro-
stratus ante altare, cum gemitu et lacrymis Domini
misericordiam deprecatur. Quid plura? Penetra-
vit excelsa poli oratio pontificis inclyti, restinxitque
domus incendium flumine profluentium lacrymarum
Cumque hæc agerentur, appropinquant ascensione,
ut jam diximus majestatis Dominicæ, indixit populis
jejunium, instituit orandi modum, edendi seriem,
erogandi hilarem dispensationem. Cessantibus inde
quoque terroribus, per cunctas provincias dispersa
facti fama cunctos sacerdotes imitari commonuit,
quod sacerdos fecit ex fide. Quæ Litania usque nunc
in Dei nomine per omnes ecclesias in compunctio-
ne cordis et contritione spiritus celebratur.

VI KAL. MAII. — Romæ nativitas S. Anacleti
papæ: qui duobus [Beda, quartus post B. Petrum
cum Ecclesiam rexisset annis [Beda, novem] duode-
cim, persecutione Domitiani martyrio coronatus est.
Hic memoriam B. Petri construxit, et composuit
loca ubi episcopi recondentur. Hic presbyter a B.
Petro est ordinatus. Hic ad sacrificandum idolis
ductus, sacrificavit; deinde pœnitentia ductus, pro
confessione veræ fidei capite truncatus est.

Ipsa die nativitas S. Marcellini papæ, qui cum
Ecclesiam novem annos et menses quatuor rexisset,
temporibus Diocletiani et Maximiani, ab eodem
Diocletiano, pro fide Christi cum Claudio et Cyrino
et Antonio capite truncatus est, et post dies triginta
quinque sepultus via Salaria, in cubiculo, a Marcello
presbytero et diaconibus cum hymnis. Quo tempore
fuit magna persecutio, ita ut intra mensem decem
et septem millia martyrio coronarentur.

In Gallia Richarii episcopi et confessoris.

V KAL. MAII. — Romæ nativitas S. Anastasii
papæ: qui post B. Petrum quadragesimus primus
sedit in episcopatu annos tres, dies decem. Hic Ma-
nichæos in urbe Roma inveniens damnavit, et consti-
tutum fecit ut nullus transmarinus in clericatum
susciperetur, nisi quinque episcoporum designaret
chirographum.

In Nicomedia, S. Anthimi episcopi et martyris, qui
persecutione Diocletiani ob confessionem Christi
martyrii gloriam capitis obtruncatione accepit.
Quem tanquam bonum pastorem viam martyrii
præeuntem, universa pene gregis multitudo secuta
est. Quorum alios præfatus tyrannus apud eandem

A civitatem tunc temporis residens, gladio obtruncari
alios ignibus conflagrari, alios naviculis impositos,
pelago fecit immergi, ipsis fidelium turbis tanta per
Dei gratiam fide inflammatis, ut nec interrogari se
paterentur, sed ultro vel flammis irruerent, vel ca-
dentibus gladiis cervices objectarent. Scriptum in
Historia ecclesiastica, libro septimo.

In Tharso Ciliciæ, nativitas S. Castoris. In Lydia
Genesisii, Sodalis, Zotici, Elpidii et Eutychni.

IV KAL. MAII. — Apud Ravennam nativitas S. Vita-
lis martyris, cum [patris] SS. Gervasii et Protasii. Qui
militaris cum Paulino iudice Ravennam ingressus
est, et cum videret in conspectu judicis sui Christia-
num nomine Ursicinum, arte medicum, natione Li-
gurium, post nimia tormenta capitalem accepisse
sententiam (locus autem ubi decollabatur Christiani
hoc habebat vocabulum ut diceretur, ad Palmam,
eo quod arbores antiquæ palmæ illic essent): ille
igitur, ut diximus, post nimia tormenta decollandus
cum veniret ad Palmam, expavit, et dum mallet
male evadere, exclamavit voce magna Vitalis dicens.
« Noli, noli, Ursicine medice, qui alios curare con-
suevisti, te ipsum æternæ mortis jaculo vulnerare, et
qui per passiones nimias venisti ad Palmam, coro-
nam perdere a Domino tibi præparatam.» Audiens
hæc Ursicinus genu posuit, et spicolatorem ut ferret
hortabatur, agens pœnitentiam quod expavisset, et
sic Christi martyrem se fecit. Statimque B. Vitalis
corpus ejus rapiens, et intra Ravennatum urbem
sepeliens, ad judicem ultro venire contempsit. Ideo-
que a Paulino consulari tentus, post equulei tor-
menta jussus est perduci ad Palmam, et facta fovea
profunda quousque perveniretur ad aquam, ibi su-
pinus depositus et terra ac lapidibus est oppressus.
Beata vero Valeria uxor ejus, cum post mortem
viri Mediolanum tenderet, Sylvano sacrificantes
incurrit. Qui cum eam deponentes de saumario
hortarentur de idolothytis manducare, nec sibi om-
nino licitum esse testaretur, quia esset Christiana,
tanta ab eis cæde mactata est, ut vix seminecem
eam sui homines ad Mediolanensem urbem perdu-
cerent, ita ut intra biduum migraret ad Dominum.

Alexandriæ, S. Theodoræ virginis. Quæ sacrificare
contemnens, in lupanar tradita miro Dei favore ere-
pta est. Astante quippe jam ad ostium cellæ multi-
tudine juvenum impudicorum, repente quidam
fratribus Didymus nomine, plenus fide, divinitus in-
spiratus, sumpto militari habitu, primus lupanar
irrupit, et sanctæ virgini cur venisset exponens,
militares imposuit exuvias, ipse virginali veste indue-
tur. Sic virgo egressa et a nullo agnita, ad civita-
tem fugiens, evasit. Didymus præsidi exhibitus, et
omne factum constanter exponens, Christianum
esse confessus, abscisso capite igni traditus est.
Beata quoque virgo, quæ pro tuenda virginitate
lupanari fugerat, amore coronæ continuo ad stadium
regressa, simul cum Didymo percussa et simul est
coronata.

In Pannonia, Eusebii episcopi, Tiballi et Polliciani.

In Africa, provincia Numidia, sanctorum Manilii, Donati, Maurilii, Luciani, Victorini, Narcisæ virginis et aliorum septuaginta duorum.

Item Luciani cum aliis ducenti et septuaginta.

In Tarso Ciliciæ, Malinæ cum aliis centum septuaginta et aliorum multorum.

III KAL. MAII. — In Papho insula, nativitas sancti Tychici apostolorum discipuli.

Apud Alexandriam nativitas sanctorum Germani presbyteri, Prosdoci diaconi.

In Perusio Tusciæ, Valentini et Martiani.

In Bononia, Vitalis et Agricola.

In Numidia, apud Cirtensem coloniam, sanctorum martyrum Agapii et Secundini episcoporum. Qui persecutione Valeriani post longum exilium apud præfatam urbem, in qua tunc maxime gentilium cæco furore et officiis militaribus ad tentandum justorum fidem rabies diaboli infestantis inhiabat, ex illustri sacerdotio effecti sunt martyres gloriosi. Passi sunt in eorum collegio Æmilianus miles, Tertulla et Antonia sacrae virginis, et quædam mulier cum suis geminis.

II KAL. MAII. — In civitate Sanctonis nativitas S. Eutropii martyris. Qui a beato Clemente, apostolorum successore, ad episcopatum consecratus et in Gallias prædicandi gratia directus, impleto hujus officii munere, insurgentibus paganis, quos auctor invidiæ credere non permisit, ictu securis colliso capite victor occubuit.

In Alexandria nativitas sancti Aphrodisii presbyteri et aliorum triginta.

Romæ depositio Quirini episcopi.

Passio sanctorum Mariani et Jacobi, quorum prior lector, sequens diaconus erat. Et cum jam pridem infestationes Decianæ persecutionis in confessione Christi eviciasset, iterum cum charissimo collega tentus, apud Cirtensem coloniam, post dira et exquisita supplicia, ita ut Marianus per summos apices pollicum suspensus, et gravi pondere pedibus innexus, crudelissime torqueretur, tunc cæteri in carcere macerati sunt, sed divinis revelationibus mirabiliter confortati; deinde Lambelitanam urbem ad præsidem directi, et rursum longo tempore carcerali ergastulo mancipati, sed iterum divinis revelationibus allevati, novissime cum multis aliis gladio consummati sunt.

MAIUS.

Mensis Maii habet dies xxxi, lun. xxx.

KAL. MAII. — Pausatio Jeremiæ prophetæ. Initium prædicationis Domini nostri Jesu Christi. Natale apostolorum Philippi et Jacobi. Ex quibus Philippus cum totam pene Scythiam ad fidem Christi convertisset, diaconibus, presbyteris et episcopis ibi constitutis, reversus est ad Asiam. Ubi continuè prædicationi per aliquot annos insistens multitudinem populorum

A Christo, laboribus plis semper inserviens, lucratus est. Quique apud Hierapolim Asiæ civitatem (a) dormivit cum patribus suis, exstincta hæresi Ebionitarum, qui Christum Jesum ante incarnationis tempus fuisse negabant, et sepultus est in pace. Jacobus vero qui et frater Domini dicitur, pro eo quod filius materteræ ejus Mariæ perhibetur, cognomento Justus post passionem Domini statim ab apostolis Hierosolymorum episcopus est ordinatus. Hic de utero matris sanctus fuit. Vinum et siceram non bibit, carnem nullam comedit, nunquam attonsus est, nec unctus unguento, nec usus balneo. Huic soli licitum erat ingredi Sancta sanctorum. Siquidem vestibus laneis non utebatur, sed lineis. Sed cum publice in concilio compelleretur, ut Dominum Jesum Christum et Filium Dei esse denegaret, et ille voce maxima protestaretur ad populum dicens: *Quid me interrogatis de Filio hominis? Ecce ipse sedet a dextris virtutis, et venturus est in nubibus cæli; præcipitatus de pinna templi, confractis cruribus, adhuc semianimis, tollens ad cælum manus diceret: Domine, agnosce eis, quod enim faciunt nesciunt, fullonis fuste in cerebro percussus, occubuit.* Hic est de quo et apostolus Paulus scribit ad Galatas: *Alium autem apostolorum vidi neminem nisi Jacobum fratrem Domini (Gal. 1).* Et apostolorum super hoc Acta crebrius testantur. Evangelium quoque, quod appellatur secundum Hebræos, et a beato Hieronymo in Græcum sermonem Latinumque translatus est, post resurrectionem Salvatoris de eo refert: « Dominus autem, venit ad Jacobum Justum, et apparuit ei. Juraverat autem Jacobus se non comesturum panem ab illa hora qua calicem Domini biberat, donec videret eum resurgentem a mortuis. » Rursumque post paululum: « Afferte, ait Dominus, mensam et panem. » Statimque additur: « Tulit panem et benedixit et fregit, et dedit Jacobo Justo, dixitque ei: Frater mi, comede panem tuum, quia resurrexit Filius hominis a dormientibus. » Inde est, ut quidam existimant, quod in Epistola Pauli ad Corinthios [ubi] specialiter ei dicitur apparuisse, sic scriptum est: *Deinde visus est a Jacobo (I Cor. xv).* Triginta itaque annis Hierosolymitanorum rexit Ecclesiam, id est usque ad septimum Neronis annum, et juxta templum ubi præcipitatus fuerat, sepultus. Scripsit autem unam tantum Epistolam, quæ de septem Cononicis est.

D In Gallia, territorio Vivariensi, S. Andeoli subdiaconi. Quem misit ab Oriente sanctus Polycarpus Smyrnensis episcopus, discipulus beati Joannis apostoli, cum beato Benigno et Andochio presbyteris, et Thyrsio diacono, ab prædicandum verbum Dei in Gallia. Cujus prædicatione Cæsar Severus comperta, spinosis fustibus crudelissime flagellatum in carcerem tradi præcepit. Et alia die productum cum videret superari non posse, jussit ad similitudinem gladii de ligno durissimo ensem fieri, et in crucis modum ejus caput findi. Quod cum factum fuisset,

(a) Confunditur hic Philippus apostolus cum Philippo diacono. Vide Baronium.

eliso in terram cerebro, gloriosa morte translatus est ad vitam æternam. Item Jerosolymis passio sancti Judæ sive Quiriadi episcopi, cui revelatum est lignum Dominicæ crucis, et Annæ matris ejus, omnimodis passionibus cruciatæ.

Item in Galliis, territorio Sidunensi, loco Agauno, passio Sigmundi [Sigismundi] regis, filii Gundewaldi regis Burgundionum. Qui cum se cerneret Francis resistere non posse, solus fugiens; coma deposita, habitum religionis suscepit, et jejuniis, vigilis atque orationibus die noctuque vacans, captus a Francis cum uxore ac filiis in puteum demersus occubuit. Postea vero cuidam abbati revelatus, et ab eo reverenter sepultus, etiamnum miraculis claret: adeo ut frigoretici ab eo quasi specialem expetere soliti sint medicinam, et fideliter expetentes nequaquam priventur eadem.

VI NON. MAII. — Notivitas S. Patris nostri Athanasii Alexandrinæ urbis episcopi et confessoris; qui multa Arianorum perpressus insidiis, et maxime Constantii imperatoris, adeo ut sex continuis annis in lacu cisternæ non habentis aquam, nunquam solem conspiciens, latitaverit, totis regni viribus in ejus necem conspirantibus. Sed et ibi quadam ancilla patrisfamilias, qui ei latebram præbere curaret, proditus, sed divina se gratia protegente servatus, et in sedem suam, Constante Galliarum principe apud fratrem Constantium impetrante, restitutus. Rursumque post mortem illius ob constantiam catholicæ fidei fugatus, usque ad imperium Joviani latuit. A quo honorificis et officiosissimis litteris requisitus; ecclesiarum disponendarum statutus in sede sua potestatem accepit. Anno autem sacerdotii sui quadragesimo et ultra, post multos agones multasque patientiæ coronas, quievit in pace, temporibus Valentiniani et Valentis imperatorum, vitam sancti Antonii anachoretæ futuris generationibus profuturam, eleganti sermone, et plurima sapientia refertam, scriptam relinquens.

Item Alexandria Saturnini et Neopolis, qui in carcere requierunt.

Antissiodoro, Optati episcopi et Sanctiani presbyteri.

V NON. MAII. — Hierosolymis, inventio sanctæ crucis Domini nostri Jesu Christi ab Helena regina, post passionem Domini anno ducentesimo tricesimo tertio, regnante Constantino imperatore, filio ejusdem Helenæ. Quam post tam diuturna tempora divina revelatione repertam, et resuscitatione mortui comprobata, ac per medium divisam, ita cuncto orbi curavit exhibere salubrem, ut pars Hierosolymis in loco Dominicæ passionis relicta, Orientalibus et Austrinis non fieret elongata, et pars Constantinopolim ad filium deportata, Septentrionalibus et Occidentalibus esse videretur ad invisendum aliquantum propinquata. Quæ Dominica crux in materia insensata vim sensatam et procul dubio vivam retinens, ita ut ex illo tempore innumeris pene quotidie hominum votis lignum suum accommodet, ut [et]

detrimta non sentiat, et quasi intacta permaneat, jugiter divida sumentibus, et semper tota venerantibus; sed istam imputribilem virtutem et indetribilem soliditatem de illius profecto sanguine creditur accepisse qui passus mortem non vidit corruptionem, imo cunctis in se credentibus immortalitatem providit et incorruptionem.

Eodem die Romæ, via Nomentana, milliario septimo, nativitas S. Alexandri papæ. Qui Romanæ Ecclesiæ episcopatum, quintus post beatum Petrum, annos decem, menses duos, dies decem, sanctitate incomparabilis, rexit, et fide clarissimus maximam partem senatorum Urbis convertit ad Dominum. Hic constituit aquam sparsionis cum sale benedici in habitaculis fidelium, et passionem Domini miscuit in prædicatione sacerdotem cum missæ celebrantur. Qui, jubente Trajano Cæsare, ab Aureliano, comite utriusque militiæ, carceri mancipatus, et inde per cœlestem nuntium, ad domum Quirini tribuni, ubi beatus Hermes præfectus in custodia tenebatur, perductus, postquam filiam ipsius Quirini nomine Balbinam in nomine Domini nostri Jesu Christi a struma colli sanavit, et nutricem ejus illuminavit, ipsumque Quirinum in fide Christi confortavit, et eos quos carcer incluserat baptizatos inde liberavit: inter quos etiam duos sanctissimos presbyteros Eventium et Theodulum, idem Quirinus adhuc gentilis constrictos habuit; post hæc omnia et multa alia apostolice facta, exhibitus est ipsi Aureliano cum duobus supradictis presbyteris, et in equuleum levatus, tortus unguis, atque lampadibus gravissime est attractus. Cumque nullas voces emitteret, dixit ei Aurelianus: « Quare taces? » Sanctus Alexander respondit: « Quia tempore orationis Christianus homo cum Deo loquitur. » Tunc eo deposito, jussit applicari Eventium et Theodulum, et interrogavit eum: « Qui sunt isti? » Sanctus Alexander dixit: « Ambo viri sancti, ambo presbyteri. » Quos etiam ipsos cum in confessione Christi constantissimos inveniret, jussit furnum acriter incendi, et beatos Alexandrum et Eventium ligatos in medio præcipitari. Ad quos invictus Theodulus sponte prosiluit in flammam, cumque non læderentur ab igne, fecit Aurelianus beatissimum Alexandrum punctis creberrimis per cuncta pangi membra donec deficeret, sanctos autem duos presbyteros gladio consummari. Quorum corpora Severina religiosa femina colligens, beatum Alexandrum atque Eventium in una sepulcro, sanctam vero Theodulum in altero diligenti accuratione commendavit.

Ipsa die, nativitas sancti Juvenalis episcopi.

In Asia, sancti Hermogenis de antiquis.

Antissiodoro, depositio sanctorum Eusebii presbyteri et Aviti diaconi.

Eodem die Heraclii martyris

IV NON MAII. — In Palæstina, civitate Gaza, nativitas sancti Sylvani ejusdem urbis episcopi, qui

persecutione Diocletiani cum plurimis clericorum A suorum martyrio coronatus est.

Item in Metallo Panensi [Phennensi], sanctorum quadraginta martyrum, qui simul capite cæsi sunt.

Hierosolymis, Quiriaci episcopi, cognomento Judæ, qui posteaquam Dominicam crucem reperit, et in fide Christi profecit, a beato Eusebio, Romanæ urbis episcopo, Hierosolymorum est antistes ordinatus. Cujus fama Julianus Apostata cognita, cum ad bellum Persicum, ubi et divinitus est interemptus, tenderet, jussit eum ad se perducere. Quem cum nullis terroribus aut promissionibus a confessione Christi posset immutare, jussit dextram ejus abscindi manum, dicens: « In hac manu multas scribens epistolas, multos separavit a sacrificiis deorum. » Sed videns eum immobilem et fixum in Christo perseverare, jussit plumbum bulliens in ore ejus infundi, ut et interiora viscera ejus conflarentur. Cumque ne sic quidem ejus constantiam emollire valuisset, jussit grabatum æreum afferri, et in eo sanctum virum extendi, et substerni carbones ignis, et spargi super eum sal et adipem, et desuper virgis cædi. Matrem autem ejus hæc omnia perseveranter aspectantem, et non solum impavidam, sed etiam constantissimam permanentem, ac filium materno affectu confortantem, jussit impiissimus tyrannus per capillos suspensam, pene tribus horis unguari, et lampades magnas, flamma ardentem, lateribus ejus applicari. Quæ in gratiarum actione inter tam immanes cruciatus perseverans, immaculatum Deo reddidit spiritum. Tunc præcepit Julianus nequissimus fossam fieri altam, et vocavit plurimos incantatores serpentium, et jussit eos nequissimos serpentes afferre, et mitti in fossam et sanctum Quiriacum projici in medio eorum. Cumque serpentes divino nutu mortificati fuissent, et Ammon serpentarius ad tantum miraculum credidisset, capite plexus est. Tunc Julianus consueto sibi more beatum Quiriacum compellens, ut Crucifixum negaret, et ab eo digna invocatione coercitus, jussit cacabum magnum impletum oleo caleferi, et in eum sanctum Quiriacum mitti. Sed cum nimium ferbuisset cacabus, ita ut astantes calorem sustinere non possent, dixit sanctus: « Longe recedite, filioli, ut nemo conflatur ex vobis, » et faciens in fronte sua signum crucis, ingressus est in cacabum quasi ad lavacrum. Cumque nec sic nocitus fuissent, jussit eum tyrannus de macroonto in pectus percuti. Qui percussus in voce confessionis emisit spiritum, et cum triumpho martyrii pervenit ad Christum. Dies passionis ejus secundum alios hic, secundum Martyrologium vero S. Hieronymi Kalendis Maii celebris habetur.

Item die suprascripto, Nicomediæ, sanctæ Antoninæ. Quæ nimium torta, et variis cruciatibus afflicta, brachio tribus diebus suspensa, et in carcere biennio detrusa, a Prisciliano præside ad ultimum flammis exusta est.

Eodem die in Nicorio [Norico] Ripensi, loco Lauriaco, nativitas sancti Floriani: qui tempore Dio-

oletiani et Maximiani imperatorum, sæviente iniquissimo præside Aquilino, jussus est collum saxo ligato post nimias cædes et lacerationes in flumen Anisum præcipitari. Cumque lictores divino metu pavefacti, impium facinus exhorruissent, quidam juvenis audacior et infeliciores cæteris, præcipitavit eum de ponte in fluvium, et statim oculi ejus creperunt: unda vero famulatrix corpus sancti martyris in quodam secretiori loco saxo eminentiori deposuit, ubi ei tandiu aquila exhibuit custodiam, donec ipse cuidam religiosæ feminæ eundem demonstravit, et ei de transferendo corpore suo mandavit.

III NON. MAII. — A Bethania, in monte Oliveti juxta Hierosolymam sita, ascensio Domini nostri Jesu Christi in cælum. Ubi cum ecclesia regio cultu constructa visatur et tecta, proprie locus ille, in quo novissime stetit et unde ad cælos corpus incorruptivum libravit, ita sacratus divinæ majestatis impressione creditur, et ab incredulis etiam cernitur, ut nunquam desuper tectum sustinere, aut deorsum marmor, aut aliud pavementum recipere patiatur, sed in media basilica Dei et hominis ultima vestigia arenæ cernantur omni tempore impressa, ut locum ipsum adeuntes non immerito possint in hanc prophetiæ laudationis vocem erumpere: *Adoravimus in loco, ubi steterunt pedes ejus (Psal. cxxxii.)*

Apud Alexandriam nativitas sancti Euthymii diaconi, in carcere quiescentis.

Thessalonica, Irenæi et Peregrini atque Irenes igni combustorum.

In Gallia quæ dicitur Provincia, civitate Arelatensi, sancti Hilarii episcopi, magni, docti et præclarissimi viri. Qui pauperum amator, et erga inopum provisionem, non solum mentis pietate, sed et corporis sui labore sollicitus erat. Nam proficiendis pauperibus etiam rusticationem contra vires suas et usum, homo genere clarus et longe aliter educatus, exercuit. Sed nec in spiritualibus neglexit: nam et in docendo gratiam habuit, et absque personarum acceptione omnibus castigationem ingessit. Pelagianam quoque hæresim in Collatore maxime deprehendit et corrigere satagit. Inter sua vero Opera ad multorum utilitatem, necessario opere, Vitam sancti Honorati decessoris sui ingenio immortaliter composuit. Moritur Valentiniano et Martiano imperatoribus.

VIENNÆ NECTARII ET NICETII EPISCOPORUM.

Antissiodoro passio sancti Joviani confessoris.

II NON. MAII. — Romæ, ante portam Latinam, passio sancti Joannis apostoli. Qui ab Epheso, ubi manere consueverat, jussu Domitiani, fratris Titi, secunda in Christianos persecutione quam ipse post Nerocem exercuit, ad urbem Romam perductus præsentem senatum ante portam Latinam in ferventis olei delium missus est, agente hoc impio principe qui Christianorum infestissimus persecutor erat, ut tam valido capite detruncato, infirmiora cederent Ecclesiæ membra. Sed beatus apostolus tam illæsus a pœna immanissima exiit, quam a

vero apud Nazanzum oppidum episcopus ordinatus, A hæreticorum turbinem fidei serenitate dispulit. Deinde etiam Constantinopolim ad corrigendam vocatus, ire et ejus curam suscipere non abnuit. Qua in fide catholica roborata, ne cupiditate illectus ditioris invasor æstimaretur, ad pauperrimam sedem suam reversus, quod superfuit vitæ in ea tempus exegit. Et quoniam fessa jam ætate et corpore invalidus erat, successorem sibi delegit, quo Ecclesiam gubernante debilitatis et senectutis otio frueretur.

VI ID. MAII. — Depositio beati Job prophetae.

Romæ Faltonis, Pinianæ et Anitiæ, Lucinæ, conjugis ejus, cum aliis plurimis martyribus.

Item, Romæ Calepodii senis presbyteri sub Alexandro imperatore, qui eum fecit occidi a Laodicio, B et corpus trahi per civitatem, atque in Tiberim jactari, die Kalendarum Maii. Quod inventum piscatores levaverunt et narraverunt Callixto episcopo. At ille acceptum condidit cum aromatibus, et lintaminibus involutum sepelivit in cœmeterio ejusdem, via Aurelia, milliario ab Urbe tertio, in crypta, sexto Idus Maii. Tunc decollatus est ab Alexandro Palmatus consul cum uxore et filiis, et aliis promiscui sexus quadraginta duobus, cum quibus et Simplicius senator, qui per doctrinam Callixti papæ et Calepodii presbyteri nuper fuerant baptizati. Scriptum in passione beati Callixti papæ.

Eodem die natale beati Gordiani martyris, qui sub Juliano impiissimo imperatore passus est. Nam cum prædictus tyrannus præcepisset eidem Gordiano vicario suo adhuc gentili ut Januarium presbyterum diligenter examinaret, si quo modo illum posset avertere a fide Christi, sanctus autem Januarius eum magis lucratus esset Christo cum uxore ipsius nomine Marina, et familia promiscui sexus, numero quinquaginta tribus et eo amplius, atque universos baptismatis unda consecrasset: audiens hoc impiissimus Julianus, iracundia plenus, sanctum Januarium presbyterum proscriptione damnavit, sanctum vero Gordianum in custodia publica posuit, atque cuidam Clementiano, quem vicarium ejus loco deputaverat, commisit; porro uxorem ejus Marinam ad Aquas Salvas in servitio rusticorum opprimi fecit. Cum autem vidisset Clementianus quia sanctum Gordianum nullo modo a statu fidei suæ posset avertere, jussit eum primo plumbatis C cædi, dein capite truncari, et corpus ejus ante templum Apollinis intellude [palude] jactari. Quod cum factum Christiani comperissent, corpus ejus nocturno silentio rapientes, milliario plus minus uno ab urbe Roma posuerunt in crypta in cœmeterio Prætextati, ubi jam pridem corpus beati martyris Epimachi sepultum fuerat. Quem ferunt unum de septuaginta discipulis Domini Jesu Christi fuisse.

V ID. MAII. — Passio sancti Evellii martyris. Qui antea consiliarius Neronis imperatoris fuit; sed videns constantiam Christianorum quomodo martyrizarentur, et præcipue patientiam sancti Torpetis, et

mirabilia quæ per eum facta sunt, credidit Christo, ita ut etiam pateretur pro illo.

Romæ, via Salaria, milliario vicesimo secundo; S. Anthimi.

In Africa, Majoli, Victorini, Fortunati et aliorum multorum.

In Asia nativitas sanctorum Demetrii et Thadæi.

Viennæ, beatorum episcoporum Martini et Materni. Quem Maternum ob clades imminentes, solemni ante Ascensionem Domini litanias instituisse retulimus.

Item depositio Nepotiani presbyteri, nepotis Heliodori episcopi de sorore, in cujus epitaphii consolatione S. Hieronymus totum mundum, pro eis quæ in eo fiunt malis et accidunt calamitatibus, in luctum et lamentationem convertit.

IV ID. MAII. — Romæ, in cœmeterio Prætextati, nativitas sanctorum Nerei et Achillei fratrum. Qui fuerunt eunuchi beatæ Flaviæ Domitillæ, cum ea apud insulam Pontiam longum pro Christo duxerunt exilium. Postmodum vero ab Aureliano sponso Domitillæ, quem ipsa ob amorem Christi spreverat, primo verberibus gravissimis arctati [attrectati], deinde Monico Ruffo [Memmio Ruffo] consulari sunt traditi. A quo cum equuleo et flammis compellerentur ad immolandum, et dicerent se a beato Petro apostolo baptizatos, nulla ratione idolis immolare, capite cæsi sunt. Quorum corpora rapuit Auspicius discipulus eorum, nutritor sanctæ virginis Domitillæ in crypta arenaria, via Ardeatina sepelivit, a muro Urbis milliario uno et semisse.

Item via Aurelia, milliario secundo, sancti Pancratii martyris. Qui cum esset annorum quatuordecim, sub Diocletiano martyrium capitis detractione complevit. Cujus reverendum corpus, Octavilla illustrissima femina occulte noctu sublatum aromatibus conditum sepelivit.

Eodem die, beati Dionysii, patris ejusdem sancti Pancratii. Cujus studio item Pancratius baptizatus, et in timore Dei confortatus ad martyrium animatus est. Ipse vero cum præmiis celestibus charus et Deo dignus, diem hujus vitæ ultimum in pace conclusit.

Item passio sacratissimæ virginis Sotheris, genere nobilis, sub Diocletiano Augusto.

Item passio sanctorum Joannis, Achillis, Moysei D Aphroditæ, cum aliis numero quingentis quatuor.

Apud Cyprum, S. Patris nostri Epiphaniæ episcopi Salaminæ.

III ID. MAII. — Nativitas S. Mariæ ad Martyres. Cujus festivitatis ista est ratio. Sub Phoca imperatore, beatus Beneficius [Bonifacius] papa in veteri fano quod Pantheon vocabatur, ablatis idololatriæ sordibus, ecclesiam beatæ Mariæ semper virginis et omnium Martyrum dedicavit.

Cujus dedicationis sacratissima dies tertio Idus Maii Romæ agitur. Festivitas autem omnium Sanctorum Kalendis Novembris toto orbe terrarum religiosissime celebratur.

nore coronatus. Sed et beatus Torpes, jubente Sylvio, foras civitatem Pisanam ductus, decollatione martyrium suum complevit tertio Kalendas Maii. Cujus festivitas et conventus civium decimo sexto Kalendas Junii agitur. De quo etiam fertur quod ingens machina, quam adversarius Dei Nero ad similitudinem cœli commentando fabricavit, meritis et orationibus ejus in flumen Auxarum præcipitata fuerit, ita ut nusquam comparuerit.

In Alexandria, Victoris et Basilii.

Romæ, beati Parthenii.

Leviduno, Heraclii [Novioduni, Heradii], Pauli et aliorum.

Item depositio beati [f. Brandani] Præandini confessoris.

XV KAL. JUN. — In Alexandria, Potamonis, Hortasii et Serapionis presbyterorum.

Item in Ægypto, Dioscori lectoris, in quem præses multa et varia tormenta exercuit, ita ut ungues ejus effoderet, et lampadibus ejus latera inflammaret. Sed cœlestis luminis fulgore territi ceciderunt ministri. Novissime laminis ardentibus adustus, martyrium consummavit. Constantinopoli Hesychii et Eustachii.

XIV KAL. JUN. — Romæ nativitas sanctæ Pudentiæ virginis, quæ illustrissimi generis Pudentis, discipuli sancti Pauli apostoli, filia fuit. Cujus mater Sabinella, soror Praxedis. Quas piissimus pater earum Pudens in omni religione Christi erudit, Christoque virgines reliquit. Quæ post obitum patris ita in omni exercitatione pietatis excreverunt, ut die noctuque incessanter hymnis et orationibus cum familia sua Domino inservirent. Quam totam beatissimus Pius urbis Romæ episcopus baptismatis unda consecratam, chrismatis unctione et quotidiana exhortatione confirmavit. Beatæ vero virgines Christi post innumeros Christi agones, et multorum martyrum venerabiliter exhibitas sepulturas, post omnes facultates suas in visceribus pauperum inclusas, Christoque fideliter commendatas, tandem de terris ad cœlestia regna migraverunt. Pudentiæ quidem decimo quarto Kalendas Junii posita in cœmeterio Priscillæ, via Salaria. Praxedis vero, duodecimo Kalendas Augusti. Quæ ab apostolis susceptum in Christo baptismatis candidatum, usque ad finem vitæ custodierunt immaculatum.

Item Romæ nativitas sanctorum Calocerii et Parthenii, eunuchorum uxoris Decii imperatoris. Qui cum essent, unus præpositus cubiculi, alter primicerius, nolentes sacrificare idolis, a Decio sunt occisi, et a Christianis juxta viam Appiam sepulti.

In Alexandria, sancti Irenæi diaconi.

In Africa, sanctorum Quinti, Primulii, Salustii et multorum martyrum.

XIII KAL. JUN. — Romæ, via Salaria, nativitas sanctæ Basillæ virginis et martyris Christi. Quæ cum esset ex regio genere, et haberet sponsum illustrissimum, nomine Pompeium, per beatam Eugeniæ et sanctos Dei viros Protum et Jacinthum ad

fidem Christi conversa, accusata est a præfato sponso suo apud Gallienum Augustum, quod esset Christiana. Qui eodem tempore immanissimus Ecclesiæ persecutor, decrevit ut aut sponsum Basilla repeteret, aut gladio interiret. Quæ conventa super hoc, respondit se Regem regum habere sponsum, Christum videlicet veri Dei Filium. Et cum hæc dixisset, gladio transverberata est.

In Gallia civitate Nemauso passio sancti Baldeli (Baudeli). Qui a paganis deorum suorum sacrificia celebrantibus comprehensus, cum sacrificare nollet, sed in fide Christi immobilis inter verbera et tormenta persisteret, martyrii palmam pretiosa morte percepit, et creberrimis signis clarus effulsit.

Biturigis depositio Austregisili episcopi et comensis.

XII KAL. JUN. — In Mauritania, civitate Cæsariensi, nativitas sanctorum Timothei, Pollii et Eutychii diaconorum. Qui apud præfatam regionem verbum Domini disseminantes, pariter coronari meruerunt.

Apud Cæsaream Cappadociæ, sanctorum Polyeucti, Victorii, Donati.

In Britannia, Timothei diaconi.

Antissiodori depositio beati Valis presbyteri, a quo nostrates æstimo nomen Valentis mutuatos.

XI KAL. JUN. — Romæ nativitas sanctorum Faustini, Timothei, Venusti cum sociis eorum.

In Corsica, sanctæ Juliæ, quæ crucis supplicio coronata est.

In Africa Casti et Æmilii, qui per ignem passionis martyrium consummaverunt. Scribit beatus Cyprianus in libro de Lapsis.

In civitate Antissiodorensi depositio beatæ Helænæ virginis.

X KAL. JUN. — Apud Lingones passio sancti Desiderii episcopi. Qui cum plebem suam ab exercitu Wandalorum vastari cerneret, ad regem eorum pro ea supplicaturus exivit. A quo statim jugulari jusus, pro ovibus sibi creditis cervicem libenter tendit, et percussus gladio migravit ad Christum. Percussor vero ejus mox amentia correptus, interiit. Sepultus est idem beatus martyr in basilica intra urbis muros. Quod fidelium populus a Christo ei commissus præcipuo amore ipsius, et pia devotione ad tutelam civium fieri procuravit, contra pessimam quorundam consuetudinem, qui ne sanctissimos quidem in urbibus tumulari voluerunt, dicentes civitatem civium esse viventium, non cadaverum defunctorum. Passi sunt cum eo et plures alii de numero gregis sui, et apud eandem urbem conditi.

Eodem die, apud Viennam nativitas sancti Desiderii ejusdem urbis episcopi. Qui passus est quidem in territorio Lugdunensi in villa Prisciniaca, super fluvium Calaronam: modo autem in Viennensi ecclesia sepultus, honorifice servatur. De quo quia venerabilis Pater Ado, ejusdem Ecclesiæ nostræ ætate pontifex, utpote in præsentia posito, et ob id

suis in cunctis notissimo, aliquid speciale dicere superfluum existimavit, nos juxta scriptum quod idem apostolicus vir, anno ab incarnatione Domini 870, indictione tertia, per virum sanctissimum Beroldum presbyterum indigenam eorundem locorum, sed nunc in castro Turico Christi servitiis insistentem, cum reliquiis ipsius sancti martyris Desiderii et aliorum sanctorum pignoribus atque agonibus, nobis in cenobio beati Galli constitutis dixerit, pauca de eo summam attingentes, earundem rerum ignavis insinuare curavimus. Igitur incestuosissima regina Brunichildis, Hispanis superba divitiis, et Arianis infecta venenis ideoque omnibus corrupta vitiis, postquam electos advenas, peregrinos quidem mundi, sed cives sanctorum et domesticos Dei, Columbanum scilicet et discipulos ejus, quorum Gallus noster pars præcipua fuit, flagitia sua non ferentes, a Francorum finibus expulit, et sanctus Desiderius tali solatio destitutus, non jam ovem erroneam, sed indomabilem bestiam corrigere studeret, hoc ab ea pro beneficiis recepit ut in exilium truderetur. Ubi quadriennio diversis quidem laboribus fatigatus, sed tamen gratia Dei suos ubique comitante adjutus est ac relevatus, adeo ut non solum ipse necessariis non careret, sed et omnibus se devota mansuetudine quærentibus proficua ministraret. Nam quidam totus lepra exasperatus, tactu sancti viri, inspectante populo, sanitati est restitutus, et cincindele, quod ad primum insulæ ad quam exilio deportatus fuerat, ingressum, ipse manu sua accenderat, per omne illud tempus ardens et non deficiens, incolis et sanctitatem famuli Dei ostendit, et multis infirmantibus omnimodam salutem suo unguine recuperavit. Vasculum etiam vini, quod ad refocillandum pauperem Christi minister ejus custodela cautissima servare curavit, sed eo jubente plurimis adventantibus inde præbendo se exinanisse timuit, lætus iterato divina largitate repletum invenit. Sed cum industria consacerdotum suorum diu desideratus ad sedem suam reversus esset, nec tamen fonti iniquitate profluo cursum liberum permisisset, sed intra legitimos terminos coercere studuisset, tum vero rapacissimi, imo furentis fluvii more, omnes justitiæ metas Brunichildis excedens, et committens operariis iniquitatis propugnatores veritatis, ad Lugdunensem urbem, quasi ad concilium, re autem vera ad supplicium, deduci præcepit. Quorum aliis virum Dei perimere dissimulantibus, alii, qui et insanores fuerunt, orantem illum lapide primum in cerebro graviter vulneratum, deinde vallo acutissimo in cervice confossum, ab hac ærumnosa vita crudelitate nimia propulsarunt. Passus est sanctus Desiderius nullo crimine impetitus, sed criminosis invisus, die supra memorato, in vico Prisciniaco, temporibus Mauricii imperatoris et Theodorici Burgundiorum regis, factione Brunichildis, non reginæ sed meretricis, aditibus Bettone, Ephano atque Gasifredo comitibus. In diebus autem Etherii successoris sui

A Viennam cum magna gloria translatus, et extra urbem in ecclesia beatissimorum Petri et Pauli apostolorum inter antecessores suos martyres et confessores tertio Idus Februarii sepultus, quotidie signis et virtutibus mirabilis apparet et vivus.

Eodem die, in Hispaniis, Epictii [Epitacii] et sancti Basilii [Basilei].

In Africa, Quinti et Lucii atque aliorum multorum.

IX KAL. JUN. — Nativitas sancti Manahæ, Herodis tetrarchæ collectanei, doctoris et prophætæ, sub gratia Novi Testamenti apud Antiochiam in Christo quiescentis.

B Item beatissimæ Joannæ uxoris Chuzæ, procuratoris Herodis, quæ in Evangelio commemoratur (Luc. VIII, XXIV).

In Portu Romano, sancti Vincentii martyris.

In Galliis civitate Nannetis, passio sanctorum Donatiani et Rogatiani fratrum. Qui ab impio præside compedibus impediti, carcerali sunt ergastulo mancipati. Indeque producti, cum a confessione nominis Christi non possent ullo modo coerceri, jussi sunt equuleo suspendi et diu torqueri. Cum neque sic possent emolliari ad consentiendum idolis, militari lancea cervicibus perfossi, tandem martyrium consummaverunt, gladio capitibus amputatis. Sed quia vulgari accusatione inasperato ad tribunal præsidis sancti Dei sunt evocati, ut Rogatianus aqua baptismatis non posset emundari, quid de eo cautissimus Ecclesiæ doctor Augustinus sentiat, sententiis ejus in medium proferre non solum commodum, sed et valde necessarium duxi: « Qui baptismatis sacramentis initiandi sunt, inquit, prius abrenuntiare solent diabolo et omnibus operibus et pompis ejus, deinde post confessionem unius veri Dei, Patris videlicet, et Filii, et Spiritus sancti, aqua intingi vel perfundi; et martyres, contemptis idolis et abdicatis, propter eandem confessionem in ignem aut certe in aquam demerguntur, aut proprii sanguinis effusione perfunduntur. Moris est etiam baptizatos sacro chrismate perungi, sancti Spiritus invocatione confirmari: et martyres nisi ejusdem Spiritus unctione confortati, nequaquam vel ad certamen accederent, vel omnimoda tormentorum genera constantissime superarent. Jam baptizati ac fideles perceptione corporis et sanguinis Domini eidem consueverunt incorporari et martyres cum pro Domino patiuntur, ipsius corpus efficiuntur. Martyres igitur tanto perfectius omnia ecclesiastica sacramenta consequuntur, quanto et post percepta, mox sine ullo contagio ab hac ærumnosa vita rapiuntur. »

Eodem die, in Istria nativitas sanctorum Zoelli, Servuli (Servilit), Felicis, Sylvani et Dioclis.

VIII KAL. JUN. — Romæ via Nomentana, in cœmeterio Prætextati, nativitas sancti Urbani pape et martyris, cujus doctrina sub persecutione Alexan-

dri multi martyrio coronati sunt. Hic constituit ut A nulla esca repudieratur a Christianis, quæ rationalis esset et humana.

Mediolani, sancti Dionysii episcopi et confessoris. Qui ab imperatore Constantio Ariano apud Cappadociam pro fide catholica damnatus exilio, ibidem requievit. Reliquias corporis ejus, per sanctum Basilium præfatæ urbis Episcopum receptas, beatus Ambrosius condigno condidit honore. Licet alii contendat quod in Armeniam apud Reditium civitatem exiliatus, ibidemque defunctus, per sanctum Aurelium ejusdem urbis episcopum Mediolanum sit translatus, et quod idem Aurelius ibidem infirmatus ac mortuus, in eodem cum sancto Dionysio monumento, sicut in vita condixerant, fuerit tumulatus.

Item Romæ, Eleutherii papæ, qui sedit in episcopatu annos quindecim, et accepit epistolas a Lucio Britannorum rege, ut per ejus mandatum fieret Christianus. Quod et factum refertur per Timotheum virum sanctum, ita ut idem Lucius, spretis omnibus mundialibus rebus, nudus et expeditus peregrinatione suscepta, partem Bejoariorum et totam Rhetiam inter Alpes sitam miraculis et prædicationibus ad fidem Christi convertisse credatur. Cujus sepulcrum, id est qui in Rhetia requiescit, sive rex quondam ille, sive quicumque servus Dei fuerit, creberrimis virtutibus illustratur.

Eodem die apud Mæsiam, civitate Dorosoro, nativitas sanctorum martyrum Pasicratis, Valentionis et aliorum duorum simul coronatorum.

VII KAL. JUN. — Nativitas sancti Quadrati, Apostolorum discipuli, qui in locum beati Publii Athenarum episcopus constitutus, Ecclesiam grandi terrore dispersam fide et industria sua congregavit. Cumque Adrianus Athenis exegisset hiemem, invivens Eleusinam, et omnibus pene Græciæ sacris initiatis dedisset occasionem, eis videlicet qui Christianos oderant, absque præcepto imperatoris vexare credentes, porrexit ei librum pro nostra religione compositum, valde utilem plenumque rationis et fidei, apostolica doctrina dignum: in quo et antiquitatem suæ ætatis ostendens, ait plurimos a se vivos qui, sub Domino variis in Judæa oppressi calamitatibus, sanati fuerant. Qui una cum filiabus Philippi in prophetica gratia celeberrimus fuit.

Item in Africa, sancti Quadrati martyris in cujus D solemnitatem sermones sancti Augustini inveniuntur habiti.

Romæ, Symmitrii presbyteri et aliorum viginti duorum, quos Antoninus imperator gladio pro Christo puniri fecit: quorum corpora noctu beata Praxedis collegit et in cæmeterio Priscillæ sepelivit.

Tuderto, Tusciæ, Felicissimi, Heraclii, Paulini.

In territorio Antissiodorensi passio sancti Priaci martyris cum ingenti multitudine.

In Britania depositio sancti Augustini episcopi

et confessoris. Qui missus a beato Gregorio papa, primus genti Anglorum Christi Evangelium prædicavit, atque illic virtutibus et miraculis gloriosus in pace quievit.

VI KAL. JUN. — In Alexandria nativitas sanctorum Aquili presbyteri, Evangelii et aliorum duodecim.

In Tomis, Heliæ, Luciani, Zotici, Martialis, Victoris et Maurini.

In Sardinia, Salustiani.

In Mæsia, civitate Doroflorensi, nativitas sancti Julii. Qui tempore persecutionis cum esset veteranus et emeritæ militiæ, comprehensus ab officialibus, et Maximo præsidi oblatus, nolens sacrificare idolis, et nomen Domini Jesu Christi constantissime confessus, capitali sententia punitus est. Cumque daceretur ad locum cædis implendæ, Hesybius quidam miles cum et ipse ob fidem Christi comprehensus, detineretur, rogabat eum dicens: « Memor esto mei, nam et ego subsequor te. Plurimum etiam saluta Pasicratem et Valentionem famulos Dei, qui nos per confessionem bonam jam præcesserunt ad Dominum. » Julius vero osculans Hesybium dixit: « Frater, festina venire: mandata tua jam audierunt quos salutasti. » Sic accepto orario, ligans sibi oculos, martyrii palmam gladio cædente percepit.

In Galliis civitate Arausica, sancti Eutropii episcopi, cujus vitam illustrem virtutibus ac miraculis Verus episcopus luculento sermone descripsit.

V KAL. JUN. — In Sardinia passio sanctorum C Emili, Felicis, Priami, Luciani.

Romæ nativitas sancti Joannis papæ. Quem, quia orthodoxus erat, et a Justino, imperatore orthodoxo, Constantinopolim veniens gloriose susceptus fuerat, Theodericus rex Arianus revertentem Ravennæ in custodia detentum ad mortem usque cum aliis æque catholicis viris perduxit. Hujus meminit sanctus Gregorius in libro Dialogorum. Cujus corpus, translatum de Ravenna, sepultum est in basilica sancti Petri apostoli, quinto Kalendarum Junii. Olibrio consule. Quo tempore Theodericus rex duos senatores præclaros et exconsules, Symmachum et Boetium, occidit. Qui nonagesimo octavo die postquam Joannes papa defunctus est, subito interiit, et in ollam Vulcani projectus, ultra non comparuit.

Item apud urbem Parisium depositio Germani episcopi et confessoris. Qui ex nobilibus quidem parentibus exortus sed malitiosorum omnimodis attentatus insidiis, divina se gratia protegente, non solum vivus et incolumis evasit, sed et in virile robur virtutibus et sapientia decoratus exerevit in tantum, ut a sancto Nectario presbyter ordinatus, abbas monasterio sancti Symphoriani præficeretur invitus; in cujus regimie ita et divino judicio et humano placuit arbitrio, ut claves portæ Parisiæ, et prius in visione per Dominum, et postmodum in episcopatus electione per cohibentiam (a) acciperet populorum. Cujus digni-

(a) Forte *conviventiam*. CAN. De hac voce vide Goldastum ad edicta de imaginibus. SCARVAN. not. m. in

milem non habentibus, a quibus illic ministerium absit ut desereretur Ecclesiæ; sicut fugit sanctus Athanasius Alexandrinus episcopus, cum cum specialiter apprehendere Constantius cuperet imperator, nequaquam a cæteris ministris deserta plebe catholica quæ in Alexandria commanebat. Cum autem plebs manet et ministri fugiunt, ministeriumque subtrahitur, quid erit nisi mercenarium illa fuga damnabilis, quibus non est cura de ovibus? Veniet enim lupus, non homo, sed diabolus, qui plerumque fideles apostatas esse persuasit, quibus quotidianum ministerium Dominici corporis defuit; et peribit infirmus in tua non scientia, sed ignorantia, frater, propter quem Christus mortuus est. Quod autem ad eos attinet qui in hac re non falluntur errore, sed formidine superantur: quare non potius contra suum timorem, Domino miserante atque adjuvante, fortiter dimicant, ne mala sine comparatione graviora, quæ multo amplius sunt tremenda, contingant? Fiat hoc ubi Dei charitas flagrat, non mundi cupiditas sumat. Charitas enim dicit: *Quis infirmatur, et ego non infirmor? Quis scandalizatur, et ego non uror?* (I Cor. .xi.) Sed charitas ex Deo est. Oremus ergo ut ab illo detur, a quo jubetur; et per hanc magis timeamus ne oves Christi spiritualis nequitie gladio in corde, quam ne ferro in corpore trucidentur, ubi, quando, cum quibus, quocumque mortis genere morituri sunt. Magis timeamus ne, sensu interiore corrupto, pereat castitas fidei, quam ne feminæ violenter constuprentur in carne: quia violentia non violatur pudicitia, si mente servetur; quoniam nec in carne violatur, quando voluntas patientis sua turpiter carne non utitur, sed sine consensione tolerat quod alius operatur. Magis timeamus ne lapides vivi extinguantur defrenibus nobis, quam ne lapides et ligna terrenorum ædificiorum incendantur presentibus nobis. Magis timeamus ne membra corporis Christi, destituta spirituali victu, necentur, quam membra corporis nostri oppressa hostili impetu torqueantur. Non quia ista non sunt vitanda cum possunt, sed quia potius sunt ferenda, quando vitari sine impietate non possunt. Nisi forte quisquam contenderit, non esse ministrum impium, qui tunc subtrahit ministerium pietati necessarium quando magis est necessarium. An non cogitamus, cum ad istorum periculorum pervenitur extrema, nec est potestas ulla fugiendi, quantus in Ecclesia fieri soleat ab utroque sexu atque ab omni ætate concursus; aliis baptismum flagitantibus, aliis reconciliationem, aliis etiam pœnitentiæ ipsius actionem, omnibus consolationem et sacramentorum confectionem et erogationem. Ubi si ministri desint, quantum exitium sequitur eos qui de isto sæculo vel non regenerati exeunt vel ligati! Quantus est etiam luctus fidelium de perditione filiorum suorum, qui eos secum in vitæ æternæ requie non habebunt! Quantus denique

A gemitus omnium, et quorundam quanta blasphemiam de absentia ministeriorum et ministrorum! Vide quid faciat malorum temporalium timor, et quanta in eo sit acquisitio malorum æternorum. Si autem ministri adsint, pro viribus quas Deus eis subministrat, omnibus subvenitur: alii baptizantur, alii reconciliantur, nulli Dominici corporis communionem fraudantur, omnes consolantur, ædificantur et exhortantur, ut Deum rogent, qui potens est omnia quæ timentur avertere; parati ad utrumque, ut si non potest transire ab eis calix iste, fiat voluntas ejus qui mali aliquid non potest velle. Certe jam vides quod scripseras te non videre, quantum boni consequantur populi Christiani, et in presentibus malis non eis desit præsentia ministrorum Christi: quorum vides etiam quantum obsit absentia, dum sua quærunt, non quæ Jesu Christi; nec habent illam charitatem, de qua dictum est: *Non quærit quæ sua sunt* (I Cor. xii); nec imitantur eum qui dixit: *Non quærens quod mihi utile, sed quod multis, ut salvifiant* (I Cor. x). Qui etiam persecutoris principis illius insidias non fugisset, nisi se aliis quibus necessarius erat, servare voluisset. Propter quod ait: *Compellor autem ex duobus, concupiscentiam habens dissolvi, et esse cum Christo, multo enim magis optimum; manere autem in carne, necessarium propter vos* (Philipp. i). Hic autem fortasse quis discat, ideo debere fugere ministros Dei talibus imminentibus malis, ut se pro utilitate Ecclesiæ temporibus tranquillioribus servent. Recte hoc fit a quibusdam, quando non desunt alii per quos suppleatur ecclesiasticum ministerium, ne ab omnibus deseratur, quod fecisse Athanasium supra diximus: nam quam necessarium fuerit Ecclesiæ, quantumque profuerit, quod vir ille mansit in carne, catholica fides novit, quæ adversus Arianos hæreticos ore illius et amore defensa est. » Hoc brevitarium sancti Patris Athanasii causa hic a nobis positum, magnum, ut credo, legentibus conferet emolumentum, et ad inquirendum totum illud opusculum, dulcedine sui præbebit incitamentum.

III KAL. JUN. — Romæ via Aurelia, in cœmeterio, sancti Felicis papæ. Qui cum annos quinque rexisset Ecclesiam sub Claudio principe, martyrio coronatus est. Hic constituit super memorias martyrum missas celebrari.

In Antiochia, sanctorum Isychii (Syci) et Palatini, qui, ut S. Hieronymus scribit, multa tormenta propter nomen Christi sunt passi.

Turribus Sardinie, sanctorum martyrum Gabini et Crispuli.

In Nicomedia, multorum martyrum.

PRIDIE KAL. JUN. — Romæ nativitas sanctæ Petronellæ virginis, filie beati Petri apostoli. Quam ipse, rogantibus fidelibus, a paralyti curavit, sed mox ut sanitatis miraculum in Christi nomine ostendit, ad grabatum eam salutis animæ gratiæ redire manda-

vit. At ubi in Dei timore cœpit esse perfecta, non solum ipsa salva facta est, verum etiam plurimis sanitatem recuperavit orationibus suis. Quam, quia nimis erat speciosa, Flaccus comes suo voluit conjugio sociari. Sed sancta virgo, triduanas ab eo petens inducias, cum Felicula collactanea sua, æque sanctissima virginæ, totum illud spatium in jejuniis et orationibus explevit, et veniente S. Nicomede presbytero et Christi mysteria celebrante, mox ut Domini corporis et sanguinis sacramenta percepit, ad gaudia æterna migravit.

Eodem die apud Aquileiam passio sanctorum Cantii, Cantiani et Cantianillæ fratrum, qui imperante Diocletiano martyrii sui cursum consummaverunt.

Turribus Sardinia, S. Crescentiani.

In Hispania, civitate Gerunda, Germani, Victuri, Sylvani, Telephori, Victorini et aliorum multorum.

JUNIUS.

Mensis Junius habet dies XXX. Et in hoc mense, hebdomade secunda, erit celebratio Jejuniorum.

KAL. JUN. — Romæ dedicatio S. Nicomedis presbyteri et martyris, cujus martyrium XVII Kalend. Octob. celebratur.

Item Romæ nativitas Lyciæ [Luceiæ] virginis et Auceiæ regis barbarorum, Rogati, Germani, Sylvani cum aliis plus quam trecentis.

In Thessalonica nativitas sancti Octavii.

In Antiochia, Zosimi et Teclæ.

Apud Cæsaream Palæstinæ passio sancti Pamphili presbyteri, viri admirandæ fidei et sanctitatis. Qui persecutione Maximini martyrio coronatus est. Hujus vitam Eusebius Cæsariensis episcopus tribus libris comprehendit. Sed et beatus Hieronymus scribit quædam volumina manu ejus exarata se reperisse: « Quæ tanto, inquit, amplector et servo gaudio, ut Cræsi opes habere me credam. Si enim lætitiæ est unam epistolam habere martyris, quanto magis tot millia versuum, quæ mihi videtur sui sanguinis signasse vestigiis. »

Eodem die depositio sancti Caprasii abbatis monasterii Lirinensis.

Viennæ, Claudii et Helladii episcoporum.

IV NON. JUN. — Romæ nativitas sanctorum Marcellini presbyteri, et Petri exorcistæ. Qui multos in carcere ad fidem Christi convertentes, post dira vincula et plurima tormenta decollati sunt, persecutione Diocletiani, sub judice Severo. Sed qui eos decollavit, vidit animas eorum splendide ornatas ab angelis ferri ad cœlos, et pœnitentiam agens, sub Julio papa baptizatus est in senectute sua, nomine Dorotheus. Ex pluris autem qui per doctrinam eorum in Christum credentes baptizati sunt, id est, trecentis viris et amplioris numeri feminis, decollatus est Artemius cum uxore sua Candida, et filia Paulina, quæ per beatum Petrum exorcistam a demonio fuit liberata.

A Item Romæ centum octoginta martyrum, et multo plurimum, quorum nomina Deus scit solus.

Apud Lugdunum Galliæ, nativitas quadraginta octo martyrum, temporibus Marci Aurelii Veri, et Antonini atque Lucii filiorum ejus. Quando per multas orbis Romani provincias ex acclamatione et seditione vulgi, persecutione adversus Christianos dirissime concitata sunt, ita ut multa millia martyrum per loca singula fierent. Quo tempore, apud Lugdunum et Viennam, urbes Galliæ, erga Dei servos supra omne narrationis genus suppliciorum et cruciatuum modus exhibitus est, ita ut primum domorum illis prohiberetur habitatio, vini deinde usus et balnearum, post etiam, processus ad publicum, ad ultimum, ne omnino in quolibet loco domi forisque publico privatoque viderentur. Denique quodam tempore astante tribuno et primoribus civitatis, pro solis acclamationibus populi, correpti et in carcerem trusi sunt Christiani usque ad præsentiam præsidis Cuique adveniendi offeruntur, in quos ille tanta crudelitate abusus est. ut sævitæ ejus species singulas nemo possit exponere. Inter eosdem vero martyres, licet omnes in Christo fideles et fortissimi fuissent inventi, hi tamen ad Deum et homines apparere præcipui: Photinus videlicet episcopus, qui nonagenaria ætate gravatus, dum ab ecclesia ad tribunal, et a tribunali ad carcerem deferretur, et post nimias cædes et injurias ei factas, paulo post incontaminatum edidit spiritum; et Zacharias presbyter, qui pro defensione fratrum exemplo Christi animam suam posuit; et Repagatus [Epagathus], qui ejus imitatione cum esset nobilissimus et eruditissimus, quasi advocatus Christianorum, pro omnibus est interemptus. Diaconus quoque nomine et opere sanctus, qui in auditis cruciatibus tormentis, adeo ut cadentes laminas æris et ferri erga inguinum loca delicatiora quæque membrorum instauratis ignibus tortores adhiberent, et super sellam ferream igni supposito collocarent, nec tamen eum a fide Christi deflectere valerent, cum Attalo et Maturo, cæsis ferro cervicibus, martyrii palmam adepti sunt. Blandina etiam quædam femina, cujus teneritudini omnes metuerent: cui a prima luce usque ad vesperam tormenta semper innovantes, ad ultimum victos se tortores confitentur; quæ et secundo pulsata cruciatibus non superatur. Tertio quoque die religata ad stipitem, atque in crucis modum distensa, bestiis pabulum præparatur. Quam cum nulla ex eis auderet contingere, rursus revocatur ad carcerem. Quarto etiam verberibus acta, craticulis exusta, et multa alia perpessa, ad ultimum gladio jugulatur. Tunc et Ponticus puer annorum quindecim per omnia tormentorum genera cum ipsa cruciatus, et materna ejus adhortatione corroboratus, ante illam martyrium consummavit. Alexander autem medicus, genere Phryx, qualiter omnia tormentorum genera superaverit, et victor ad Christum perrexerit, congruentius in quinto libro ecclesias-

ticae Historiæ, unde ista excerpimus, invenietur. Nomina vero eorundem martyrum ista sunt: Photinus episcopus, Zacharias presbyter, Sanctus diaconus, Vetitius [Vetius], qui et Repagatus [Epagathus], Macharius, Asclepiades, qui alio nomine dicitur Alcibiades, Silvius, Primus, Ulpus, Vitalis, Comminus, October, Philominus, Geminus, Vilia, Albina, Grata, Rogata, Æmia, Potamia, Pompeia, Rhodana, Biblis, Quarta, Matema, Elpis, quæ et Ammas. Hi quidem diversissimis mortibus interempti sunt. Hi autem bestiis traditi sunt: Sanctus supradictus, Maturus, Attalus, Alexander, Ponticus, Blandina. Aristeus, Cornelius, Zosimus, Titus Julius, Zoticus, Apollonius, Geminianus, Julia, Ausonia, Æmia, Jannica, Pompeia, Domna, Justa, Throphima, Antonia. Quorum omnium reliquæ igni traditæ et in Rhodanum fluvium dispersæ sunt; sed, ipsis martyribus revelantibus, collectæ, et in ecclesia Apostolorum conditæ, creberrimis virtutibus apud Deum vivere declarantur. Quorum festivitatem cives Lugdunensis urbis, omnibus undequaque lætanter per descensum fluminis cum hymnis et canticis gratulationis procedendo concelebantes, missarumque solemnium in eadem ecclesia festive Domino reddentes, ex antiquorum traditione ipsam diem Miraculorum appellant. Locus autem in quo passi sunt Athenaco vocatur, ideoque dicuntur martyres Athenacenses.

III NON. JUN. — Romæ nativitas sanctorum martyrum Marcelli, Avidi, Gaii, Donati eum aliis amplius quam centum quinquaginta.

In Africa Quirini, Abidiani, Neophori, Pambo, Januariæ, Demetriæ, Zinci et aliorum centum quadraginta novem.

Apud Arrium, civitatem Tusciæ, sanctorum martyrum Pergentini et Laurentini fratrum. Qui persecutione Decii, sub iudice Tertio, cum essent pueri, post dira supplicia tolerata, et multa miracula ostensa, gladio cæsi sunt, et apud eandem urbem conditi; et aliorum plurimorum quadringentorum.

In Campania beati Erasmi Antiocheni episcopi et martyris. Qui in Libano monte per annos septem vitam eremiticam duxit, ibidemque multa mira fecit. Sed postmodum a Diocletiano imperatore comprehensus, et jussu ipsius primo plumbatis crudeliter cæsus deinde fustibus diutissime maceratus. Postea resina, sulphure, plumbo, pice, cera oleoque solutis, perfusus, ingenti miraculo illæsus apparuit. Quod multi videntes, fidem Christi, rejectis idolis, susceperunt. Inde immenso pondere ferri constrictus, in carcere sub dira custodia reclusus est, de qua angelica visitatione solutus et ereptus; sed fama miraculorum Maximiano imperatori proditus, renovatis suppliciis iterum est cruciatus, in tantum, ut tunica ærea ignita vestiretur, et in ollam quæ plumbo, pice, cera, resina, oleo fervefacta erat, immitteretur; sed virtute Domini omnia superans, et illæsus exinde progrediens, atque ad confirmandum cæteros a Domino servatus, in Campaniam, angelico monitus et munitus solatio, pervenit. Ubi cum plurimos sive in

A fide roborasset, sive ad fidem Christi convertisset, vocante Domino, martyrio clarus, sancto sine quievit.

Arelia depositio sancti Leifardi presbyteri.

II NON. JUN. — Noviduno civitate, Zotici, Attali, Eutychie, cum aliis multis.

In Sicilia sanctorum Expergentii et Christiæ martyrum.

In Pannonia, civitate Sabaria, Rutuli cum aliis duobus.

In Illyrico, civitate Fiscia, nativitas sancti Quirini episcopi. Qui persecutione Maximiani pro fide Christi, ligato ad manum molari saxo, in flumen precipitatus est, et circumstantibus collocutus diutissime, ne ejus terrentur exemplo, vix tandem precibus ut mergeretur obtinuit. Cujus reliquæ translatae sunt Romam, et positæ ad Catacumbas.

NON. JUN. — In Ægypto nativitas sanctorum martyrum Marciani, Nicandri et Apollonii.

Romæ, millario septimo, Feliculae et Felicitatis cum aliis multis.

In Histria Zoeli, Satyri, Thymini, Saturnini, Servuli, Felicis, Sylvani, Fortunati.

Item Romæ sancti Bonifacii martyris, sub Diocletiano et Maximiano apud Tharsum Ciliciæ passi, sed Romæ in via Latina sepulti. Qui cum esset procurator rerum cujusdam nobilis matronæ, nomine Aglaes, et cum ea in sturpo misceretur, tandem uterque divino nutu compuncti, consilium habuerunt ut ad quærendum corpora martyrum Bonifacius mitteretur, si quo modo, servientes atque obsequentes eis, per eorum merita salvari mererentur. Perveniens igitur post dies aliquot Tharsum, festinabat ad locum ubi erant sancti martyres in agone certantes, viditque alium suspensum per pedes igne supposito: alium in quatuor lignis extensum, et diutissime afflictum; alium unguis exaratum, alium manibus abscissum, alium stipitem in collo habentem infixum, et a terra levatum, et sic diversa supplicia martyrii ab impio carnifice deposita cum eminus, fervens et ipse amore Christi, respiceret, magnum Deum sanctorum martyrum clamare cœpit, et accurrens consedit pedibus eorum, deosculans vincula ac dicens: « Certate, martyres Christi, calcate diabolum, modicum perseverate. Parvus quidem labor, sed multa est requies, et ineffabilis postmodum satietas. » Aspiciens autem Simplicius iudex, jussit eum applicari ad tribunal et dixit ei: « Quis es tu? » Sanctus Bonifacius dixit: « Christianus sum et Bonifacius vocor. » Tunc iratus iudex jussit eum suspendi, et tandiu corpus ejus unguis radi, donec ossa ejus apparerent. Deinde calamos acutos sub unguis manuum ejus affigi. Cumque sanctus martyr, in cælum aspiciens, alacriter dolores toleraret, videns impius iudex, jussit aperire os ejus et plumbum bulliens infundi. Sanctus autem martyr dicebat: *Gratia tibi ago, Domine Jesu Christe, Fili Dei*, Deinde iudex jussit afferri ollam, et eam pice impleri, atque sanctum martyrem verso capite in picem bullientem

mitti. Sed cum nihil læsus esset, jussit impius judex A ut gladio caput ejus abscinderetur. Quo facto terræmotus factus est magnus, ita ut multi infideles, virtutem Christi in martyre cernentes, crederent. Socii autem ejus, tollentes corpus ipsius, aromatibus condientes, perduxerunt ad urbem Romam. Angelus vero Domini apparens dominæ quondam ipsius, rem factam beati martyris indicavit sancto corpori, et ædificans ei memoriam dignam, reposuit illud in ea ab urbe Roma stadiis quinque. Beata vero Aglæ abrenuntiavit mundo et pompis ejus, distribuens universa quæ possederat egenis ac monasteriis, relaxans universam familiam suam a jugo servitutis; et tantam gratiam a Domino meruit, ut in ejus nomine virtutum signis claresceret. Supervixitque in habitu sanctimoniali annos tredecim, et sepulta est apud eundem martyrem, piis operibus consummata. B Martyrizavit autem beatus Bonifacius decimo quarta die mensis Maii, apud Tharsum metropolim Ciliciæ, sed Nonis Junii sepultus est Romæ.

Eodem die in Frisia passio sancti Bonifacii episcopi. Qui de Britannia veniens, et fidem Christi evangelizans, cum maximam multitudinem in Frisia Christianæ religioni subjugasset, novissime a paganis qui supererant, gladio peremptus, martyrium consummavit cum Eobano episcopo et aliis servis Dei quorum hæc sunt nomina: Wintrug, Walthere, Skirwald, Bosan, Hamund et Hethere, Wacchar, Gundachar, Willehere, Hadowolf. De quorum collegio fertur etiam fuisse Willibaldum presbyterum, virtutibus et doctrina clarissimum, et sororem ejus Waldburgam, sanctitate conspicuam.

VIII Id. JUN.— Nativitas sancti Philippi, qui fuit unus de septem primis diaconibus qui cum beato Stephano statim post passionem Christi ab apostolis sunt ordinati. De quo in Actibus apostolorum refertur (cap. vi, viii) quod signa et prodigia faciendo, prædicatione sua Samaritanas ad fidem Christi convertit, et Caudacis reginæ Æthiopum studiosum in Scripturis eunuchum in fonte qui est apud vicum Betsuram, in tribus Juda, euntibus ab Helia ad Hebron, in vicesimo lapide baptizaverit. Qui postea apud Cæsaream requievit: juxta quem tres filiae ipsius, virgines ac prophetissæ, jacent tumulatæ, nam quarta filia ipsius, plena Spiritu sancto, in Epheso occubuit. Quidam tamen putant apud Hierapolim eas esse sepultas, ubi Philippus apostolus, unus de duodecim, quiescit. Cujus fuisse filias ab aliquibus scriptoribus putatæ sunt. Quorum opinionem beati Lucæ refellit auctoritas ita narrantis: *Intravimus in domum Philippi evangelistæ, qui erat unus de septem: cui erant quatuor filiae virgines prophetantes* (Act. xxi).

Apud Tarsum Ciliciæ martyrum viginti, qui sub judice Simplicio, temporibus Diocletiani et Maximiani imperatorum, per diversa supplicia glorificaverunt Deum in corporibus suis, ut supra in passione beati Bonifacii dictum est.

Romæ sanctorum Artemii cum uxore sua Candida et filia Paulina. Qui Artenius cum esset custos carcerum, et clausum teneret beatum Petrum exorcistam in custodia, per liberationem unicæ filiae Paulinæ a dæmonio credidit in Christum, et a beato Marcellino presbytero baptizatus est cum omni domo sua et aliis multis. Quod judex nomine Serenus, sed mente turbidus, audiens factum, Artemium et Candidam filiamque ipsorum Paulinam sibi præsentatos immenso pondere ruderum jussit obrui. Sicque sancti Dei ad passionis locum perducti, beatus quidem Artemius gladio percussus, sancta vero Paulina et Candida per limina cryptæ præcipitate lapidibus sunt obrutæ.

Noviduno Amantii, Lucii et beati Alexandri.

Alexandriæ Donati et Peregrini.

VII Id. JUN.— Cæsarea Cappadociæ beati Luciani martyris.

In Byzantio nativitas sancti Primosi, Fortunati, Macri et Macharii monachi.

Constantinopoli, quæ antiquitus Byzantium vocabatur nativitas sancti Pauli ejusdem civitatis episcopi. Qui tempore Arianæ perfidiæ a Constantio imperatore apud civitatulam quamdam Cappadociæ, Cucusam nomine, ob catholicam fidem expulsus exilio, Arianorum insidiis strangulatus, ad cœlestia regna migravit.

In Africa Victorii, Evasi, Privitæ, Januariæ, Donatæ, Spismæ, Quirilli.

VI Id. JUN.— In Ægypto nativitas sancti Martiani.

In Cæsarea Palestinæ Cristi.

In civitate Doroscoro nativitas sancti Marci.

In Nicomedia Eutychii, Nestorii et Marinæ.

In Sardinia nativitas sancti Salustiani.

In Galia, civitate Suessionensi, festivas sancti Medardi episcopi et confessoris, cujus vita virtutibus plena a Fortunato Parisiaco episcopo et prosa et metro nobiliter est conscripta: nam et in elemosynis largus, et in virtutibus clarus, et in prophetiæ spiritu præcipuus, quindecim annis Veromandensium urbis episcopatum rexit, imo totum Occidentem exemplis et doctrina gubernavit. Cujus anima ab angelis in cælum perducta, corpus ejus ad Suessionem delatum, et ibidem honorifice sepultum, miraculorum ostensione gloriosum commendatur.

Andegavis sancti Licinii episcopi.

D Item eodem die Carlenii confessoris.

V Id. JUN.— Romæ in monte Cælio nativitas sanctorum martyrum Primi et Feliciani sub Diocletiano et Maximiano imperatoribus. Qui gloriosissimi martyres semper in Domino viventes, a pontificibus templorum apud imperatores quod Christiani essent, accusati sunt: et inquisiti, erant enim cives Romani, adducti sunt in conspectu imperatorum, qui jusserunt eos ferro vinctos in carcerem detrudi, ubi adfuit eis angelus Domini qui eos consolaretur. Post aliquot vero dies jusserunt eos imperatores suis aspectibus representari, et præceperunt militibus ut ducerent eos ad fanum Herculis, et si se-

crificare nollent, fortiter eos pœnis affligerent. Verum cum nulla possent eos ratione movere, sed pro Christi nomine magis optarent mori, extenderunt eos milites et virgis fortiter mactaverunt; et cum renuntiassent imperatoribus quæ facta sunt, irati valde jusserunt eos tradi Promoto præsi civitatis Nomentanæ ut diversis pœnis eos interficeret. Et accipientes eos milites dixerunt in viam quæ dicitur Nomentana, milliario decimo tertio, ferro viuctos, et miserunt eos in carcerem juxta forum civitatis; ubi iterum angelica visitatione relevantur. Post multum vero temporis jussit sibi Promotus sanctos Dei Primum et Felicianum, ante tribunal suum præsentari. Quos cum ad primam et ipsam publicam interrogationem ab invicem separari fecisset, jussit beatum Felicianum plumbalis cædi. Quem cum in eo genere supplicii videret insuperabilem, præcepit eum ligari ad stipitem, et aculeos in manibus ejus ac pedibus figi, et diutissime torqueri, et per tres dies neque aquam neque ullum genus cibi ei ministrari. Cumque sic per triduum continue permaneret in Dei laudibus, jussit eum præses flagellis cædi, ac de stipite depositum in custodia recludi. Ac postmodum, præsentate ipso beato Feliciano, fecit applicari sanctum Primum. Quo validissimis fustibus cæso, ac deinde in equuleo deposito, et in lecto supinato, præcepit plumbum ferventissimum in os ejus infundi. Sed cum sancti martyres invictissimi perstitissent, angustiatus præses jussit eos ad amphitheatrum duci, et duos leones in eos dimitti. Quibus ad pedes sanctorum corruentibus, laxati sunt et ursi ferocissimi, sed et ipsi martyrum virtute sævitiam perdiderunt. Quod videntes hi qui ad spectaculum venerant, pene mille quingenti viri miraculis percussi, crediderunt in Domino. Verum præses cum insuperabiles eos cerneret, gladio animadverti præcepit. Quorum corpora, noctu a Christianis rapta, sepulta sunt ad arcus Nomentanos intra arenarium, quinto Idus Junii, ab urbe Roma milliario decimo tertio.

In Gallia, civitate Agenno, loco Pompeiaca, passio sancti Vincentii levitæ et martyris, de quo in libro *Miraculorum Gregorii Turonici* refertur.

Item Romæ militum quindecim.

In Scotia, insula Hibernia, depositio sancti Columbæ, cognomento apud suos Columkilli, eo quod multarum cellarum, id est monasteriorum vel ecclesiarum institutor, fundator et rector extiterit, adeo ut abbas monasterii cui novissime præfuit, et ubi requiescit, contra morem ecclesiasticum primas omnium Hiberniensium habeatur episcoporum, nec immerito, quia idem sanctus per inhabitationem sancti Spiritus, nulli, post apostolos et mirabilem Martinum, in prophetia, doctrina et miraculorum ostensione atque angelica frequentatione videatur secundus. Quod vel ex his paucissimis persentiscere licet. Cum sederet in quadam insula scribens, et in alia domus altissima ædificaretur, et quidam de vulmine ejusdem enormis fabricæ ad terram cor-

ruere cœpisset, in ipso subitanei casus periculo, dixit angelo Dei sibi assistenti: *Auxiliare, auxiliare;* et ecce in ipsius momenti atomo, ita ruenti homini subventum est ab angelo, quasi non scriptori, sed fabro semper adesset. Cum gravis infirmitas, imo lues et pestilentia intolerabilis, universum pene populum devastaret, benedixit lapidem de littoreis saxis, et ubicunque præcepit in aquam mittere, atque ipsa aqua infirmantes potari vel aspergi: qui in aquam missus, et contra naturam suam in modum spumæ supernatans, at hoc modo divinam se benedictionem percepisse contestans, et omnes morbos medicando sanificans, super aurum et omnes gemmas pretiosus, ac super omnia medicamenta fuit saluberrimus. Et ad augmentum miraculi, a nullo per id temporis morituro, licet diligentissime custoditus et cautissime requisitus, unquam poterat inveniri. Hoc uno de multimoda sanatione commemorato, alterum de multiplici in penuria subventionem libet ad memoriam revocare, ut prudens lector ex his duobus et tacita discat æstimare. Cuidam pauperculo, omnibus rebus indigo, contulum in veru sanctus exacuit, quod ab eo silvis et aquis jussit infigi. Quod cum faceret, ita dives effectus est, ut et domus ejus eandem abundantiam non caperet, et uxor ejus, terrestres delicias cum marinis fastidians, idem veru in perniciem sui a viro suo fecisset incidi. Doctrina vero beatus Columba cum omnes anteriores adæquaret, in hoc transcendere non injuria censetur, quod per tres dies ultimos commorationis in terra cuncta ei revelata sunt sacræ Scripturæ sacramenta, omnibus retro mortalibus aut penitus occulta, aut certe juxta Apostolum: *Per speculum et in ænigmate* (I Cor. xiii), comperta, imo requiranda atque enucleanda proposita. Quæ propter absentiam Bathenei, familiarissimi videlicet illius discipuli, imo propter indignitatem generis humani, litteris non sunt attitulata. Porro prophetiæ dono ita mortales omnes præponderavit, ut et præsentia cæteris abscondita, et absentia, non solum vicina, sed et longe posita, sed et præterita et futura, in uno inevitabilis oculi ictu deprehenderet. Vas ante eum pro solemnibus benedictione, lacte plenum, oblatum est. Quod cum benedixisset, et vasculum illico crepuisset, increpuit ministrum cur non ante infusionem per signum sanctæ crucis antiquo hosti locum in eo permanendi interdixisset. Item lactis similitudinem, ex tauri testiculis expressam, in propriam, id est sanguinis, eminus benedicendo convertit naturam. Regum vicinorum bella et præscivit et aliquando compescuit aliquando vero justiores causas habentibus favit, injustiores vero, divinæ justitiæ conjunctus, non adjuvando despexit. Subversionem quoque civitatis, quæ nunc Nova dicitur in Italia, in subitaneo stupore, terræ hiatu, imo cœlestis iræ respectu, subversam conspexit, et aliis exstasim ejus mirantibus id ipsum nuntiavit, sed et hoc prædixit, quod Gallici nautæ, sicut et factum est, eandem rem ipso anno in Scotia relaturi es-

sent. Die quoque ultimo vitæ mortalis, id est Sab-
bato, cum psalmum tricesimum tertium usque ad
eum versum perduxisset in scribendo: *Inquirentes
autem Dominum, non deficient in omni bono* (*Psal.*
xxxiii), astantibus inquit: « Quod reliquum est,
Baitheneus scribat; » ut videlicet qui in regimine
fratrem ei successurus erat, non solum docendo,
sed et scribendo discipulos ad se vocare deberet:
Venite, filii, audite me, timorem Domini docebo vos
(*Ibid.*); et addit: « Hæc dies in Scriptura sacra
Sabbatum, id est *requies*, appellatur, in qua mihi
requies æterna paratur. Ecce enim hac nocte resur-
rectionis Dominicæ vado ad Dominum Jesum Chri-
stum magnæ resurrectionis auctorem, et hoc scilicet
quia per continuos dies mare clausum nimia tem-
pestate tenebitur, ut exsequiæ meæ non a vulgaribus
turbis superstitione, sed a sanctis fratribus meis
religiose celebrentur. » Qui cum plurimos discipulos
vel socios sanctitatis suæ pares habuisset, unum
tamen, Comgellum scilicet, Latine Fausti nomine
illustrem, præceptorem beatissimi Columbani, ma-
gistri, domini et Patris nostri Galli, virtutum ac
meritorum suorum, quasi unicum, exemplo Isaac,
reliquit hæredem.

IV Id. JUN. — Romæ via Aurelia, milliario deci-
mo tertio, nativitas sancti Basilidis martyris, Tripo-
dis et Mandalis, sub Aureliano imperatore, præside
Platone, et aliorum viginti martyrum. Pro *Tripode*
tamen et *Mandate* in quibusdam codicibus in *Tri-
poli Magdaletis* scriptum reperitur.

Eodem die beati Getulii martyris temporibus
Adriani imperatoris, sub iudice Licinio. Hic in omni
lege divina erat doctissimus, et per ejus doctrinam
multi in fide Christi erodiebantur. Cujus famam
Adrianus imperator audiens, direxit Cerealem vica-
rium ad tenendum eum: sed audito ejus verbo veri-
tatis, credidit in Christum, et baptizatus a beato
Sixto papa, per instructionem sancti Getulii in fide
Christi confortatus est. Quo Adrianus comperto, Li-
cinium consularem direxit, ut Cerealem vicarium
teneret. Cum quo beatus Getulius et frater ejus
Amantius, atque amicus eorum sanctissimus Primi-
tivus inventi, pariter sunt tenti, et jussu ejusdem
Licinii exspoliati ac cæsi, ac per viginti ac septem
dies in carcerem sunt detrusi. Tunc veniens Ro-
mam, et Adriano de hujusmodi facto innotescens, ab
eo in mandatis accepit ut omnes igne concremaret. **D**
Sanctus vero Getulius, cum in igne superviveret,
fustibus colliso capite martyrium complevit. Con-
summati sunt autem beati martyres in fundo Ca-
preolis, via Salaria, ab urbe Roma plus minus mil-
liario decimo tertio, supra fluvium Tiberim, in parte
Sabinensium. Quorum corpora collegit beata Sym-
phorosa, uxor Getulii martyris (quæ non longe post
eundem ipsum martyrem cum septem filiis suis
martyrizavit, videlicet vicesimo septimo die mensis
Junii), et sepelivit ea in prædio suo in arenario, in
loco et oppido supra nominato.

Nicomediæ sancti Zachariæ.

A Antissiodoro depositio sancti Censorii epi-
scopi.

III Id. JUN. — Apud Cyprum nativitas S. Barna-
bæ apostoli. Qui cum a parentibus Joseph fuerit
nuncupatus, ab apostolis Barnabas, vel *filius conso-
lationis* est vocatus, pro eo quod cum habuerit agrum,
eumque vendiderit, pretium ejus ante pedes aposto-
lorum ad consolationem pauperum posuerit. Qui
cum esset gente Judæus, imo levites, sed natione
Cyprus, non solum cæteros Judæos fidei Christi sub-
jugare, sed et ipsum apostolum Paulum a Christo de
cælo vocatum, sed propter anterioris persecutionis
immanitatem Christianis suspectum, apostolorum
choro sociare curavit. Cum quo ab illis gentium
apostolus ordinatus, et plurimas ab incredulis per-
pessus injurias; sed causa Marci, communis eorum
discipuli, vel potius dispensatione divina ab eo cor-
pore divisus, mente tamen unitus, nihilominus
evangelicæ prædicationis injunctum sibi opus exple-
vit. De cujus sanctitate unum beati Lucæ testimo-
nium fidelibus sufficere debet, quia videlicet erat
vir bonus, plenus Spiritu sancto et fide (*Act.*, xi).
Cujus corpus tempore Zenonis imperatoris, ipso
revelante, repertum est. Hic unam ad ædificationem
Ecclesiæ pertinentem scripsisse fertur epistolam,
quæ tamen inter apocryphas reputatur.

Eodem die apud Corinthum Sosthenis discipuli
beati Pauli apostoli. Qui cum in Judaismo male a
gentibus, Gallione proconsule non curante, tracta-
retur, ad Christianismum conversus, ab ipso beato
Paulo in apostolicis est litteris honorifice commen-
datus (*I Cor.* i).

Item apud Aquileiam nativitas sanctorum marty-
rum Felicis et Fortunati, sub persecutione Diocle-
tiani et Maximiani imperatorum, præside Euphemio.
Qui cum essent germani fratres fide Christi ferven-
tes, deferente Apamio qui erat unus ex officio præ-
sidis, vincti ferro Aquileiam judici Euphemio per-
ducuntur. Ubi cum Christum constantissime fate-
rentur, ab irato iudice primum in equuleo suspensi
sunt, ardentibus lampadibus circa latera apposis;
sed mox, psallentibus martyribus, extinctis, inde
per ventrem ardenti oleo perfusi; ad ultimum, dum
in confessione Christi perdurarent, foras civitatem
ducti, juxta fluvium civitati proximum capita tran-
cantur. Inde nocte a religiosis viris ejus civitatis
sublati, cum aromatibus involuti linteaminibus oc-
culte sepulti sunt. At cives Vicetia supervenientes
eorum corpora perducere ad suam civitatem Vice-
tiam nitebantur. Non permittentibus autem Aqui-
leiensibus, imo renitentibus, tandem pia contentio
finita est nutu divino, ut Felicem Vicentini, Fortu-
natum haberent Aquileienses, ita tamen ut caput
beati Felicis Aquileienses, caput vero sancti Fortu-
nati Vicetia sortiretur. Quod factum in laude Domini
nostri Jesu Christi usque hodie permanet.

Romæ Anacleti papæ, qui primus beati Petri apo-
stoli memoriam construxit et composuit, cum præ-

byter esset ordinatus ab eo, et juxta corpus ejus sepultus est.

II Id. JUN. — Romæ nativitas sancti Cyrini. Qui jussu Claudii imperatoris secundi, post omnium facultatum ablationem, et diutinam carceris macerationem, nocte decollatus est, et corpus ejus in Tiberim projectum. Quod in Lycaonia insula inventum, honorifice a fidelibus est sepultum. Quando autem vel quomodo Romam fuerit translatum, nobis quidem est incognitum, sed beato Gregorio credimus non ignotum.

Item Romæ Naboris et Nazarii. Quos simul cum Gorgonio martyre, quem in ecclesiastica Historia puto designatum, permittente Paulo papa Romano, transtulit a Roma in Galliam, vel, ut verius fatear, in Franciam antiquam Ruodgangus Metensis episcopus, anno ab incarnatione Dominica septingentesimo sexagesimo quinto, et collocavit sanctum Gorgonium in monasterio quod dicitur Gorzia, sanctum vero Naborem in monasterio alio quod dicitur Nova Cella, sanctum quoque Nazarium in monasterio quod dicitur Loresham, ubi signa et miracula in recuperatione sanitatis infirmorum et debiliu sæpius ostenduntur.

Eodem die, Mediolani, nativitas sanctorum martyrum Nazarii et Celsi pueri. Beati Nazarii pater Africanus, mater vero Perpetua, a beato Petro apostolo baptizati. Ipse vero sanctus Nazarius a sancto Clemente instructus et baptizatus est. Quem Anulinus sub rabie persecutionis, quæ per Neronem excitata est, diu maceratum et afflictum in carcere cum beatissimo puero Celso, quem idem ipse nutrierat, gladio feriri jussit. Quorum corpora Christiani furati quinto Kalendas Augusti sepelierunt foris portam quæ dicitur Romana in propriis hortis. Revelaverunt autem se beati martyres cuidam Cæratio nomine, cujus uxor Fortunata, et per visum monuerunt se occultari propter rabiem persecutionis quam Nero impius excitaverat. Latuerunt vero usque ad tempora Honorii et Arcadii imperatorum. Quos beatus Ambrosius, Domino revelante, reperit. Patefacto autem sepulcro in quo jacebat corpus beati Nazarii, qui quandonam passus fuerit, ut scribit sanctus Paulinus, usque tunc temporis ignorabatur, viderunt sanguinem martyris ita recentem, qui præsentis erant, quasi eodem die fuisset effusus. Caput etiam ipsius, quod ab impiis fuerat abscissum, ita integrum atque incorruptum cum capillis capitis et barba, ut videretur eodem tempore quo levabatur, lotum atque compositum in sepulcro; etiam odore tanto repleti sunt, ut omnium aromatum vinceret suavitatem: quo levato et in lectica composito, statim ad sanctum Celsum martyrem, qui in eodem horto positus erat, ad orationem perrexit sanctus episcopus, et utrumque transtulit ad basilicam Apostolorum quæ est in Romana. Inventi autem et translati sunt pridie Idus Junias. Festivitas vero eorum de martyrio agitur quinto Kalendas Augusti. Commemoratio tamen eorum publica et celeberrima

in die sanctorum martyrum Protasii et Gervasii, quasi sociorum synchronon agitur.

(Hic desiderantur aliquot pagellæ in manuscripto.)

Antiochiæ sanctæ Marinæ virginis, quæ per Olibrium præfectum multa tormenta pro Christi nomine, id est vincula, carcerem, flagella et equuleum, perpessa est. Quam et diabolus in draconis specie atque Æthiopsis aggressus, subvertere tentavit, sed per signum sanctæ crucis effugatus et superatus ab ea discessit. Novissime vero per eundem præfectum decollata, mortalem vitam finiens, veram et æternam a Christo percepit.

Ravennæ Macharii, Felicis, Æmilii, Crispini.

XIII. KAL. JUL. — Mediolani nativitas sanctorum martyrum Gervasii et Protasii. Qui beatissimi, a sancto Paulo apostolo instructi, cum per decem annos in uno conaculo conclusi, lectionibus et orationibus atque jejuniis vacassent, decimo anno a pontificibus templorum apud Astatium comitem proditi, et ab eodem tenti atque examinati, hoc modo ad palmam martyrii pervenerunt. Cum enim nec minis nec blandimentis eos compellere potuisset ut se Christianos esse negarent, Gervasium quidem tandiu jussit plumbeis cædi, quandiu spiritum exhalaret; Protasium vero, fustibus cæsum, capite truncari. Quorum corpora Philippus vir religiosus una cum filio suo furtim abstulit, et intra domum suam in arca marmorea sepelivit. Eorundem vero sepulcra multa post tempora sub Theodosio imperatore, Domino revelante, beatus Ambrosius reperit, et ita incorrupta corpora eorum, ac si eodem die fuissent interempti. Quæ cum in urbem introducerentur, quidam diu cæcus feretri tactu lumen recepit.

Item ibidem, juxta Martyrologium sancti Hieronymi, nativitas sancti Nazarii et Celsi pueri.

Apud Ravennam sancti Ursicini martyris, qui sub judice Paulino post nimia tormenta in confessione Domini immobilis permanens, capitis abscissione martyrium consummavit sepultusque est in eadem urbe a beato Vitale, patre sanctorum Gervasii et Protasii.

Romæ Sylvestri papæ, qui sedit anno uno. Qui, consentiente Justiniano imperatore, a Vilisario [Belisario] patricio depositus, et monachus factus, in exilio confessor moritur.

XII. KAL. JUL. — Romæ depositio beati Novati, fratris Timothei presbyteri, qui a beatis apostolis eruditi sunt. De quo Novato scribit Pastor in gestis Pudentianæ et Praxedis virginum, quod post mortem beatæ Pudentianæ visitante se beato Pio episcopo et sancta Praxene, assistente etiam frequentia plurimorum martyrum, migraverit ad Christum.

In Tomis civitate Pauli, Cyriaci, Paulæ, Felicianæ, Felicis, Æmilii, Vitalis, Crispinæ, Martyriæ.

Item translatio sancti Zozonis martyris.

XI KAL. JUL. — In Sicilia, civitate Syracusis, nativitas sanctorum martyrum Rufini et Martiæ.

Romæ sanctæ Demetriæ virginis, quæ fuit beati

Fausti filia. Hæc cum anteimpium Julianum pro fide Christi introduceretur, in ejus confessione spiritum emisit, sepultaque est a beato Joanne presbytero, juxta matrem suam Dafrosam et sororem Vivianam, juxta palatium Licinianum.

Apud Moguntiacum civitatem nativitas sancti Albani martyris, qui sub Theodosio imperatore de insula Namsia pergens, cum sancto Theonesto et Urso Mediolanum venit. Indeque exiens, auxiliante Domino, pervenit ad Gallias, et in servitute Domini perseverans, et ad martyrium pro nomine Salvatoris promptus, postquam in civitate Augusta beatus Ursus martyrii cursum consummavit, sanctus Albanus cum Theonesto Magontiacum pervenit. Dumque ibi verbum Dei prædicaret, martyrium explevit, et sepultus est ibi juxta prædictam civitatem.

In Cæsarea depositio sancti Eusebii episcopi.

X. KAL. JUL. — Antiochiæ nativitas sanctorum martyrum Agathaliæ, Juliani, Graphi et aliorum octingentorum quatuordecim, quorum nomina Deus habet in libro viventium.

In Britannia sancti Albani martyris, qui tempore Diocletiani in Verolamio civitate post verbera et tormenta acerba capite plexus est, sed illo in terram cadente, oculi ejus qui eum percussit pariter ceciderunt. Passus est cum illò etiam unus de militibus, eo quod eum ferire jussus, noluerit, divino utique perterritus miraculo, quia viderat beatum martyrem, sibi dum ad coronam martyrii properaret, alveum omnis interpositi, orando transmeabilem reddidisse. Quo in tempore persecutio crudelissima Oceani limbum in Britannia transgressa, etiam Aaron et Julium cum aliis octingentis octoginta novem felici cruore damnavit.

In civitate Campaniæ Nola sancti Paulini episcopi. Qui se temporibus Wandalorum, aliis omnibus jam exhaustis, pro filio cujusdam viduæ in servitutem barbaris tradens, et ex terribili visione regi eorum quis esset agnitus, reddita sibi omni captivitate civitatis suæ, et oneratis frumento navibus, cum ingenti gloria ex Africa ad propriam sedem reversus est. Claruit autem non solum eruditione et copiosa vitæ sanctitate, sed etiam potentia adversus dæmones.

Eodem die depositio beati Nicetii Romanæ urbis episcopi.

IX KAL. JUL. — In Nicomedia passio sanctarum virginum, Pistis, Elpis, Agapis, quæ Latine *Fides*, *Spes*, *Charitas*, dicuntur, et matris earum Sophiæ, quæ *Sapientia* interpretatur, et aliarum multarum.

Romæ sancti Joannis presbyteri, quem impius Julianus inauditum via Salaria veteri, ante simulacrum Solis decollari præcepit. Ejus corpus a beato Concordio presbytero collectum et sepultum est juxta concilia martyrum.

In Britannia depositio sanctæ Edeldrudæ virginis et reginæ. Cujus corpus, cum decem annis esset sepultum, incorruptum inventum est.

Item vigilia sancti Joannis Baptistæ.

VIII Id. JUL. — In provincia Palæstina, civitate

A Sebasta prius Samaria, et ante multa sæcula Sichein nuncupata, celebritas nativitatis sancti Joannis Baptistæ, propter corpus ejus in Macherunta quidem castello Arabiæ detruncatum, sed ibi a discipulis ejus tumulatum. Qui revera in Hebron civitate Juda, quæ ad fugitivorum præsidium sacerdotibus, imo filiis Aaron fuerat delegata, auctoritate Evangelii sancti Lucæ, et libri Jesu Nave, et natus creditur et nutritus. Cujus vitæ sanctitas et conversationis austeritas ac prædicationis qualitas, atque passionis ob defensionem veritatis acerbitas, non solum evangelistarum scriptis, verum etiam ipsius Domini, interni videlicet arbitri, testimoniis commendatur.

In Epheso dormitio beati Joannis apostoli et evangelistæ. Cujus licet præconia sexta die Kalendarum Januarii, quando per totam Ecclesiam festivitatis ejus solemnia celebrantur, congruentius prædicari videantur, tamen et hic aliqua ex eis ad legentium utilitatem commemorentur. Cum igitur sexagesimo octavo post passionem Domini anno, sciret imminere recessus sui diem, convocatis discipulis suis, inter sacra missarum Dei solemnia, de contemptu mundi et concupiscentiarum ejus, ac de observatione mutuæ charitatis, iterato atque frequentato sermone eos admonere non destitit, in tantum, ut etiam de ejusdem sententiæ repetitione fastidientes, alia illum dicere quia hæc sibi satis superque sufficerent, præcerentur. Quibus ille respondit: « Quia sanctæ et intemeratæ dilectionis custodia aut vix a quoquam mortalium digne prædicaretur, aut inter mundana scandala usque ad finem illibata teneretur; et his dictis, data omnibus pace, et tam semetipso quam illis Domini corporis et sanguinis sacramento communitis, reclinavit se in sepulcro quasi in lecto, tam liber a dolore mortis quam immunis creditor a contagio corruptionis.

Augustoduno depositio sancti Simplicii episcopi, Festi, Lucerii.

VII KAL. JUL. — Apud Pyrrhi Beroeam nativitas sancti Sosipatri, discipuli beati Pauli apostoli.

Alexandriæ sancti Gallicani martyris: Qui dux Romani exercitus, cum intra Philoppolim [Philippopolim] Thraciarum urbem, a gente Scytharum fuisset obsessus, et ad suggestionem sanctorum Joannis et Pauli, abdicata idolorum cultura, Domini Jesu Christi se defensionem commendasset, et ipsæ et totæ Thraciæ ab hostium incursione sunt liberatæ. Quique Romam reversus, et Christianus effectus, quinquæ millia servorum suorum liberos civesque Romanos fecit, quibus etiam prædia domosque donavit. Cunctas vero facultates suas, excepto jure filiarum, Atticæ videlicet et Artemiæ, quas Constantina Augusta virgo sacratissima Christo fuerat lucrata, distrabi ac donari pauperibus fecit. Ac se in Ostiensi urbe manenti sancto viro cuidam, nomine Hilarino, sociavit, cujus habitaculum ampliari fecit ad peregrinorum susceptionem, quam ipse plurimè impendebat. Et ad miniculo servorum, quos jam libertate donavit, atque ides arctius eos sibi astris-

xit, omnibus indigentibus ad se venientibus, cunctisque languentibus sanctæ servitutis servitia exhibere non cessabat, donec Julianus Apostata, Cæsar effectus, legem promulgaret ut Christiani nihil in hoc sæculo possiderent. Sed et tunc Gallicanus in paucissimis casis quas ad ministerium pauperum reservatas habebat, ita Christum defensorem invenire merebatur, ut quicumque in eas malitiose vel ad ponendos titulos fisci intrare præsumeret, statim aut diabolo repleretur, aut lepræ maculis respergeretur. Quod cum Juliano fuisset nuntiatum, mandavit ei ut aut diis sacrificaret aut a finibus Italiæ discederet. Mox ergo beatus Gallicanus, relictis omnibus, Alexandriam petiit, et ibi junctus est confessoribus Christi per annum continuum. Post etiam secessit in eremum, ibique a Rauciano comite templorum vi cogebatur sacrificare diis; et dum contemneret, percussus gladio in corpore, Christi martyr factus, atque ita perrexit ad Dominum, gaudens cum triumpho. Cui statim sui nominis basilicam construxerunt, in qua exuberant beneficia martyris, ex eo et nunc et usque in sæcula.

Romæ Luceiæ virginis et Auceiæ regis, qui cum aliis viginti duobus pariter martyrio coronati sunt.

VI KAL. JUL. — Romæ nativitas sanctorum Joannis et Pauli fratrum. Quorum prior præpositus, secundus fuit primicerius Constantiæ virginis, filiæ Constantini imperatoris. Qui cum omni die turmas Christianorum recrearent ex his opibus quas sacratissima virgo Christi Constantia reliquerat, pervenit hoc ad Julianum impiissimum Cæsarem. Qui cum nec minis nec suasionibus a Christi amore eos abstrahere et ad idolorum culturam allicere posset, dedit eis inducias decem diebus, ut ad venerationem deorum suorum inclinarentur. Tunc sancti Dei, Christianos ad se invitantes, ordinaverunt de omnibus quæ relinquere poterant, ac per totos decem dies incessanter noctu diuque elemosynis insistentes, in fine decimi diei, hora cœnandi, intra domum suam a Terentiano campiductore orantes constricti sunt, et nulla ratione vel comminatione a dilectione Christi quantulumcunque declinantes, per eundem Terentianum decollati, et intra domum suam fovea facta repositi sunt, fama divulgata quod jussu Cæsaris in exilium missi fuissent. Dæmones autem ex obsessis corporibus intra domum Joannis et Pauli ejiciebantur, confitentes sanctam passionem eorum, ita ut unus filius Terentiani qui eos decollaverat, veniret intra domum sanctorum, et clamaret per os ejus dæmon, quod Paulus et Joannes incenderent eum. Tunc Terentianus, divina compunctus gratia, et in Christo regeneratus, tandiu ad sanctorum corpora orationibus, incubuit, donec emundationem filio suo impetraret.

In Alexandria Agathonis, Diogenis et Bigati.

In Africa Gaudentii, Felicis, Agapiti et Emeritæ.

V KAL. JUL. — In Galatia nativitas beati Crescentis, discipuli beati Pauli apostoli. Qui et in Gallias transitum faciens, verbo prædicationis mul-

tos ad fidem Christi convertit. Rediens vero ad gentem cui specialiter fuerat episcopus datus, Galatas usque ad beatum finem vitæ suæ in opere Domini confortavit.

Apud Tiburtinam Italiæ civitatem nativitas sanctæ Symphorosæ, uxoris beati Getulii martyris cum septem filiis, Crescente, Juliano, Nemesio, Primitivo, Justino, Stacteo, Eugenio, cum quibus passa et simul sub Adriano principe. Qui ipsam Symphorosam jussit palmis cædi, deinde per crines suspendi. Quam dum superare nullatenus posset, jussit eam alligato saxo in fluvium præcipitari. Cujus frater Eugenius, principalis curiæ Tiburtinæ, colligens corpus ejus, sepelivit. Et mane imperator jussit septem stipites figi, ibique filios ejus ad trocleas extendi, et Crescentem in gutture transfigi, Julianum in pectore, Nemesium in corde, Primitivum per umbilicum, Justinum, per membra distensum, scindi per singulos corporis nodos atque juncturas; Stacteam lanceis innumerabilibus, donec moretetur, in terram configi: Eugenium findi a pectore usque ad inferiores partes; et posuerunt pontifices sacrorum nomen loci illius, ad septem Bithanatos: quorum corpora requiescunt via Tiburtina, milliario nono.

Eodem die in Hispania, Corduba civitate, nativitas sanctorum Zoelli et aliorum novemdecim.

Apud Ephesum festivitas Septem Dormientium fratrum, hoc est, Maximiani, Malchi, Martiani [Martiniani], Dionysii, Joannis, Serapionis, Constantini. Qui Decianam persecutionem post nimia et plurima tormenta fugientes, absconderunt se in spelunca grandi in monte Cælio, et ibi in oratione assidua permanserunt. Quod audiens Decius imperator, jussit obstrui os speluncæ ut ibi interirent. Post trecentos autem et septuaginta duos annos, hoc est tricesimo anno imperii Theodosii, filii Arcadii imperatoris, quando pullulavit hæresis, volens evacuare spem fidei et resurrectionem mortuorum, ipsi septem fratres, qui in prædicta spelunca usque ad illud tempus quiescebant, divina provisione suscitati sunt de somno longissimo, et comprehensi a quibusdam eo quod pecuniam sui temporis jam nunc antiquissimam in mercatum adduxerint ad comparandum sibi victum quotidianum, in præsentiam hominum illius ætatis adducti, quasi inventores antiquorum thesaurorum cogebantur reddere quod putabantur tenere. Sed post multam concertationem et sanctorum nimiam tribulationem (quia suspicabantur se vespere de civitate exisse et mane redisse, licet immutata esset in oculis eorum), tandem veniente Marino Ephesiorum episcopo, et veritate rei difficulter exsculpta, liberati sunt de manibus violentorum: ac Theodosio imperatori de longinquis mundi partibus advocato, in testimonium futuræ resurrectionis præsentati, iterum in locum quietis pristinae redierunt.

In civitate Ambianensium inventio corporum sanctorum Fusciani, Victorici atque Gentiani.

IV KAL. JUL. — Apud Lugdunum Galliae nativitas sancti Irenaei episcopi, qui beato Photino prope nonagenario ob Christi martyrium coronato, in locum ejus successit. Quem etiam constat beatissimi Polycarpi discipuli sancti Joannis apostoli, sacerdotis et martyris, fuisse discipulum: quique persecutione Severi cum omni fere civitatis suae populo gloriose coronatus est martyrio, sepultus est a Zacharia presbytero, in crypta basilicae beati Joannis Baptistae sub altari, cujus ab uno latere Epipodius, ab altero Alexander martyr est tumultatus.

Eodem die apud Alexandriam passio sanctorum martyrum Plutarchi, Sereni, Heraclidis, Herois. Item Sereni, Potamienae, Marcellae et catechumenae Herae nomine, baptismum martyrio consecuta. Inter quae praecipua erat Potamiensis virgo, quae primo immensos et innumeros agones pro virginitate desudans, deinde etiam pro Christi martyrio exquisita et inaudita tormenta perpessa, ad ultimum cum venerabili matre Marcella ignis suppliciiis consumpta, e terris migravit ad caelum.

Eodem die depositio sancti Leonis papae. Qui post beatum Petrum apostolum quadragesimus septimus, in urbe Roma sedit annos viginti et unum, mensem unum, dies tredecim. Hic plurima doctrina exuberans, et cum multis episcopis fidem catholicam exponens, Eutychianam et Nestorianam haeresim damnavit, et sanctissimum Chalcedonense concilium sua industria congregari fecit. Hic constituit in actionem dicere: *Sanctum sacrificium*, et monacham non accipere velamen capitis benedictum ab episcopo nisi prius virginitas illius probata fuerit.

In Africa Fabiani et Felicis cum aliis multis martyribus.

Vigilia sanctissimorum apostolorum Petri et Pauli.

III KAL. JUL. — Romae natalis beatorum apostolorum Petri et Pauli, qui passi sunt sub Nerone Caesare, Basso et Tusco consulibus. Petrus, post multorum millium Judaeorum conversionem ad Dominum Jesum Christum, post vocationem Cornelii et plurimorum gentilium, post episcopatum Antiochenae Ecclesiae et praedicationem dispersionis eorum qui de circumcisione in Ponto, Galatia, Cappadocia, Asia et Bithynia in Christum crediderant, secundo Claudii anno ad expugnandum Simonem Magum, imo ad illuminationem Occidentalium, et medicamentum in anima et corpore languentium a Deo directus, Romam pervenit. Ibi viginti quinque annis cathedram sacerdotalem usque ad ultimum Neronis annum tenuit: a quo et cruci affixus, martyrio coronatus, capite secundum petitionem suam ad terram verso, et pedibus in sublime supinatis, quia videlicet indignum se crederet, qui ita crucifigeretur ut Dominus suus: sepultusque a quod eandem urbem in Vaticano, juxta viam Triumphalem; totius orbis veneratione celebratur, et cunctis ex fide se inquirentibus multis et inenarrabilibus modis opitulatur. Scripsit duas Epistolas quae Canonicae nominantur: quarum secunda propter styli cum

A priore dissonantiam, ejus a plerisque negatur, sed vere ipsius esse a cunctis sanum sapientibus approbatur. Hic ordinavit duos episcopos, Linum videlicet et Cletum, qui praesentialiter omne ministerium sacerdotale in urbe Roma populo vel supervenientibus exhiberent. Ipse vero orationi et praedicationi operam dabat: sicut etiam Hierosolymis diaconibus ad viduarum ac pupillorum ministerium constitutis, ipse cum caeteris apostolis orationi ac verbo semper erat instans.

B Paulus quoque, post passionem Domini vicesimo quinto anno, id est secundo Neronis, postquam ab Jerusalem usque in Illyricum Evangelium Christi replevit, Romam quidem victus directus, sed a Deo mirabiliter absolutus, sub libera custodia ingressus est, et sicut ipse in secunda ad Timotheum Epistola scribit (*cap. iv*), *liberatus de ore leonis*, ferocissimi videlicet persecutoris Neronis, Evangelium Christi in Occidentis quoque partibus praedicavit, et ipse quarto decimo Neronis anno, eodem die quo Petrus, Romae pro Christo capite truncatus, sepultus est in via Ostiensi, anno post passionem Domini tricesimo septimo. Scripsit autem novem, imo decem, juxta Decalogum legis, Epistolas ad septem Ecclesias: Ad Romanos unam, ad Corinthios duas, ad Galatas unam, ad Ephesios unam, ad Philippenses unam, ad Colossenses unam, ad Thessalonicenses duas, ad Hebraeos unam. De qua licet a quibusdam propter dissimilitudinem dictionum atque sententiarum, et quia nomen illius in titulo non habetur, quondam dubitatum sit, nunc et inter canonicas Scripturas, et ipsius beati Pauli apostoli indubitanter habetur. C Praeterea sunt et aliae ad discipulos ejus quatuor, ad Timotheum duae, ad Titum una, ad Philemonem una. Legunt quidam et ad Laodicenses, quae tamen pro nihilo reputatur apud sapientes. Commemoratis igitur quae ad apostolatam vel martyrium ejus pertinere videbantur, liceat paucis, quamvis ordine praepostero, aliqua de genealogia vel educatione praedicatione ipsius ad memoriam studiosorum revocare. Saulus itaque aut Saul certe, ut juxta Hebraicum idioma loquar, quia ipsum nomen in tribu Benjamin unde ille erat, propter Saul regem maxime exercebat, ex oppido Giscalis oriundus fuit; quo a Romanis capto, cum parentibus suis Tarsum Ciliciae transmigratus est. A quibus ob studium litterarum Hierosolymam directus, a Gamalielae antiquae legis peritissimo, ac postea in Evangelium Christi vocato, D in tantum eruditus est, ut *Vas electionis* ab ipso datore spiritualium charismatum non immerito nuncupari mereretur. Cum autem in necesse beati Stephani protomartyris Christi, Judaeis Christianorum persecutoribus consentaneus esset, ac postea per totam illam provinciam omnes eo nomine insignitos acerrime debellaret, atque ut ipse confitetur, Jesu Nazareni cultores usque in exteras nationes perqueretur: in quibus, dum Damascum, metropolim videlicet Syriae, pergeret, revelatione subita, imo poena dignissima, compulsus ad fidem, in doctorem

gentium de persecutore est translatus. Cumque primum ad prædicationem ejus Sergius Paulus proconsul Cypri credidisset, eo quod eum Christi fidei subegerat, ejus sortitus est nomen.

Et quia de beati Pauli origine seu vocatione pauca proposuimus, etiam de cæteris apostolis sine præjudicio sapientum aliqua narrentur ad instructionem ignorantium.

Ac primum sciendum quia cum duodecim apostoli a Domino referantur electi, quorundam eorum patria vel tribus aut denique vocatio non aperte videatur expressa. Sed diligentius inspectis divinæ Scripturæ paginis, neque hæc pie quærentibus inveniendæ negantur. Et de Petro quidem et Andrea atque Philippo quod de Bethsaida, quæ nomine proprio *venatores* nostros præfiguravit, orti fuerint, nullus qui Evangelium legit, ignorat. Quod etiam de Jacobo et Joanne intelligendum Lucas nobis insinat cum eos Simonis, qui ob firmitatem fidei Petrus a Domino cognominari meruit, socios fuisse commendat. De Jacobo autem Minore, qui frater Domini non solum a fidelibus, verum et a Josepho, Judæorum historiographo, nuncupari solet, et fratribus ipsius Simone ac Juda, sive Thaddæo, quin de tribu Juda fuerint, nullus Christianorum dubitare permittitur. De vocatione vero Matthei cum, tribus evangelistis consonantibus, apertissime referatur: de tribu vel patria ipsius taceri videtur. Sed dum Marcus et Lucas eum, tacito vulgato nomine, Levi nuncupant, aut Dionymon juxta quosdam, aut de tribu Levi, juxta diligentiores, fuisse designant. Porro de Bartholomæo atque Thoma nihil aliud quibusdam in litteris apostolicis significari videtur, nisi quod ex multitudine discipulorum selecti narrantur in apostolicum gradum. Sed et in eis, si quis acutius intueatur, sacræ Scripturæ profundissimos rimando thesauros fontium, Jerusalem [Israel] divitias se invenisse gratulabundus admiratur. Sicut in psalmo de resurrectione et ascensione Domini atque donis Spiritus sancti, apostolorumque prædicatione, nec non et credulitate gentium sive crudelitate persecutorum conscripto cantatur (*Psal. LXVI*): *In ecclesiis benedicite Deo Domino de fontibus Jerusalem [Israel]. Ibi Benjamin adolescentulus, Paulus videlicet, sicut etiam Lucas de illo repetivit, secus pedes adolescentis (Act. VII); — in mentis excessu, velut idem de se profitetur: Sive mente excedimus Deo; sive temperantes sumus, vobis (II Cor. v).* — *Principes Juda, duces eorum.* Jacobus scilicet Simon et Judas. — *Principes Zabulon, principes Nephthalim.* Reliqui procul dubio cuncti, præter Judam Scarioth, quod interpretatur *meditatio mortis* (a) designata non inconvenienter accipiatur, etiam transmutatione litterarum, quia de tribu Issachar, quod in Latina lingua *est merces*, exprimitur, et ortus, et ipsius nominis hæres se ipsum profligando fuerit, a tractatoribus Evangelii commendatur. His breviter per excessum commemoratis ad propositum redeamus.

(a) Videtur desse aliquid.

A Eodem die, id est tertio Kalendas Julii, quod est ante unum diem Kalendarum earumdem, Romæ passio nongentorum septuaginta sex martyrum.

In Perside nativitas sanctorum Simonis et Judæ apostolorum.

II KAL. JUL. — Romæ, imo per totum orbem Christi, festivitas sancti Pauli apostoli.

Item natalis beatissimæ Lucinæ, quæ ab apostolis baptizata est et instructa: quæque de facultatibus suis necessitatibus sanctorum communicans, vincula semper et carceres sublevare, atque sepulchris eorum venerabiliter inservire studuit. Quorum meritis et ipsa sociata, pretiosam mortem confessione Christi adeptæ, atria cœlestis Jerusalem intrare vota sua Domino persolvendo meruit; ac Romæ in crypta laudabili, quam ipsa ad condendum corpora martyrum construxerat, honorabiliter est sepulta.

In Africa Timothei et Zotici.

In Agrippina Asolepii et Pamphili.

Lemovicis depositio sancti Martialis episcopi et confessoris.

JULIUS.

Mensis Julius habet dies xxxi.

KAL. JUL. — In monte Or depositio Aaron primi sacerdotis in lege.

Romæ nativitas sancti Gaii papæ et aliorum non paucorum martyrum.

In Mesopotamia Zoelli cum aliis plurimis. Uronis [Turonis], Monegundæ [Monegundiæ] sanctissimæ feminae, apud beatum Martinum inclusæ, sed miraculorum ostensione celeberrimæ.

C In territorio Lugdunensi, loco qui vallis Vebrona nuncupatur, depositio viri Dei beatissimi Domitiani abbatis, qui primus illic eremiticam vitam exercuit, et plurimos sibi in Dei servitio aggregans, monasterium instituit, magnisque virtutibus et gloriosis miraculis clarus, collectus est ad patres suos in senectute bona.

Eodem die depositio Areleffi confessoris. Qui ab infantia Deo deditus, monasticam vitam expetivit, et a sancto Maximino Aurelianensi episcopo, simul cum Avito socio presbyter ordinatus, vitam solitariam desiderans; sed proficientibus meritis latere nullatenus (divino id factum nutu) nequens, et monasteria in diversis locis ædificans, multis virtutibus et in carne manens et post obitum claruit. Sed quia virtutum nomine aliquando vitæ sanctitas, aliquando miraculorum efficacia designatur, unum de miraculis per sanctitatem illius ostensis, ad comprimendum temerariarum mulierum audaciam, in hoc ecclesiasticarum historiarum breviario commemorare sufficiat. Audiens quædam mulier, nomine Gunda, quia sanctus Areleffus muliebri sexui, per quem virile robur solet emolliri, interdixisset aditum in monasterium suum, assumpto viri habitu, quasi sancto Dei illusura, et ut sibi videbatur jam voti sui compos effecta, inter multitudinem virorum tendebat ad cœnobium; et ecce subito in amentiam

versa, femora denudare, crura divaricare, et pudenda proprio nomini cognomina cœpit ostentare, et quod pudet dicere, nisa est basiare: atque exemplo uxoris Lot, etsi non in statuam salis mutata, sed pœna sua condimentum fatuis effecta, præsentibus et absentibus, imo etiam futuris metum curiositatis incussit.

VI NON. JUL. — Romæ nativitas sanctorum Processi et Martiniani, qui cum viderent mirabilia, quæ faciebat per beatos apostolos suos Petrum et Paulum Dominus Jesus Christus, mirari cœperunt, Erant enim hunc temporis beatissimi apostoli traditi Paulino viro clarissimo sub custodia Mamertini in monte Tarpeio: ubi de monte suis orationibus aquam manare fecerunt. Tunc baptizati sunt Processus et Martinianus a beato Petro apostolo, et alii promiscui sexus numero quadraginta septem. Quod cum nuntiatum esset Paulino, misit milites et tenuit eos, jussitque in custodia retrudi. Sequenti autem die educti, cum constantissime. . . .

Hic iterum desiderantur aliquot pagellæ in manuscripto codice.

Rusticus e contra intulit: Nunc, inquit, agnovimus quia irreligiosus, incantator ac magus es, qui mane comedis, cervas mulges, vestem de radio solis appendis, si infantem in Dei nomine loqui non feceris. Tandem igitur post refragationem diutissimam sanctus vir, humilitatem suam aliquantulum postponere et potentiam manifestare coactus, conversus ad infantem dixit: « Adjuro te per Jesum Christum Filium Dei vivi, ut fatearis coram omnibus, quis te genuerit, aut quæ pepererit. » Ad quæ infantulus, fandi gratia ab omnium auctore percepta, absolutissimo sermone respondit: « Pater meus iste Rusticus est episcopus, et mater mea sanctimonialis est illa. » Sicque obstinatus ille episcopus in scelere suo denudatus, a veraci famulo Dei pœnitentiæ consilium accepit, et sanctus sacerdos Gor a Christo glorificatus, ad locum suum rediit, ac de die in diem in augmento virtutum proficiens in pace requievit.

NON. JUL. — Apud Alexandriam Ægypti nativitas sancti Pantæni, viri apostolici et omni sapientia adornati. Cui tantum studii et amoris erga verbum Dei fuit, ut etiam ad prædicandum Christi Evangelium omnibus gentibus quæ in Orientis ultimis recessibus reconduuntur, fidei et devotionis calore profectus sit, et usque ad Indiam citeriorem prædicando pervenerit. Ubi reperit Bartholomæum, unum de duodecim apostolis, adventum Domini Jesu Christi juxta Evangelium Matthæi prædicasse. Quod Hebraicis litteris scriptum, revertens Alexandriam secum detulit, ibique præclaram et nobilem vitam beato fine conclusit.

Ibidem sanctorum Heraclii, Helii, Apollonii Publii cum aliis viginti.

Romæ passio beatorum martyrum Nicostrati primi scrini, Claudii commentariensis, Castorii sive Castulli, Victorini, Symphoriani, vel, sicut in libro

A Sacramentorum continetur, Semproniani. Quorum natalem sexta die Iduum Novembris eatenus nos celebrasse credidimus, donec venerabilis Pater Ado alios et alios pro eis nobis honorandos insinuaret: de quibus in suo loco, vita comite, commodius disseretur. Hos ergo beatus Sebastianus credere in Christum docuit, et sanctus Polycarpus presbyter baptizavit. Qui cum sanctorum corpora per ora Tiberina requirerent, tenti sunt, et ad Fabianum Urbis præfectum perducti. Qui cum per dies decem minis et blanditiis satageret ut eos ad immolandum idolis provocaret, et nullum penitus a stabilitate fidei commovere posset, fecit de eis suggestionem Diocletiano et Maximiano imperatoribus: quique jusserunt eos torqueri; cumque nulla ratione compulsi cederent, jusserunt eos in mare præcipites dari: immensis itaque arctati ponderibus, pelagi fluctibus dati sunt, ut in loco mundo inter aquas coronam martyrii percipere mererentur.

VIII ID. JUL. — In Asia Minore nativitas sancti Aquilæ et Priscillæ uxoris ejus, de quibus in Actibus apostolorum legitur (cap. xviii) quod apud eos beatus apostolus Paulus, propter idem artificii genus quod illi et eisdem erat commune, moraretur et operaretur, postquam ipsi ab urbe Roma in Achaiam devenerunt.

In Palæstina sancti Procopii martyris, qui ab Scythopoli ductus Cæsaream, ad primam responsionum confidentiam irato judice Fabiano capite cæsus est.

In Nicæa Sostrati senatoris, Severi et Honorati, cum aliis multis.

C In Taurominio Speri et Corneliani cum aliis sexaginta.

In pago Austriæ, id est novæ Franciæ castro, imo civitate, ut Teutonico nomine prodit, Wirzburg, juxta Moim fluvium sita, passio sancti Chilianii, primi ejusdem civitatis episcopi et duorum discipulorum ejus Colonati [Colomanni] scilicet presbyteri et Totnani diaconi. Qui ab Hibernia Scotorum insula venientes, et a pontifice sedis apostolicæ auctoritate accepta, nomen Christi in eodem loco et in circuitu prædicaverunt. Cumque multum populum idem vir apostolicus signis et verbo Domino acquireret, a duce locorum eorumdem, nomine Cozberto, pro eo quod eum a conjugio uxoris fratris sui disjungere niteretur, factione ejusdem incestuosissimæ Geilæ, cum sociis eodem zelo ferventibus, est interemptus. Ad quorum memorias cum plurima semper fiant miracula, his tamen indicis pretiosa mors eorum primum mortalibus est commendata. Nam is qui eos in oratione positos nocturno tempore silentio peremit, huc et illuc amens discurrendo, ac se reum necis sanctorum clamitando, seque ipsum dentibus suis laniando, quia igne invisibili a sancto Chiliano sibi videbatur exuri, commissum suum ipse publicavit. Geilam quoque etiam ipso nomine petulcam spiritus malignus invasit, et indignam ejus vitam dignissima morte finivit. Cozbertum vero servi sui occiderunt gladio, filium autem ejus populi propulerunt de re-

guo. Ad augmentum quoque sanctitatis martyrum declarandum, cum post annos plurimos transfere gratia detegerentur, contra naturam ejusdem regionis, supra modum humidæ, libri eorum ac vestimenta omnia, pariter cum eis subterrata, ita sunt illæsa reperta quasi in scrinio super terram posito essent inclusa.

VII Id. Jul. — Romæ ad Gutlam jugiter manentem nativitas sancti Zenonis et aliorum decem milium ducentorum et trium.

Item Floriani et Fausti.

In civitate Tyro [Thora], non longe ab urbe Roma, Anatoliæ et Audacis sub Decio imperatore. Quorum Anatolla, cum multos in Piceno infirmos, lunaticos ac dæmoniacos currasset, ducta est, jubente Faustiniaco, ad civitatem Tyri [Thoræ], et diversis plagarum generibus vexata, deinde cum serpente tota nocte inclusa, nihil læsa est. Quin et ipsum Marsum, qui serpentem dimiserat, nomine Audacem, mane a suo serpente devorandum eripuit, et ad Christi martyrium convertit. Nam et ipse post hoc ob confessionem veritatis in custodiam datus, nec mora, capitali sententia coronatus est. Ipsa quoque Christi virgo gladio transverberata cum staret extensis manibus in oratione, ita ut per dextrum latus gladius missus, per sinistrum exiret. Passa est septimo Iduum Julii, sepulta autem est mane a civibus Tyrensibus [Thorensibus].

Mediolani nativitas sancti Mochymi [f. sancti Monæ].

In Ægypto Cyrilli episcopi. Qui a Lycio duce flammis injectus, illæsus evasit; ac stupore tanti miraculi a iudice dimissus, cum rursus verbum Dei alacriter prædicaret, ac plurimos efficacius ad fidem Christi converteret, iudex, impietate repletus, eum capite plecti jussit atque optatum martyrii finem consummavit.

Item in Ægypto sancti Serapionis episcopi et confessoris.

In civitate Martulana sancti Brici [Bricii] episcopi et confessoris. Qui sub iudici Martiano postquam os lapide contusum est, et in equuleo crudelissime cruciatus, in confessione Domini perdurans, in carcerem trusus est; nocte autem terræmotu gravi civitas est percussa, inter alios plures etiam Martianum occidit. Et Christi confessor ab angelo sancto et a beato Petro apostolo visitatus, atque ad prædicandum Evangelium confortatus, magnas populorum credentium multitudines omnipotenti Deo lucrificans, quievit in pace. Cujus animam viderunt astantes in specie columbæ nivæ cælo recipi.

VI Id. Jul. — Romæ nativitas septem fratrum filiorum sanctæ Felicitatis, id est Januarii, Felicis, Philippi, Sylvani, Alevandri, Vitalis, Martialis. Qui sub præfecto urbis Publico, tempore Antonini principis, primum auditi, deinde per diversos iudices, ut variis suppliciis laniarentur, missi sunt. E quibus Januarius, post verbera virgarum et carcerem, ad plumbatas occisus est. Felix et Philippus fusti-

bus mactati. Sylvanus præcipitio interemptus est. Alexander, Vitalis et Martialis capitali sententia puniti, a charitate Christi et unitate fidei non sunt vel in morte divisi.

Item Romæ milliario decimo, fundo Plautillæ qui dicitur Buxo, sanctarum Rufinæ et Secundæ sororum, patre clarissimo Asterio et matre Aurelia genitarum; sub persecutione Valeriani et Gallieni, iudicibus Junio præfecto et Archisilao comite, in loco prædicto, pro eo quod sponso suos a Christo apostatos accipere noluerint, capite cæse sunt.

In Africa sanctorum Januarii, Marani, Naboris et Felicis, ob constantiam Christianæ fidei decollatorum: quorum corpora postea Mediolanum sunt translata.

V Id. Jul. — Romæ passio sanctorum Stephani, Leontii, Mauriti et aliorum multorum.

In Africa Mauriani [Marini] et Januarii.

In Armenia Minore, civitate Nicopoli, sanctorum martyrum Januarii et Pelagiæ, qui equuleo, unguis et testarum fragmentis diebus quatuor cruciati, martyrizaverunt.

Translatio sancti Benedicti abbatis a castro Cassino sive Cassiani in Gallias vel Aquitaniam. Postquam enim, sicut ipse vivens prædixerat, monasterium ejus a gentibus est vastatum, hominibus tantum, juxta sententiam illius: *Vix obtinui apud Deum omnipotentem, ut ex hoc loco mihi animæ cederentur*, illo intercedente salvatis: corpus ipsius a religiosis quibusdam, Domino revelante, repertum et in Gallias translatum, atque in territorio Aurelianiensi, monasterio quod vocatur Floriacum, digne sepultum, et multo dignius frequentatione devotorum est jugiter honoratum.

Translata sunt etiam pariter ossa beatæ Scholasticæ virginis, sororis ejus, atque in partibus Cenomanensium religiosorum devotione conditum. Cujus animam idem vir Dei e corpore egressam vidit in columbæ specie cæli secreta penetrare, corpusque ejus secum in uno jussit poni sepulcro, ut quorum mens una semper in Deo fuerat, eorum quoque corpora nec sepultura separaret. Sed vae miserorum meritis, per quos separationem passa sunt, quæ dispositione sancti Spiritus conjungi meruerunt: sed non diu locus ille, sanctorum reliquiis honorabilis, a fidelium conventu mansit inanis; nam fratres qui hostium manus evadere potuerunt, iterato in unum conglobati, et altis ad vicem dispersorum adhibitis multiplicati, sacros cineres seipsos jam cautius agentes, satis religiose curarunt, donec nuper infestatione Saracenorum in omnem ventum dispersi sunt.

IV Id. Jul. — Apud Aquileiam nativitas sancti Hermagoræ, vel, sicut in antiquis codicibus invenitur, Hermechoræ, primi ejusdem civitatis episcopi, discipuli sancti Marci evangelistæ.

Item Fortunati, de quo Fortunatus episcopus:

Et Fortunatum fert Aquileia suum.

In Cypro beati Nasonis [Jasonis] antiqui Christi A discipuli.

Romæ in Vaticano depositio S. Pii papæ, qui sedit in episcopatu annis octodecim. Sub hujus tempore Hermes librum conscripsit qui appellatur Pastor, quia in habitu pastoris ei angelus apparuit.

Mediolani translatio sanctorum martyrum Naboris et Felicis, qui sexto Idus Julii cum Januario et Marino in Africa decollati, hac die Mediolanum sunt deportati. De quibus beatum Victorem in passione sua credo supplicasse : *Ne separet me, Domine, a civibus meis martyribus tuis Nabore et Felice.*

Lugduno Galliæ depositio Vivenioli episcopi.

III Id. JUL. — Transitus Esdræ instauratoris divi- næ legis.

In Alexandria Serapionis, Evangelii, Zenonis et B aliorum ac Trophimæ virginis.

Romæ sancti Cleti papæ, qui sedit in episcopatu annis duodecim. Hic cum esset chorepiscopus beati Petri apostoli, ex præcepto illius ordinavit in urbe Roma presbyteros viginti quinque, et sepultus est juxta corpus ipsius.

In Africa nativitas sanctorum confessorum, imo victoriosissimorum martyrum, Eugenii Carthaginensis episcopi, fide et virtutibus atque miraculis gloriosi, et universi cleri ejusdem Ecclesiæ : qui cæde inediaque macerati fere quingenti vel amplius, inter quos quamplurimi erant lectores infantulique, gaudentes in Domino, crudeli exilio procul extrusi sunt. In quibus erant nobilissimi archidiaconi nomine Salutaris, et Mauritta, secundus in officio ministrorum. Qui plurima pro confessione catholica C perpeSSI supplicia, et tertio confessores effecti, gloriosæ in Christo perseverantiæ titulo collustrati sunt.

In Antiochia passio Margarethæ virginis, quam Olibrius consul a Christi fide seducere et constuprare cupiens, non consentientem sibi plurimis tormentis affixit : hoc est, in equleo suspensam unguis acerbissimis lacerari, ac postea in carcerem tenebrosam conjici præcepit, ubi multimedias diaboli seductiones, quas ei in specie draconis et Æthiopis ingerere nisus est, in nomine Domine Jesu exsuperans, novissime decollata, ad requiem migravit æternam.

II Id. JUL. — In Alexandria nativitas SS. martyrum Mammarii, Petri et aliorum.

In Africa Donatæ.

In Ponto S. Phocæ sive Phocatis episcopi civitatis Sinopis. Qui sub Trajano imperatore, præfecto Africano, carcerem, vincula, ferrum, ignem etiam pro Christo superavit ; cujus reliquiæ in basilica Apostolorum, in Gallia, civitate Vienna, habentur.

Lugduno Galliæ sancti Justi episcopi et confessoris, qui fervore divinæ contemplationis in anachoretica conversatione defunctus, et ad civitatem suam gloriose translatus, ingenii sui monumenta in Cantico canticorum reliquit insignia.

Item sancti Amisi episcopi.

Id. JUL. — Nisibi civitate, natalis sancti Jacobi episcopi, magnæ virtutis viri, ita ut ad ejus preces sæpe urbs discrimine liberata sit. Hic unus fuit ex numero confessorum sub persecutione Maximini, et eorum qui in Nicæna synodo perversitatem Arii homousii oppositione damnarunt : atque intra muros urbis suæ, ex præcepto Constantini imperatoris, ad tutelam et munimentum sepultus, postea zelo Juliani Apostatæ extra urbem elatus et conditus est. Sed mox eadem civitas, tanti patroni orbata reliquiis, Persarum ditioni succubuit. Qui etiam adhuc in corpore multa signa fecit, et arcam Noe solus in monte Armeniæ Tauro videre promeruit, quod nulli alii de his qui cum eo perrexerant videre permissum est.

In Portu Romano Eutropii, Zosimæ et Bonosæ sororum.

Apud Alexandriam sanctorum Philippi, Zenonis, Narsei et decem infantum.

Carthaginæ sanctorum Catulini diaconi, Januarii, Florentii, Julii et Justæ, qui sunt positi in basilica Fausti.

In Sirmio Agrippini, Secundi, Maximi, Fortunati, Martialis.

XVII KAL. AUG. — In Ostia natalis sancti Hilarini, qui sanctorum hilarissimus sueceptor et sustentator, dum sub persecutione Juliani cogi non posset sacrificare idolis, fustibus cæsus, martyrium consummavit.

Apud Antiochiam Syriæ sancti Eustachii [Eustathii] episcopi et confessoris : qui sub Constantio principe ob catholicam fidem intra Janopolim [Trajanopolim] urbem Thraciæ pulsus exilio, ibidem primo requievit.

Item Theodosii, Dionysii, Theodoti.

In Cæsariæ Cappadociæ sancti Pauli, cujus gesta sancto Hieronymo, ut ipse confitetur, agnita, nostræ tarditati sunt ignota.

Apud eandem urbem passio sancti Mammetis, qui in montem Sina divina vocatione perveniens, et non propriam, sed cælo delapsam ad paranda miracula virgam accipiens, ea terram attigit, et mox Evangelium prosilivit. Quod cum legere cœpisset, omne genus ferarum mansuetis animalibus mansuetis est affectum, adeo ut lactantes feminæ ultro se mulgendas applicarent. Cumque lactis coagula præ- D sisset in caseum, perrexit ad Cæsaream Palestine, et viduis ac debilibus et cæteris pauperibus ministravit. Quod videntes Hierosolymitæ Judæi, omnium bonorum invidi, detulerunt eum quasi arte magica imbutum apud præsidem Cappadociæ, ab Alexandro tyranno ad procurationem partium earundem directum : quo modo ad exhibitionem ejus manum militiæ destinante, et sancto Mamma eodem exsecutores suos charitatis intuitu pascente, et post prandium Evangelium lectitante, tantus ferarum ac bestiarum concursus est effectus, ut se milites effugium non habituros crederent ; quos vir benignissimus blande consolatus ante se præmisit,

et leoni immanissimo præcipiens ut post se veniret ad theatrum, milites e vestigio subsequutus est. A quibus præsi assignatus, et ab eo crudeliter examinatus, et crudelius unguis in equuleo laceratus, ac deinde in carcerem missus, quadraginta alios, quos ibi fame ac siti periclitatos invenit, melle et lacte per columbam sibi cœlitus delato reficiens; et meritorum suorum clavibus invisibiliter absolvens, et ipse solus in carcere persistens, iterum præsi præsentatur. A quo in carcerem ignis missus, et post quinque dies illæsus inter angelorum choros repertus, ursæ crudelitatis nimie obijcitur; quæ magno impetu ad discerpendum eum festinans, divino nutu subito retroacta subsedit, quasi audaciæ suæ semelipsam accusans. Admissus est ei etiam pardus, obsecutus est potius, quam ei injuriosus effectus. Tunc præses, iracundia plenus, leonem crudelissimum ad devorationem ejus inquiri præcepit. Et ecce Arabicus ille, et tanto cursu efferatus leo theatrum irrumpens, evangelicæ lectionis assiduitate mansuefactus beato Mammæ his eum verbis alloquitur: « Salve, o probate Dei cultor, in quo Spiritus sanctus habitaculum sibi dulce construxit. Ecce angelica jussione vocem ad tempus accepi; fides tua naturæ jura superavit, pro te mutis animalibus humana vox creditur; officia reddo pastori, memini cui paruerimus in monte. » Hæc eo loquente, ab angelis theatri clausæ sunt januæ, et statim ille horridis rictibus fremens, per omnes populi cuneos communiter sævit. Hos ex industria lene [*f. leo*] lacerat, illos ore excipit, hos frangit amplexu, confringit alios unguibus, nonnullos consumit solo timore. Exstinctis itaque omnibus gentilibus vel Judæis, præsi et officio ejus, ex præcepto Mammæ, vita conceditur. Qui pro beneficiis reddens injuriam, leonem jubet dimitti, in quo omnem spem putabat esse suæ victoriæ. Sed fera, ut propius accessit, lingens sancti vestigia, poscens veniam, volvebatur ad genua. Tunc omnis populus lapidibus eum obfrueri nisi sunt, sed incassum, nam ictus hinc inde volitando martyrem non læserunt. Sic integer inde discessit, Deo vota persolvens. Et ecce vox e cœlo lapsa est, quæ ait: « Ascende, Mamma, apertum tibi est cœlum, et omnia paradisi claustra reserata. Jam pro te Dominus exsultat, remunerans præmia pro triumphis: Jam te cum corona Christus expectat, propera cum sancto Spiritu, qui te gubernat. » His victoriosissimus martyr gaudenter auditis, facta oratione, quievit in pace.

XVI KAL. AUG. — In Carthagine natalis sanctorum martyrum Scillitanorum, id est Sperati, Martialis, vel Narthali, Aquilini, Cythini, Beturii, Felicis, Lactantii [*Letarii*] vel Lactatii, Januariæ, Geronosæ, Bessæ, Donatæ et Secundæ. Qui sub Saturnino præfecto de civitate sua Scylla Carthaginem perducti, et post primam confessionem Christi in carcerem missi, et in ligno confixi, mane gladio decollati sunt: quorum reliquiæ cum ossibus beati

(a) Horum nomina in martyrologio Rom. alia habentur.

A Cypriani et capite sancti Pantaleonis ex Africa in Gallias translata, venerationi habentur Lugduni in basilica beati Joannis Baptistæ.

Mediolani sancti Marcelli.

Antissiodoro depositio beati Theodosii episcopi.

XV KAL. AUG. — Romæ via Tiburtina, milliario octavo, nativitas sanctorum Symphorosæ martyris, matrisque septem germanorum, quæ cum ipsis est posita; nomina vero germanorum hæc sunt: Petri, Marcelliani, Januarii, Dionysii, Sympronii, Clementis, Hirenei (a).

Apud Carthaginem natalis sanctæ Gudenes [*Gundenis*] quæ Plutio [*Planciano*] et Reto [*Geta*] consulibus, jussu Rufini proconsulis, quatuor diversis temporibus equulei extensione vexata, et unguarum horrida laceratione cruciata, carceris etiam squalore diutissime afflicta, novissime gladio cæsa est.

Apud civitatem Metensem depositio sancti Arnolphi episcopi, qui sanctitate et miraculorum gratia illustris, eremiticam vitam etiam in episcopatu diligens, beato fine quievit.

XIV KAL. AUG. — In Hispaniis natalis sancti Justi. Et in civitate Hispalensi sanctarum Justæ et Rufinæ, quæ a Diogeniano præside comprehensæ, equulei extensione et unguarum laniatione vexatæ sunt, deinde trusæ in carcerem, inedia et dolore afflictae. Post hæc jussit præses ut quocumque iret ipse, nudis pedibus sequerentur. Tandem Justa in carcere spiritum exhalavit. Corpus ejus in puteum projectum, et a Sabino episcopo levatum, in Hispalensi cœmeterio sepultum est. Rufinæ cervix confracta, et corpus ejus igni traditum; cujus reliquiæ a fidelibus curatæ sunt.

In Ægypto Patris nostri Arsenii. De quo in Verbis Seniorum refertur quia propter redundantiam lacrymarum tergendam, sudarium semper in sinu vel in manu sua habuerit.

In Alexandria sancti Sisinnii.

In Antiochia Luciani et sociorum ejus.

Constantinopoli Dariæ.

In Hispaniis Justi.

Apud Lugdunum Galliarum, depositio sancti Rustici presbyteri et confessoris.

In Italia, civitate Tyro, natalis sanctæ Crystinæ virginis juxta quosdam.

D XIII KAL. AUG. — Nativitas beati Joseph, qui cognominatus est Justus, quique cum beato Matthia ut numerum duodecimum impletet ab apostolis statuitur. Sed Matthia locum Judæ prævaricatoris implente, beatus Joseph nihilominus prædicationis et sanctitatis officio inserviens, multasque fide Christi persecutiones a Judæis sustinens, victoriosissimo fine in Judæa quievit. De quo refertur quod venenum biberit, et nihil ex eo triste propter fidem Christi pertulerit.

Apud Damascum natalis sanctorum Sabini, Maxi

mi, Juliani, Macrobiani, Cassii [Cassiae], Paulae cum aliis decem.

In Corintho Cyriaci cum aliis multis.

Romae sanctae Passeriae, Macrini, Saturi et Aemilii.

XII KAL. AUG. — Depositio sancti Danielis prophetae.

Romae sanctae Praxedis virginis. Haec cum sua sorore beata Potentiana vel Pudentiana a sanctissimo patre Pudente, qui fuit edoctus in fide a beato apostolo Paulo, in omni castitate et lege divina erudita. Post transitum patris vigiliis et orationibus atque jejuniis assidue vacans, omne patrimonium suum simul cum beata sorore in sustentationem pauperum et Christi sanctorum erogavit. In titulo vero quem pater eorum Pudens nomine beati Pastoris dedicavit, una cum consilio beati Pii sedis sacrosanctae et apostolicae episcopi, fontem baptismi construere soror et ipsa studuerunt, ut familia earum die sancto Paschae baptizarentur. Quos ad nonaginta sex numero manumissos, beatus Pius aquis salutaribus abluit. Inde post innumera pietatis opera, post multorum martyrum sepulturas, eadem beatissima virgo migravit ad Dominum, coronam justitiae a justo iudice receptura. Sepulta in coemeterio Priscillae, via Salaria, juxta sororem suam atque patrem Pudentem.

In Gallia, civitate Massilia, natalis sancti Victoris. Qui sub persecutione Diocletiani et Maximiani cum esset miles, et nec militare nec idolis sacrificare vellet, primum a tribuno suo Austerio in carcerem trusus, sed omni nocte ad visitandos et consolandos infirmos ab angelo eductus est. Deinde jussu Eutychii praefecti retortis brachiis loris subtilibus ligatus, et pedibus fune constrictus, per mediam tractus est civitatem. Post haec fustibus crudelissime caeso ac suspenso, et taureis cruciatus, cum exhibuissent aram in qua sacrificaret, et eam nec respicere sustinens, de manu sacerdotis calce excussisset, pedem praeses ejus jussit incidere. Ad ultimum in confessione Christi persistens, missus est in molam pistariam, in qua sparsum vertigine animalis macerari solet, atque ita contritus, martyrium consummavit. Passi sunt cum eo tres milites, Alexander, Felicianus et Longinus. Puer quoque Deuterius, dum ad sepulcrum ejus oraret, emisit spiritum.

In urbe Caesena nativitas sanctorum Adriani, Helii, Victoris, Patrocii et aliorum.

Apud Veronam translatio sancti Zenonis martyris, de cujus sanctitate beatus papa Gregorius commemorat, quia cum Atesis fluvius usque ad superiores ecclesiae fenestras, in qua venerabile corpus ipsius requiescebat, exeresceret, patentibus januis aqua in eandem ecclesiam non intraret, sed haustum suum inclusis omnino non negaret.

XI KAL. AUG. — Nativitas sanctae Mariae Magdalene, de qua, ut evangelistae referunt (*Marc. xvi, Luc. xviii*), daemones septem Dominus ejecit. Quae

etiam, inter alia dona insignia, Christum a mortuis resurgentem prima videre et apostolis praedicare promeruit.

Depositio sanctae Syntyches, quae Philippis sepulta quiescit. De qua beatus Apostolus Philippensibus scribit: *Evodiam rogo, et Syntychen deprecor, idipsum sapere in Domino (Philip. iv)*.

In Antiochia Cyrilli episcopi, Andreae et Actebelli. In Ancyra Galatiae sancti Platonis.

X KAL. AUG. — Apud Ravennam natalis sancti Apollinaris episcopi et martyris. Qui Romae ordinatus a beato Petro apostolo, illuc directus est. Qui etiam in Aemilia, et in partibus Corinthiorum et in Mysia, et in ripa Danubii, et in partibus Thraciae, in quibus locis exilio relegatus est, Evangelium Christi fiducialiter annuntiavit. Et ubicumque pervenit, innumeras virtutes ostendit, et plurimas passionibus sustinuit. Nam nimia caede frequenter ac diu mactatus, ac nudis pedibus super prunas impositus, atque equuleo suspensus, crudelissime tortus est, et saxo os ejus contusum, et cum gravissimo ferri pondere inclusus in carcere horrifco, atque in ligno extensus est. Ubi ab hominibus quidem est neglectus, sed ab angelo publice pastus est. Deinde catenatus in exilium trusus est, ibique rursus fustibus caesus et vulneratus est, iterumque in carcerem missus est et caesus, sic martyrium consummavit sub Vespasiano Caesare, Demosthene patricio. Rexit Ecclesiam per annos viginti octo, mensem unum, dies quatuor.

Romae via Tiburtina, milliario decimo, octavo, nativitas sancti Vincentii.

Via Acula sanctae Primitivae.

In Laodicia Phrygiae Minisei et Isichii.

IX KAL. AUG. — Romae nativitas sancti Victorini.

In Amiternina civitate militum octoginta trium.

In Tuscia apud civitatem Tyrum, quae est juxta lacum Vulsinum, passio sanctae Christinae virginis, quae in tenera adhuc aetate, Christi fide et gratia confortata, deos aureos Urbani patris sui praefecti contrivit et pauperibus distribuit. Ob hoc, jubente patre, alapis afflicta, verberibus dilaniata, ferro onerata, in carcerem conjecta est. Post haec cum diutissime et crudelissime dilaniaretur, de carnibus suis patri in faciem projecit. Cumque alligata rota igni supposito, et fuso desuper oleo, torreretur, erumpens flamma mille gentilium interfecit. Iterum carceri tradita, angelo visitante sanata est et refecta. Deinde cum magno saxi pondere in mare jactata, angelico praesidio liberata est. Quam successor patris ejus Dion multis iterum suppliciis afflixit; sed orante illa, simulacrum Apollinis, quem adorare jubebatur, in favillam subito redactum est. Quo miraculo tria millia hominum ad fidem Christi conversa sunt. Novissime successor Dionis Julianus post fornacem candentem, ubi quinque diebus illa permansit, post serpentes a venefico immissos, sed fide Christi superatos, post abscissionem in-

guæ, sagittis eam configi præcepit, sicque cursum A martyrii sui beata virgo complevit anno ætatis suæ decimo.

Apud Emeritam Hispaniæ civitatem sancti Victoris militaris, qui cum duobus fratribus Stercatio et Antinogene diversis examinatus supplicii martyrium consummavit.

Eodem die natalis sanctorum Niceæ [Nicetæ] et Aquilinæ. Quæ ad prædicationem beati Christophori martyris ad Christum conversæ, martyrii palmam capitis abscissione sumpserunt.

VIII KAL. AUG. — Natale beati Jacobi apostoli filii Zebedæi, fratris Joannis evangelistæ. Qui jussu Herodis regis decollatus est Hierosolymis, ut liber Actuum apostolorum docet (cap. xii). Hujus beati apostoli sacratissima ossa ad Hispanias translata, et in ultimis earum finibus, videlicet contra mare Britannicum condita, celeberrima illarum gentium veneratione excoluntur. Nec immerito, quia ejus corporali præsentia et doctrina atque signorum efficacia eidem populi ad Christi fidem conversi referuntur. Ad quorum fidei confirmationem etiam beatissimus apostolus Paulus se iturum esse pollicetur.

In provincia Lycia, civitate Samone, nativitas sancti Christophori. Qui virgis ferreis attritus, et flammis æstuantis incendii Christi virtute salvatus ad ultimum sagittarum ictibus confossus, martyrium capitis obruncatione complevit.

In Hispania civitate Barcilone [Barcinone] Cucufatis martyris, qui ex civitate Scyllitana oriundus fuit, sed Barcilone sub Galerio proconsule et Maximiano et Rufino passus : primo gravissime tortus et cæsus, deinde catenis astrictus, in craticula superextensus, aceto et sinapi perfusus, assari jussus est. Cumque ab igne et flammarum globis illæsus apparuisset, ex præcepto impii judicis extra civitatem ductus, in ignem copiosum iterum projectus est. Quo divino nutu exstincto, iterum ferro vinctus, in custodiam retrusus est. Ubi divino splendore consolatus, iterum carduis ferreis et taureis crudelissime cæsus, in ultimo gladio perimente consummatus est. Cujus corpus a Christianis ibidem tunc temporis sepultum, sed postmodum inde translatum, non longe a civitate Parisiaca, in ecclesia beatorum martyrum, Dionysii, Rustici et Eleutherii tumulatum, et ad usque hæc Nortmanorum tempora omni cum honore cultum est.

Romæ Eutychiani papæ et martyris. Is constituit fruges super altare, id est, tantum fabas et uvæ benedici. Qui temporis suis per diversa loca trecentos quadraginta et unum martyres manibus suis sepelivit. Quique hoc constituit ut quicumque fidelium sine dalmatica aut colobio purpurato martyrem nulla ratione sepeliret, quousque ad notitiam suam divulgaretur.

VII KAL. AUG. — Nativitas beati Erasti, qui Philippis a beato Paulo episcopus relictus, ibi martyrio coronatus, quievit.

In portu Romano Hyacinthi, sub consulari Leontio, Luxurio primo civitatis Terracinae tradente. Qui missus in ignem, nullo modo lædi potuit : inde præcipitatus in validissimum torrentem, incolumis ejectus est ad ripam. Quibus Leontio nuntiatis misit spiculatorem cum militibus ut eum gladio ferirent. Tunc quædam matrona, nomine Julia, corpus ejus collegit et in prædio suo cum honore sepelivit.

In Laodicia Phrygiæ Joviani, Juliani, Æmilii, Felicis, Martiani, Maximæ, Saturnini, Gloriosæ.

VI KAL. AUG. — Apud Nicomediam nativitas beati Hermolai presbyteri, cujus doctrina beatus Pantaleon ad fidem Christi conversus est. Qui sanctissimus presbyter, tentus a Maximiano, capitali sententia ob confessionem Christi punitus est.

Item ibidem passio sanctorum Juliæ, Jocundæ et Januarii.

In Sicilia Simeonis monachi.

In civitate Nola sancti Felicis, de ordinatione episcopatus, ubi multa mirabilia flunt.

Antissiodoro depositio sancti Ætherii episcopi.

V KAL. AUG. — In Laodicia Phrygiæ nativitas sanctorum Auxentii, Prudentii, Theophili, Philippi Alexandri, Zotici, Bysæ, Secundæ et Macharii.

In Nicomedia sancti Pantaleonis pueri. Qui cum jubente Maximiano artem disceret medicinæ, a presbytero Hermolao ad fidem Christi conversus, multa miracula fecit, patremque suum Eustorgium senatorem Christi fidei subjugavit. Ob quam causam ab eodem Maximiano equulei pœna et lampadum exustione cruciatus, sed inter hæc Domino sibi apparente est refrigeratus, tandem ictu gladii martyrii cursum consummavit.

Mediolani nativitas sanctorum Gervasii et Protasii, Nazarii et Celsi pueri.

Lugduni Peregrini, cujus beatitudinem miraculorum gloria testatur.

Romæ Victoris papæ et martyris. Qui constituit ut ubicunque in Ecclesia catholica necessitas occurreret, quicumque ex gentilitate ad Christi fidem festinans, veræ fidei confessione præmissa, sive in fonte, sive in flumine, sive in mari licite baptizaretur.

Item Innocentii papæ. Qui constitutum fecit de omni Ecclesia, et de regulis monasteriorum, et de Judæis et de paganis : et multos Cataphrygas invenit, quos exilio in monasteria relegavit ; et ipse invenit Pelagium et Cælestinum hæreticos, ac damnavit eos, et hoc constituit ut qui nati fuerint de Christiano, denuo per baptismum nascentur, quod Pelagius damnavit.

Mediolani commemoratio sanctorum martyrum Gervasii et Protasii, Nazarii et Celsi pueri.

IV KAL. AUG. — Romæ via Aurelia nativitas sancti Felicis papæ, sub Constantio filio Constantini. Qui Constantius imperator concilium hæreticorum ac Valentis et Ursatii Arianorum approbans, quia et ipse Arianus erat ab Eusebio Nicomediense rebaptizatus, eiecit sanctum Felicem urbis episcopum de sede episcopatus sui. Et facta est persecutio maximæ

in clero, ita ut presbyteri et clerici plures necarentur et martyrio coronarentur. Depositus autem sanctus ac beatissimus Felix papa, habitavit in prædiolo suo, quod erat via Portuensi; sed, agentibus postmodum hæreticis, ductus est in civitatem et capite truncato martyrio coronatus est.

Eodem die nativitas sanctorum martyrum Simplicii, Faustini, Beatricis, temporibus Diocletiani et Maximiani. Qui post multa ac diversa supplicia, jussi sunt capitalem subire sententiam, et ligato saxo in colla eorum, jactari per pontem qui vulgo Lapideus, sed a prudentioribus Lepidi vocatur, in Tiberinis reumatibus. Quorum corpora, Dei nutu inventa, levata sunt a beata sorore eorum Beatrice et beatissimis presbyteris Crispo et Joanne, et sepulta sunt in loco qui appellatur Sextum Philippi, via Portuensi. Quo comperto Lucretius, possessor vicinus, nocte præfocari fecit sanctam Beairicem, et sic quasi a nemine jam impediendus, possessiones sanctorum invasit. Ubi dum quædam mulier filium parvulum lactaret, ipse infantulus, Lucretio cum complicibus suis epulante, hujusmodi vocem emisit dicens: « Audi, Lucreti: occidisti et invasisti, et ecce datus es in possessionem inimici. » Ad hanc vocem invasus a maligno spiritu ibi in convivio, et per tres horas vexatus, emisit spiritum Lucretius, mortemque sempiternam lucratus.

Depositio beati Lupi episcopi Trevasini. Qui cum beato Germano. Antissiodorensi episcopo venit in Britanniam, et quinquaginta ibi annis sacerdotio functus, ad Christum, quem semper dilexit, mundi ac diaboli victor, ascendit. Quinque inter alia miracula tempore regis Attilæ, qui Gallias crudelissime devastabat, sicut in hymno ejus canitur: *Dum bella cuncta perderent, orando Trevas munit.*

Aurelianus Prosperi episcopi, viri sanctissimi et doctissimi. Qui multa ad utilitatem Ecclesiæ conscripsit, maximeque gratiam Dei contra superbiam hæreticorum defensare curavit.

III KAL. AUG. — Romæ in cœmeterio Pontiani, ad Ursam Pileatam, nativitas sanctorum Abdonis et Sennis. Quos Decius in civitate Persarum Cordula comprehensus, catenis vinctos Romam perducit, et ornatos auro atque lapidibus pretiosis: in templo Intelludi [f. Telluris] præsentari sunt Decio ac senatui, et omni populo Romano facti sunt spectaculum, eo quod essent nobiles et subreguli, insuper et a Domino Jesu Christo divinitus illustrati. Tunc Decius, ira permotus, jussit Valeriano præfecto ut si deum Solem non adorarent, ferarum morsibus interirent. Qui tenuit eos ac duxit ante simulacrum Solis juxta amphitheatrum ut sacrificarent. Sed illis contemnentibus, et in simulacrum Solis exprobrantibus, jussit Valerianus ut cum plumbatis cæderentur; deinde introductis in amphitheatrum, admissi sunt eis leones duo et ursi quatuor: qui rugientes venerunt ad pedes sanctorum, et nullatenus eos læserunt, sed magis custodiebant. Valerianus vero, plenus furore, jussit gladiatores introire, et beatos

A subregulos interficere, et ligare pedes eorum, et ante simulacrum Solis jactare. Ubi jacuerunt corpora sanctorum tribus diebus. Post triduum venit quidam subdiaconus, Quirinus nomine, et collegit noctu corpora, et recondidit in arca plumbea in domo sua tertio Kalendas Augusti. Ubi latuerunt usque ad tempora Constantini. Tunc se reserantes beati martyres, levati sunt et translati in cœmeterium beati Pontiani.

In Africa, civitate Tyburbolucernaria, nativitas sanctarum virginum Maximæ, Donatillæ et Secundæ. Quæ persecutione Gallieni sub Anulino iudice passæ sunt. Qui eas diutina fame ac siti ad negandum Christum compellere conatus, sed despectus contemptusque, aceto et felle potari præcepit. Deinde cum in conspectu ejus crudelissime cæderentur, jussit calcem super plagas earum spargi et fricari: exinde in equuleo extendi et torqueri et stativam (*ita ms.*) ad bibendum offerri, dein super craticulam ad carbones igneos sterni, et prunas ardentes super comam capitis earum adduci: postmodum in theatro ad ludibrium deponi et ab omnibus conculcari. Cumque eas invincibiles per omnia vidisset, ad bestias damnavit, et ferro vinctas, ad spectaculum populi iterato jussit in theatrum produci. Quæ cum introducerentur in media arena, osculatæ sunt se invicem, ut martyrium pace complerent. Quibus admissus ursus ferocissimus ac sævissimus, in mansuetudinem versus, pedes eorum lingere cœpit. Tunc furore repletus Anulinus, sanctas Dei martyres gladio jussit adverti.

C Item in Africa Rufi, Prisci, Paternæ, Septimæ, Optionis, Ammonii, Justi, Juliæ, Potamiæ: item Maximæ.

Antissiodoro depositio beati Ursi episcopi.

II. KAL. AUG. — Cæsareæ passio sancti Fabii martyris. Qui cum ferre vexilla præsidialia recusaret, primum diebus aliquot in carcerem trusus est, deinde productus sistitur ante tribunal, interrogatus semel et iterum, in Christi confessione perdurat: et mox a furibundo iudice capitali sententia damnatus est: cujus etiam detruncato cadaveri sepultura per triduum sub custodia negabatur. Quod postea, reticulo inclusum, in maris profunda seorsum et seorsum caput immergitur. Sed Domini virtute rescisso reticulo, membra capiti revocantur, et scapulis cervix cum indicibus passionis adjungitur; atque ita suæ integritati redditum corpus unda blandiore ad Cartenitanum littus evectum, et condigno cultu a fidelibus in basilica tumulatum est.

In Africa, civitate Sinnada, nativitas sanctorum Democriti, Secundæ, Dionysii et Thyrsi martyrum.

Antissiodoro depositio sancti Germani episcopi et confessoris, qui multis virtutibus, doctrina et continentia clarus, etiam Britonum fidem per duas vices a Pelagiana hæresi defendit. Cujus tamen festivitas Kalendis Octobris apud Gallicanas Ecclesias celebrior habetur.

AUGUSTUS.

Augustus habet dies xxxi, lun. xxix.

KAL. AUG. — Apud Antiochiam Syriæ nativitas septem fratrum Machabæorum cum matre, qui, ut beatus Augustinus ait, « ante tempora revelatæ gratiæ, multimoda passione probati fideles sunt inventi. Quos crudelissimus Antichristi præcessor Antiochus de patria eliminatos gentile solum sacri sanguinis effusione fecit, invidus atque inscius consecrare, »

Romæ statio ad sanctum Petrum ad Vincula. Quam ecclesiam ipse primus in Europa primam construxit et consecravit. In qua postmodum catenæ, quibus apud Hierosolymanam vinctus et a quibus angelica visitatione solutus est, fidelium cura positæ expetuntur et coluntur orbis quadripartiti veneratione, sicut etiam distichon antiquissimum de illis testatur.

In Arabia, civitate Philadelphis, synodus martyrum celebratur.

Ibidem nativitas sanctorum martyrum Cyrilli, Aquilæ, Petri, Domitiani, Rufi, Menandri, una die simul coronatorum.

In Italia, civitate Vercellis, sancti Eusebii episcopi et confessoris. Qui ob confessionem catholicæ fidei a Constantino principe Scythopolim Arabiæ, ac deinde Cappadociam relegatus, sub Juliano imperatore ad Ecclesiam suam reversus, novissime, persequentibus Arianis, martyrium scalarum tractu perpessus, sed Salvatore Jesu Christo servante salvatus, in pace Ecclesiæ circum confessionis suæ consummavit prius sibi visione revelata, quia in Kalend. Augusti a monte ad montem volare deberet. Quod Patres ita interpretantur, quia videlicet ab humanitate Christi quem verum Deum propter nos hominem factum in terris confessus est, ad visionem Dei Patris, Spiritus sancti gratia sublevante, esset perventurus in cælis, eisdem Kalendis.

In Hispaniis, civitate Gerunda, sancti Felicis martyris. Qui de Scyllitana civitate oriundus, cum persecutiones in Hispaniis adversus Christianos agi comperisset, ascensa mercatorum navi amore martyrii ocius accurrit. Et cum aliquandiu apud Barcinonam, Empurias et Gerundam verbum Dei prædicans, plurimos in fide Christi confortasset, et fama ejus longe lateque crebresceret, jubente Datiano, repente a Rufino officiali tentus est: cumque nomen Christi constantissime lateretur, primo fustibus cæsus, et in ima carceris trusus deinde manibus pedibusque ligatis, negato cibo et potu, in loco squalido projectus est. Post hæc etiam catenis gravioribus vinctus, per totas plateas ab indomitis mulis tractus et pene in frusta discerptus est; deinde missus in carcerem, nocte ab angelo visitatus et solutus atque sanatus fuit, factoque die ad certamina revocatus est. Tunc unguis excoriatus, capite inverso ab hora tertia usque ad vesperam suspensus, nullum penitus sensit dolorem. Deinde in carcerem Rufinus eum tradi præcepit, ubi per

A totam noctem splendor copiosus effulsit, et voces angelorum psallentium sunt auditæ. Quod cum nuntiatum fuisset Rufino a custodibus, jussit eum, manibus post tergum ligatis, in maris profunda demergi ubi continuo vincula ejus disrupta sunt, et angelis sibi manum tenentibus super undas decambulans ad littus venit. Tunc Rufinus jussit iterum cutem ejus unguis detrahi ac deinde usque ad ossa laniari, et tandiu vulnera vulneribus instaurari, usque dum invictum Christo spiritum reddidit. Cujus corpus Gerundæ in monumento quod sibi ipse præparaverat conditum est Nonis Augusti.

In Gallia, civitate Biturica depositio beati Arcadii episcopi.

IV NON. AUG. — Romæ, in cæmeterio Callixti, nativitas sancti Stephani papæ et martyris, sub Valeriano et Gallieno principibus. Hic constituit ut sacerdotes et levitæ vestes sacras in quotidiano usu non haberent nisi tantum in ecclesia. Qui cum persecutio sæva grassaretur congregato universo clero suo, hortabatur eos ut pro Christo coronam martyrii alacriter susciperent. Ordinaverat autem tres presbyteros et septem diaconos, et clericos sedecim, cum quibus de regno Dei assidue docebat. Divina autem gratia procurante, occurrebant multi ex gentilibus, et honesti viri ut baptizarentur ab eo inter quos Nemesius tribunus cum omni sua domo filiaque sua, nomine Lucilla, quæ cæca erat, at per beatum Stephanum illuminata fuerat; et Olympius alter tribunus cum uxore sua Exuperia, et filio Theodulo, et aliis plurimis. Quid postea gloriosa confessione martyrii palmam promeruerunt. Celebrat autem beatus Stephanus missas atque concilia per cryptas martyrum. Quem Valerianus et Gallienus summo studio perquisitum missis militibus teneri ecerunt cum multitudine clericorum, presbyterorum et diaconorum, Qui veniens ad tribunal Valeriani solus intravit, et condemnatus ad mortem, perductus est a militibus foras muros portæ Appiæ ad templum Martis ut ibi aut simulacrum Martis adoraret aut interiret. Orante autem beato Stephano Deum suum, facto fragore tonitruum cum terroribus coruscationum, corruit pars maxima templi sacrilegi, et milites pavefacti fugerunt. Ipse vero cum omnibus Christianis ad cæmeterium sanctæ Lucinæ perrexit, et multis eos consolatus sermonibus obtulit pro eis sacrificium Deo omnipotenti. Quæ gesta audiens Valerianus misit plurimos militem qui beatum Stephanum punirent. Qui venientes invenerunt eum sacrificium Deo offerentem: quem intrepidum et constantem ante altaris officia, et cæpta perficientem, in eodem loco, in sua sede decollarunt.

In Antiochia nativitas reliquiarum sancti Stephani protomartyris Christi et primi in Ecclesia diaconi: ubi haberi dicitur unus de lapidibus quibus in passione sua percussus est, et multas sanitates per eum fieri.

Eodem die passio sanctæ Theodotæ cum tribus

filiis suis, in provincia Bithynia, urbe Nicæa, tempore Diocletiani sub comite Leucadio qui eam ferro vinctam cum filiis consulari Bithyniæ Nicetio destinavit. At ille filium ejus primogenitum Evodiam, Christum fiducialiter confitentem, in conspectu matris jussit fustibus cædi. Cumque pia mater sacris adhortationibus filium confortare non desisteret, jussit Nicetius cuidam Hirtaco ut prius illuderet et sic inter publicas meretrices constitueret: quam ille tenere conatus, sed ab angelo Dei pugno percussus in naribus nimia sanguinis eruptione periclitatus recessit ab ea. Tunc consularis Nicetius, in furore nimio succensus, jussit ignem copiosum accendi, et beatam Theodotam cum tribus filiis suis immiti, et sic in confessione Christi consummata, migravit ad cælum.

In Italia, civitate Verona, nativitas sanctorum Felicis et Nicetii.

III Non. Aug. — Hierosolymis inventio, imo raptus corporis sancti Stephani, protomartyris Christi, quando lapidatus a Judæis, et aliquandiu custoditus ne sepeliretur a Christianis, tandem compassione beati Gamalielis sublatus est, et in villa Gamaliel sepultus ac lamentibus est, sicut ipse Gamaliel septimo Honorii principis anno, cuidam presbytero nomine Luciano in visione divina apprensus, exposuit, et sanctus etiam Lucas breviter intimavit, dicens (*Act. VIII*): *Curaverunt autem Stephanum viri timorati, et fecerunt planctum magnum super eum.* Cujus visionis seriem commodius, Deo donante in tempore suo, id est septimo die Kalendarum Januarii, quando sacrum corpus ejus patefactum et Hierosolymam translatum est, vita comite curabimus aperire. Quam revelationem quidam minus caute legentes, hoc tempore putant actitatum cum et circa principia Decembris inchoata; et juxta finem ejusdem mensis probetur absque dubio consummata, ut celebritas protomartyris Christi subiceretur nativitati Jesu Christi.

Romæ nativitas sanctorum Diogenis et Stephani martyrum.

Constantinopoli sancti Achillæ.

Augustoduno depositio sancti Euphronii episcopi,

II Non. Aug. — Natale sancti Aristarchi, de quo apostolus Paulus Colossensibus scribit: *Salutat vos Aristarchus concaptivus meus (Coloss. IV)*. De qua captivitate quia tractatores divinarum Scripturarum, alios adeo errasse, ut animas de cælo captivas et ad corpora damnatas existimarent, alios vero pio quidem sensu sed historię satis incongruo, ita intellexisse cognovi ut idcirco beatus Apostolus Aristarchum concaptivum suum dixerit, quia captivitatem quam omnes patimur solus pene secum senserit, et sentiendo doluerit; quod ego ab anterioribus gratis accepi, sequentibus sine invidia tradam: Cum Judæi rebellionem contra Romanos assumpsissent, illi soliti sibi more, quasi injuriam dissimulantes interimque Judææ parcentes, Basanitidem et Galilæam sive Gajaditiam devastantes, Giscalamque, beati Pauli et

A Aristarchi patriam, invadentes, pueros ipsos in Ciliciam cum parentibus transmigrarunt. Unde idem Apostolus vere et multipliciter se peregrinum agnoscens, cum sanctis Patribus supernæ Jerusalem jugiter suspirabat sed et terrestrem discendi gratia frequentabat ut jam superius insinuavimus.

Romæ, in crypta arenaria, beati Tertullini martyris, quem beatus Stephanus pontifex baptizatum in albis presbyterum consecravit. Qui post hinc consecrationis suæ, tentus a Marco præfecto, ductus est ad Valerianum imperatorem, quem ille extensum mactari fustibus jussit. Cumque inter cædes Christo gratias ageret jussit lateribus ejus Valerianus ignem supponi; cumque lætus et constans perseveraret, jussit elevari eum, et tradi Saprício præfecto: qui primum jussit os ejus lapidibus conquassari, deinde extensum in equuleo, nervis diutius torqueri, deinde ignibus assari. Qui cum perseveranter, sancti Spiritus gratia roboratus, Christum Dominum fateretur, mandavit hoc factum Saprício Valeriano tyranno: Cui ille remandavit, ut ejus caput abscinderetur. Tunc Saprício depositum de equuleo jussit eum duci via Lavicana in secundo milliario, et ibidem decollari. Cujus corpus sanctus Stephanus papa colligens cum clericis, hymnis Deo redditis, sepelivit in eodem loco in crypta arenaria.

Item Romæ, in via Tiburtina, Crescentiani et Justi.

Item Justini presbyteri, de quo narratur in passione sancti Laurentii quod multos ad fidem Christi converteret, et plurimorum martyrum corpora sepeliret.

Apud Lugdunum Galliæ adventus corpori sancti Justi episcopi de eremo.

Non. Aug. — In Gallia civitate Catalaunis, depositio sancti Memnii episcopi et confessoris, de quo legitur quod a beato Petro apostolo episcopus ordinatus, in Galliam una cum sancto Dionysio atque Eucherio ad prædicandum verbum Dei fuerit directus. Qui post admirabilis vitæ consummationem: et plurimorum miraculorum ostensionem, ad vitam commigravit æternam.

Romæ Hormisdæ papæ, qui sedit annos septemdecim, et composuit clerum ac psalmis eruditus, sepultusque est in ecclesia beati Petri.

In Augusta Euphratensi nativitas sancti Afri martyris. Quorum nominum similitudine, id est et Augustæ et Afri, nostrates inducti, hac die apud Augustam Rhetianam sive Vindelicam passionem sanctæ Afræ consummatam putaverunt. De qua in sequentibus Deo volente dicemus.

Augustoduni depositio sancti Cassiani episcopi.

Alibi nativitas sanctorum Floriani et Cælestini.

VIII Id. Aug. — Romæ via Appia in cœmeterio Callixti, nativitas sancti Sixti episcopi et martyris.

Item in cœmeterio Prætextati, Felissimi et Agapiti diaconorum. sub Decio imperatore, Valeriano præfecto. Qui tenuit beatissimum senem sanctum

Sixtum episcopum Romanum, cum omni clero suo et reclusit in publica custodia, et fuerunt ibi diebus multis. Postea vero jussit Decius beatum Sixtum cum duobus diaconibus Felicissimo et Agapito sibi in templo Intelludi (a) præsentari, et contemnentes idolis sacrificare in custodia privata includi. Cumque iterato præsentarentur Decio et Valeriano, suggerente Valeriano, jussit Decius ut ducerentur ad templum Martis, et si sacrificare nollent, in eodem loco capite truncarentur. Cumque illuc perducti fuissent, dixit beatus Sixtus ad templum Martis: *Destruat te Christus Filius Dei vivi*. Et cum respondissent omnes Christiani, *Amen*, subito cecidit aliqua pars templi et comminuta est. Tunc beatus Laurentius cœpit clamare dicens: *Non me derelinque, Pater sancte, quia thesauros jam expendi quos tradidisti mihi*. Milites autem qui duxerunt eos, audientes thesauros, tenuerunt beatum Laurentium archidiaconum, sanctum vero Sixtum, Felicissimum atque Agapitum duxerunt in clivum Martis, et ibidem decollaverunt. Noctu vero advenientes clerici, et maxima pars Christianorum, collegerunt corpora sanctorum, et in locis supra nominatis honorifice sepeliverunt. Decollati sunt cum eis et alii quatuor, Januarius, Magnus, Vincentius et Stephanus subdiaconi, ut in Gestis pontificalibus legitur. Passus est cum eis quoque sanctus Quartus, ut scribit magnus doctor Cyprianus. Hic beatus Sixtus apud Athenas natus et edoctus, prius quidem philosophus fuit, sed postea Christi discipulus factus fuit. Sedit in episcopatu annum unum, menses decem, dies triginta et tres.

Item Romæ militum centum sexaginta quinque, C et passio sanctæ Afræ virginis.

Eodem die in Hispaniis, civitate Compluto, Justi et Pastoris fratrum. Qui cum adhuc pueri litteris imbuerentur, projectis in schola tabulis, sponte ad martyrium cuurrerunt; et mox a Datiano comite teneri jussi sunt, cum se mutuis exhortationibus constantissime roborarent, extra civitatem producti, et in campo Laudabili a carnificibus sunt jugulati.

VII Id. Aug. — Romæ passio sanctorum martyrum numero viginti quinque.

Item sanctorum martyrum Petri et Julianæ [Juliani] cum aliis octodecim.

In Tuscia, civitate Aretio, nativitas sancti Donati episcopi et martyris. Qui nutritus a sancto Pigmenio presbytero in titulo beati Pastoris, eruditus est non solum in divinis, verum etiam in humanis litteris sufficientissime. Cum quo et Julianus crevit, et subdiaconus ordinatus, rejecto postmodum gradu, inutilis apostata factus, ad imperium aspiravit. Quo tempore beatum Pigmenium Romæ in custodiam mancipavit, et sanctos patrem et matrem Donati gladi occidit. Donatus vero lector fuga petiit Aretium civitatem, et habitavit cum Hilarino religiosissimo monacho, serviens Domino continuis orationibus et jejuniis. Factum est autem ut mulier nomine Su-

ranna, gentilis et pagana, capta oculis et corde vere cæca, cum unico filio suo, Herculio nomine, cellam beati Hilarini, cum quo beatus habitabat, requireret. Quam fide Christi instructam ad beatum Satyrum episcopum Hilarinus et Donatus perduxerunt. Qui fidem ejus accipiens, et Deo gratias agens, indixit ei jejunium, et ut humiliaretur in cilicio et cinere. Et sic deinde catechizavit eam et baptizavit tam ipsam quam filium ejus. Et mox aperti sunt oculi Surannæ. Quod factum audiens Apronianus, attulit etiam filium suum dæmoniacum ad beatum Donatum. Quo orante simul cum beato Satyro episcopo et beato Hilarino, expulsus est dæmon, puerumque sanum reliquit. Sed et non longo post tempore vir quidam Eustasius, rector Tusciæ et exactor fisci, dum occupatus alicubi teneretur, supervenientibus hostibus, uxor ipsius Euphrosina pecuniam fisci abscondit, et paucis diebus succedentibus, absente adhuc viro defungitur. Rediens autem vir ejus, et pro pecunia fisci conventus, venit ad beatum Satyrum et Donatum, et indicavit eis anxietatem animi sui. Stans itaque Donatus super sepulcrum uxoris ipsius, voce magna clamavit: « Euphrosyna, per Christum crucifixum te adjuro ut dicas nobis quid factum sit de pecunia fisci, quia virtus propter eam ab exactoribus valde affligitur. » Quæ mox de sepulcro respondit: « In ingressu domus suffossa latet pecunia quam quæritis. » Recepta igitur pecunia liberatus est Eustasius ab impositione calumniæ. Verum recepto beato Satyro cum patribus suis, ejus loco sacerdotium beatus Donatus suscepit. Cumque die quadam missas celebrasset populo, et de corpore Christi ac sanguine populus venerabiliter recrearetur, diaconus quidam, nomine Anthimus, tradebat sacrum sanguinem Christi, et subito paganorum impulsu cecidit, et sanctum calicem comminuit. Unde valde tristis tam ipse quam populus Christi effectus. Cujus tristitiam Dominus per beatum Donatum illico relevavit: nam collecta sunt fragmenta Domini calicis et beato viro allata; quæ flendo ille suscipiens, oratione facta vas in pristinam formam restauravit. Quo signo percussis pagani, simul cum Christianis deitatem Christi confessi sunt, ac circiter septuaginta et octo animæ in Christum credentes, per baptismum salvatæ sunt. Multis ergo signis Dominus glorificans sanctum suum, ad coronam martyrii provexit. Denique tempore Juliani imperatoris, tentus a Quadratio Angustali, simul et cum eo vir Dei Hilarinus jubetur idolis sacrificare. Cui fideliter reluctanti, jussit Quadratianus ejus os lapidibus contundi, Hilarinum vero monachum in conspectu ipsius tandiu fustibus cædi donec spiritum emitteret; deinde beatum Donatum in custodia recludi. Ubi cum innumera miracula Dominus per servum suum operaretur, misit Quadratianus, et gladio percussit septimo Idus Augusti. Cujus corpus Christiani juxta civitatem cum veneratione sepeliverunt.

(a) Etiam superius III. Kalend. Augusti, hac voce usus est.

martyris vero Hilarini ossa in civitate Ostia tumulata servantur.

Apud Mediolatum sancti Faustini, tempore Aurelii Commodi martyrizati.

Apud provinciam Rhetiam, civitate Augusta, natiuitas sanctæ Afræ. Quæ cum esset pagana et meretrix, per doctrinam sancti Narcissi Gerundensis episcopi, eo per gratiam Dei directi, ad Christum conversa, et cum omni domo sua baptizata, pro confessione Domini cum matre Hilaria et puellis, Digna, Euzenia [Eunomia] et Euprepia, igni est tradita.

VI Id. Aug. — Romæ natiuitas sancti Cyriaci. Qui post longam carceris macerationem, quam sub Maximiano pertulit cum Sisinnio condiacono suo, et Largo et Smaragdo, post multa facta miracula, in quibus filiam Diocletiani Artemiam ipsius rogatu a dæmonio curavit ac baptizavit: filiam quoque Saporis regis Persarum Jobiam, missus illo a Diocletiano pro hoc, æque liberavit a dæmonio, ac baptizavit cum ipso rege, et aliis trecentis et triginta: rediens Romam post mortem Diocletiani, tentus est inter alios Christianos a filio (a) ejus Maximiano, et in custodiam missus, eo quod sororem suam Christianam fecisset. Deinde præcepit idem Maximianus ut die processionis suæ, nudus, catenis obligatus, ante rhedam ejus traheretur. Et post hoc eductus de carcere cum sociis Largo et Smaragdo et Crescentiano, per Carpasium vicarium pice reliquata caput ejus perfusum est. Et rursum post dies quatuor eductus est denuo de carcere, in octasta extensus, attractus nervis et fustibus cæsus: post dies aliquot, jubente Maximiano, capite truncatus est cum Largo et Smaragdo et aliis viginti: quorum corpora collegit noctu Joannes presbyter et sepelivit in via Salaria, sub die decimo octavo Kal. Aprilis. Post dies octo veniens beatus Marcellus episcopus cum Lucina matrona Christianissima, condidit corpora sanctorum cum aromatibus et linteaminibus. Deinde sustulit ea et transtulit in prædium suum via Ostiensi, milliario ab urbe Roma septimo, et manu sua recondidit in sarcophagis lapideis, die octavo mensis Augusti. Carpasius vero vicarius petiit domum Cyriaci, quam donaverat ei Diocletianus Augustus, et eam statim Maximianus concessit. Ingressus autem Carpasius, invenit locum ubi sanctus Cyriacus diaconus fontem ædificavit, quem consecravit beatus Marcellus episcopus, ubi venientes ad fidem, baptizabat beatus Cyriacus: in quo loco Carpasius balneum sibi statuit, et dum lavassent et epulas exhibuissent, Carpasius et novendecim pariter cum ipso, cum deriderent fidem Christianam, subito ceciderunt et mortui sunt.

In Nicomedia natalis sanctorum Nazarii, Juliani et Agapæ virginis, Eutyohiani, Philadelphie, Leonidis.

Apud Viennam Gallie urbem natiuitas sancti Se-

veri presbyteri et confessoris. Qui et ejus testantur gesta, natione Indus, fide Christi fervens, causa Evangelium prædicandi laboriosissima peregrinatione suscepta, etiam ad præfatam urbem deveniens ingentem paganorum multitudinem verbo et miraculis ad fidem Christi convertit; cumque in pace quievisset, conditus est in basilica beati Stephani, signis clarus, mira fidelium veneratione colitur.

V Id. Aug. — Vigilia sancti Laurentii.

Eodem die Romæ natalis sancti Romani martyris. Qui confessione beati Laurentii compunctus, petiit ab eo baptizari: et mox, jubente Decio, cum fustibus exhibitus et decollatus est.

In Verona civitate Firmi et Rustici, qui tempore Maximiani imperatoris et Anulini consilarii ejus passi sunt.

In Oriente passio multorum martyrum.

In Colonia Faustini, Marcellini, Secundiani, Veriani, juxta Martyrologium beati Hieronymi, cum a nostratibus, apocryphorum deliramenta sectantibus, a beato Sixto propter continuatiquem temporum baptizati, et a Decio dicantur interempti.

IV Id. Aug. — Romæ, via Tiburtina, natiuitas sancti Laurentii archidiaconi et martyris sub Decio imperatore. Cui beatus Sixtus omnes facultates et thesauros Ecclesiæ, pergens ad coronam martyrii, reliquit. Quos ille munifica liberalitate debilibus et aliis pauperibus, viduisque et indigentibus erogare curavit. Quo audito Decius Cæsar fecit eum sibi presentari: et auditum tradidit eum Valeriano Urbis præfecto, qui et ipse dedit eum in custodiam cædam Hippolyto, et Hippolytus reclusit eum cum multis. Ibidem beatus Laurentius post sanationem Cyriacæ viduæ, et illuminationem Crescentionis, Lucillum cæcum in nomine Jesu Christi videntem reddidit. Hoc factum audientes multi cæci, veniebant ad beatum Laurentium, et illuminabantur. Quod videns Hippolytus credidit, et catechizatus atque baptizatus est. Completis autem tribus diebus, in quibus ex permisso Hippolyti, jam Christiani, omnes facultates Ecclesiæ beatus Laurentius pauperibus expendit, præsentavit se ipse in palatio Sallustiano. Decius, iratus, jussit eum exspoliari et cædi scorpionibus: postea vinctus catenis ductus est beatus Laurentius in palatium Tiberii ut ibi audiretur: et iracundia plenus Decius jussit eum nudum cædi. Qui dum cederetur clamabat ad Cæsarem: « Ecce, miser, vel modo cognosce quia non sentio tormenta tua. » Tunc Decius fustes augeri darique ad latera ejus laminae ferreas ardentes jussit. Beatus vero Laurentius dixit: « Domine Jesu Christo, Deus de Deo, miserere mihi servo tuo, quia accusatus non negavi; interrogatus, te Dominum Jesum Christum confessus sum. » Et cum diutissime plumbatis cæderetur, dixit: « Domine Jesu Christo, qui pro salute nostra dignatus es formam servi accipere ut nos a servitio demonum liberares, accipe spiritum meum. » Et as-

(a) Collega. Vide B . n Anna.

data est vox : « Adhuc multa certamina tibi debentur. » Tunc extensus in catasta, et scorpionibus gravissime cæsus, subridens et gratias agens, dicebat : « Benedictus es, Domine Deus Pater Domini nostri Jesu Christi, qui nobis donasti misericordiam, quam meriti non sumus : sed tu, Domine, propter tuam pietatem, da nobis gratiam, ut cognoscant omnes circumstantes, quia tu consolaris servos tuos. » Tunc unus de militibus, nomine Romanus, credidit Domino Jesu Christo, et dixit beato Laurentio : « Video ante te hominem pulcherrimum, stantem cum linteo, et extergentem tua vulnera. Adjuro te per Christum, qui tibi misit angelum suum, ne me derelinquas. » Levatus igitur beatus martyr de catasta, et solutus, redditus est Hippolyto, tantum in palatio. Veniens autem Romanus cum urceo, misit se ad pedes beati Laurentii ut baptizaretur : et mox baptizatus, ac se Christianum publica voce professus, educ us foras muros portæ Salaris, decollatus est. Decius autem Cæsar pergit noctu ad thermas juxta palatium Sallustii : et exhibito ei sancto Laurentio, allata sunt omnia genera tormentorum : plumbatæ, fustes, laminæ, ungues, lecti, baculi. Et dixit Decius beato martyri : « Jam depone perfidiam artis magicæ, et dic nobis generositatem tuam. » Cui beatus Laurentius dixit : « Quantum ad genus, Hispanus sum eruditus vel nutrius Romanus, et a cunabulis Christianus, eruditus omni lege sancta et divina. » Et Decius : « Sacrifica, inquit, diis, nam nisi sacrificaveris, nox ista in te expendetur cum suppliciis. » « Mea, inquit, ille nox obscurum non habet, sed omnis in luce clarescit. » Et cum cæderetur lapidibus os ejus, ridebat, et confortabatur ac dicebat : « Gratias tibi ago, Domine, quia tu es Dominus omnium rerum. » Allatus est autem lectus cum tribus costis, et exspoliatus beatus Laurentius vestimentis suis, extensus est in cratem ferream, et cum furcis ferreis coriatus desuper, dixit Decio : « Ego me obtuli sacrificium Deo in odorem suavitatis, quia sacrificium est Deo spiritus contribulatus. » Carnifices tamen urgender ministrabant carbones, mittentes sub cratem, et desuper eum comprimentes furcis ferreis. Sanctus Laurentius dixit : « Disce, miser, quanta est virtus Domini Jesu Christi Dei mei, nam carbones tui mihi refrigerium præstant, tibi autem supplicium sempiternum. Quia ipse Dominus novit quia accusatus non negavi, interrogatus Christum confessus sum, assatus gratias ago. » Et vultu pulcherrimo dicebat : « Gratias tibi ago, Domine Jesu Christe, quia me confortare dignatus es. » Et elevans oculos suos in Decium, ait : « Ecce, miser, assasti unam partem, regyra aliam, et munduca eam. » Gratias igitur agens et glorificans Deum, dixit : « Gratias tibi ago, Domine Jesu Christe, quia merui januas tuas ingredi, et emisit spiritum. Mane autem primo, adhuc crepusculo, rapuit corpus ejus Hippolytus, et condivit cum linteis et aromatibus, et hoc factum mandavit Justino presby-

tero. Tunc beatus Justinus et Hippolytus, plorantes et multum tristes, tulerunt corpus beati Laurentii martyris, et venerunt in via Tiburtina in prædium matronæ viduæ, nomine Cyriacæ, in agro Verano, ad quam ipse beatus martyr fuerat noctu, cui et linteum dedit, unde sanctorum pedes exterserat, et ibi jam hora vespertina sepeliverunt quarto Idus Augusti. Et jejunaverunt agentes vigiliis noctis triduo cum multitudine Christianorum ; beatus vero Justinus presbyter obtulit sacrificium laudis, et participati sunt omnes. Tunc passi sunt Claudius, Severus, Crescentius et Romanus, ipso die quo beatus Laurentius, post tertium diem sancti Sixti martyris.

Eodem die Romæ militum centum et quadraginta quinque.

III Id. Aug. — Romæ inter duas Lauros natalis sancti Tiburtii, filii Chromatii Urbis præfecti quem, cum esset scholasticissimus, erudierunt in fide beatus Sebastianus et sanctus Tranquillinus, ac gloriosus presbyter Polycarpus, qui ipsum in sacro fonte baptismatis innovavit, et familiam ejus promiscui sexus mille quadringentos cum eo pariter baptizavit. Hujus filius Tiburtius cum propter immanitatem persecutionis, et pater ejus, et ingens multitudo Christianorum cum illo in Campaniam ex consilio pontificis Gaii perrexisset, amore martyrii flagrans, resedit in urbe Roma. Et cum jejuniis et orationibus ibi cum beato Gaio papa occuparetur, quadam die transiens, incurrit in hominem qui, de alto lapsus, ita caput et omnia membra quassatus erat, ut de sola sepultura ejus agerent hi ad quos pertinere videbatur : juxta quem ipse accessit, et cœpit dicere super ejus vulnera lente orationem Dominicam et Symbolum, et ita factus est homo solidatis membris incolumis, quasi nihil ei contigisset. Tunc apprehendens parentes ejus, segregavit eos a turbis, et indicavit eis virtutem Christi : et videns animum eorum fixum fortiter in timore Domini, perduxit eos ad papam Gaium, qui juvenem sanatum ac Deo gratias referentem, et parentes ejus pariter baptizavit. Interea dum procella persecutionis graviter exoresceret, junxit se quidam Torquatus nomine, simulata fide, veris Christi famulis, et egit arte quatenus orantem sanctum Tiburtium pagani comprehenderent. Qui comprehensus, et ad Fabianum Urbis præfectum perductus, cum Christum constantissime confiteretur, jussit Fabianus ante pedes ejus carbones ardentes effundi, dicens ad eum : « Elige tibi unum e duobus : aut thura in istis carbonibus diis addice, aut pedibus nudis super eos incede. » Ille autem faciens signum crucis, constanter nuda super eos ingressus est planta ; et cœpit dicere : « Depone infidelitatem, et disce quia solus est Deus quem confitemur omnibus creaturis dominari : nam mihi in nomine Domini nostri Jesu Christi videtur quod super flores roseos ingrediar, quia creatura ipsa Creatoris famulatur imperio. » Cui Fabianus ait : « Quis ignorat magiam vos docuisse Christum ? »

Tunc beatus Tiburtius exclamavit, dicens: « Obmutescere, infelix, et noli hanc injuriam auribus meis facere, ut audiam te ore rabido latrantem mellifluum nomen et sanctum. » Iratus Fabianus dictavit sententiam capitalem, ut gladio interficeretur. Ductus autem gloriosus martyr Tiburtius in via Levicana, tertio ab Urbe milliario, uno ictu gladii percussus abscessit; et in eodem loco a quodam parente Christiano sepultus est tertio Idus Augusti.

Eodem die Romæ sanctæ Susannæ virginis et martyris, sub Diocletiano et Maximiano imperatoribus, iudice Macedonio. Fuit autem filia gloriosi presbyteri et martyris Gabinii, fratris Gaii papæ et martyris, nobili sata propagine: quam pater diligentissime nutrierat, et divinis litteris imbuerat. Audiens itaque Diocletianus de puella quod pulchritudine et sapientia præcelleret, misit ad Gabinum quemdam consobrinum suum, nomine Claudium, et petiit eam Augusto Maximino filio suo in conjugem. Cujus petitionem et filia et pater ac præcipue patruo refutante etiam ipse Claudius a beato Gaio instructus et cum uxore sua Euprepia et filiis Alexandro et Cutia baptizatus est, et in tantum in fide convaluit, ut omnes suas facultates venderet et pauperibus Christianis erogaret. Quod audiens Diocletianus misit fratrem ejus, nomine Maximum, quid de puella Suzanna ageret: qui et ipse a beatis Gaio et Gabino diligenter instructus, in Christoque baptizatus, cœpit facultates suas vendere, et per quemdam suum amicum nomine Thrasonem, Christianissimum virum, per vicos et carceres ministrare. Quibus Diocletianus compertis misit Julium, qui Claudium, et Maximum, et Euprepiam, quæ alio nomine, ex Græco et Latino composito vel interpretato, Præpedigna dicitur, et Alexandrum atque Cutiam puniret, jussitque filio suo Maximino ut abuteretur Susanna in domo sua, sicut ipsi liberet. Qui ingressus domum ubi sancta virgo orabat, vidit nimiam claritatem super eam, et timefactus ad palatium recurrit. Quod Diocletianus audiens, misit Macedonium, qui eam intra domum patris sui constringeret, illeque exspoliata eam cœpit fustibus cædere. Cumque beata virgo in confessione Christi perseveraret, gladio percussa, spiritum incontaminatum Domino reddidit. Cujus corpus Serena Augusta, occulte Christiana, noctu collegit, et manibus suis aromatibus conditum ac linteaminibus involutum posuit juxta sanctum Alexandrum tertio Idus Augusti. Sanguinem vero maris velamine deterisit, et posuit in capsula argentea in palatio domus suæ, ubi die noctuque furtivis orationibus semetipsam Domino effundebat.

Nicopoli passio multorum martyrum.

II In. Avo. — In Sicilia civitate Catina [Catana] natalis sancti Eupli diaconi, sub Diocletiano et Maximiano Augustis. Qui cum extra velum secretarii se Christianum esset confessus, intromissus est jubente Calvisiano consulari, in auditorium: et cum ibidem

A fidem suam constantissime confiteretur, commotus ira Calvisius, jussit eum acrius torqueri, atque ad ultimum dictavit sententiam, dicens: « Jubemus Euplum justo iudicio interfici. » Beatus vero Euplus gratias agens Deo, et flectens genua sua, facta oratione paravit cervicem, et decollatus est tertio Idus Augusti. Cujus corpus, aromatibus conditum, sepultum est in loco venerabili Catinæ [Catana] civitatis pridie Idus Augusti.

Eodem die passio Hilarie matris beatæ Afræ martyris. Quæ cum ad sepulcrum illius excubaret, ibidem pro fide Christi a persecutoribus igni tradita est cum Digna et Emenia [Eunomia] et Euprepia, quæ fuerunt puellæ sanctæ Afræ.

B In Historia [Istria?] sancti Juliani cum sociis suis. In Syria, vico Magarito, natalis sanctarum Macharii et Juliani, ubi multa religio convenit monachorum.

Id. Aug. — Romæ nativitas sancti Hyppoliti, qui tempore Decii imperatoris, ligatus pedes ad colla equorum indomitum, sic per carduos et tribulos, prærupta et ardua tractus, emisit spiritum. Et Concordiæ nutricis ejus, quæ ante ipsum plumbatis cæsa martyrizavit. Et aliorum novem de domo ejus, qui simul decollati sunt.

C Dorosyllæ [apud forum Syllæ] sancti Cassiani. Qui cum adorare idola nolisset, interrogatus a persecutore quid artis haberet, respondit quia pueros notas doceret. Et mox spoliatus vestibus, ac manibus post terga revinctis, statuitur in medio, vocatisque pueris, quibus docendo exosus fuerat, data est facultas eum perimendi. At illi quantum oderunt discentes, tantum se ulcisci gaudentes, alii eum tabulis ac buxis feriebant, alii stylis vulnerabant. Quorum quanto infirmior erat manus, tanto gravio-rem martyrii pœnam dilata morte faciebat. Scripsit Prudentius poeta.

D Pictavis depositio Radegundæ reginæ, quæ et prius in palatio jejuniis et orationibus atque elemosynarum largitionibus Deo placere studuit, ac postmodum a sancto Medardo Suessionensi episcopo in monacham consecrata, adeo se hostiam vivam Christo exhibere curavit, ut inter mille cruces quas pro ejus amore sustinuit, etiam circulis æreis, a more sacrilegorum, sanctissima brachia sua constringi fecisset. Sed easdem tribulationes remunerator fidelium etiam in præsentem recompensare dignatus est, annuensei omnia quæcunque petisset in nomine ipsius.

XVIII KAL. SEPTEMB. — Vigilia assumptionis sanctæ Mariæ.

Romæ depositio sancti Eusebii episcopi et confessoris, qui præsentem Constantio imperatore Ariano, cum fidem catholicam constantissime defenderet, et (a) Liberium papam Arianae perfidiæ consensisse doleret, jubente eodem Constantio, includitur in quodam cubiculo domus suæ, habente in latitudine pedes quatuor, ubi multis diebus in oratione constanter perseveravit, ac post menses septem adhuc tamen inclu-

(a) Vide Baronium, in Annalibus.

aus, decimo Kalendas Septembris dormitionem accepit. Cujus corpus collegerunt Gregorius et Orosius presbyteri, et sepelierunt in crypta juxta corpus beati Sixti episcopi et martyris, via Appia, in cœmeterio Callixti, ubi et titulum ejus scribentes, posuerunt ita: *Eusebio homini Dei*. Audiens Constantius quod Gregorius et Orosius sepelivissent corpus beati Eusebii in eadem crypta ubi illud condiderat, præcepit vivum includi Gregorium: quem semivivum noctu Orosius presbyter excepit inde, et post paululum defunctum juxta corpus sancti Eusebii presbyteri sepelivit. Factaque est gravissima persecutio in catholica Ecclesia ab Arianis, sedem apostolicam tenente tunc Liberio.

Mendara Syriæ natalis sancti Fortunati.

In Africa Demetrii.

Alibi Eutychii, Pauli, Eracli [Heracii], Possessoris, Parmii, Dissei, Hermæ, Prospolini, Prosalami, Hermiæ.

Item Heracii cum tribus.

In Aquileia natalis sanctorum Felicis, Fortunatæ, Vincentiæ.

Item alibi Eusebii. Tituli conditoris.

XVII KAL. SEPTEMB. — Assumptio beatæ Mariæ genitricis Dei. Pro quo nomine cum in cæterorum sanctorum transitu, depositio vel dormitio, aut certe natale dici soleat, qui venerabilis Pater Gregorius Turonicus episcopus in libro Miraculorum de eadem assumptione sentiat, libet ad utilitatem legentium commemorando proferre: « Post admirabilem igitur Dominicæ ascensionis gloriam, quæ, contrito diabolicæ malignitatis capite, mentes fidelium ad contemplanda cœlestia animavit, sancti apostoli Domini et Salvatoris nostri cum beata Maria matre ejus, in unam congregati domum, omnia ponebant in medium, nec quidquam suum esse aliquis dicebat, sed unusquisque cuncta possidebat in charitate, sicut sacer apostolicæ actionis enarrat stylus. Post hæc dispersi sunt per regiones diversas ad prædicandum verbum Dei. Denique impleto beata Maria hujus vitæ cursu, cum jam vocaretur e sæculo, congregati sunt omnes apostoli de singulis regionibus ad domum ejus. Cumque audissent quia esset assumenda de mundo, vigilabant cum ea simul. Et ecce Dominus Jesus advenit cum angelis suis, et accipiens animam ejus, tradidit archangelo Michaeli et recessit. Diluculo autem levaverunt apostoli corpus ejus, posueruntque illud in monumento, et custodiebant, adventum Domini præstolantes. Et ecce iterum astitit eis Dominus, susceptumque corpus sanctum in nube, deferri jussit in paradysum. Ubi nunc resumpta anima, cum electis ejus exultans, æternitatis bono, nullo occasura sine, perfruitur. » Huc usque Gregorius. Quod si quem movet quomodo idem Gregorius, in Occasu solis positus, ea quæ in Oriente sunt gesta compererit, ex aliis ejus scriptis agnoscat quia de toto orbe ad sanctum Martinum, sicut ad philosophos, concurrebatur, et de Occiduis mundi partibus loca sancta in Judæa frequentabantur.

A Quod etiam usque ad hæc Nortmannorum tempora jugiter actitari solebat. Sed ne idem catholicus et venerabilis Pater contra Apostolum sensisse videatur, ubi ait: *Christus resurrexit a mortuis, primitiis dormientium. Quoniam enim per hominem mors, et per hominem resurrectio mortuorum. Et sicut in Adam omnes moriuntur, ita et in Christo omnes vivificabuntur, unusquisque autem in suo ordine, primitiæ Christus, deinde hi qui sunt Christi in adventu ejus* (I Cor. xv). Sciendum quia vel hæc specialis assumptio corporis venerandæ genitricis Dei Mariæ, vel eorum qui cum Domino surrexisse leguntur, et in cælum ascendisse creduntur, apostolicam auctoritatem magis adjuvant quam impugnant. Quoniam et corpus illud, de quo Deus incorporari voluit, citius in cælum sublevari decuit, et illos veræ resurrectionis et ascensionis nostræ testes præsisse, procul dubio constat. De quibus quia doctissimi tractatores videntur inter se dissidere, non est meum in tam brevi opusculo definire. Hoc tamen certissime cum universali Ecclesia et credimus et confitemur, quia si reverendissimum illud corpus ex quo Deus est incarnatus, adhuc alicubi in terra celatur, revelatio utique ipsius ad destructionem Antichristi reservatur.

B Eodem die in Nicomedia nativitas sanctorum Strattonis, Philippi et Eutychiani, cum sociis eorum.

C Romæ sancti Tharsicii martyris. Quem pagani cum invenissent Christi corporis sacramenta portantem, cœperunt discutere quid ageret et quid gereret. At ille, indignum judicans porcis proderi margaritas, tandiu fustibus ac lapidibus cæsus est, quo usque spiritum exhalaret. Et revoluta ejus corpore sacrilegi discussores nihil potuerunt in ejus manibus vestimentisque invenire sacramentorum Christi. Christiani autem collegerunt corpus ejus, et sepeliverunt in cœmeterio Callixti via Appia.

XVII KAL. SEPTEMB. — In Nicæa Bithyniæ nativitas sancti Ursatii confessoris sub Licinio persecutore. Qui deinde, relicta militia, solitariam vitam in quadam turre præfatæ urbis egit, tantisque virtutibus claruit, ut et demones expulisse et ingentem draconem orando interemisse legatur. Scriptum in libro quinto Historiæ ecclesiasticæ Tripartitæ.

D Romæ sanctæ Serenæ uxoris quondam Dicoletiani Augusti.

In Alexandria nativitas sanctorum Orionis, Amilii, Agnati.

In Verside Thyrsi cum sociis suis.

XVI KAL. SEPTEMB. — In Cæsarea Cappadociæ nativitas sancti Mammæ sive Mammetis. Qui temporibus Aureliani tyranni, quando persecutio maxima fuit Christianis, cum puer esset decem annorum, relictis omnibus, fugit in montem cum pecoribus suis, quæ ibidem pascebat et eorum lacte vescabatur. Ubi visitatio divina super illum venit, eique præsignavit qualiter pro Christi nomine pati deberet. Cum ergo feræ silvestres ad eum venirent, ipseque sedens quotidie Evangelium legeret, man-

scitissimis circa eum versabantur, earumque facte servus Dei et se et alios pauperes in alimoniis juvabat. Cum audisset hoc Alexander præses eum interferas communiter vivere, magiæ arti illud deputavit: vocatumque ad se multis tormentis afflixit, hoc est equuleo suspensum forsit, et in caminum ignis ardentem misit, sed in nullo eum ignis lædere potuit. Postea jussit eum lapidari, in tantum, ut pene totum corpus illius lapidibus operiretur. Quem persecutor mortuum credens, recessit. Sed Dominus, martyrem suum illæsum servans, postea sua vocatione ad cœlestia regna eum accessivit; sicque in pace animam reddens, ad æternam requiem migravit.

In Africa sanctorum martyrum Liberati abbatis, Bonifacii diaconi, Servii [Servi] et Rustici subdiaconorum, Rogati et Septimini [Septimi], monachorum et Maximi pueri. Qui persecutione Wandalica, jussu crudelissimi atque impiissimi regis Henrici [Hunnrici] de territorio Caspensis civitatis, ex habitaculo monasterii abstracti, atque urbem Carthaginensem perducti sunt. Ubi pro confessione catholice fidei et unici baptismatis defensione primo carcerali custodiae mancipati, et crudelibus ferri ponderibus arctati, tenebrosis deputati sunt locis. Ubi eum die ac nocte Christianissimum populum in fidei constantia roborarent, jussit tyrannus, furore succensus, navem lignorum manipulis adimpleri, atque in ea omnes pariter alligatos, in medio pelagi igne supposito concremari. Cumque pro voluntate nefandi regis vel crudelium ministrorum, extensis eorum manibus et pedibus elevatis, ignis fuisset lignis injectus, statim imperio divino, videntibus cunctis, extinctus est. Et dum sæpius revocaretur, iterum atque iterum exstinguiebantur globi flammaram. Unde magis tyrannus furore simul et pudore repletus, jussit eos remorum vectibus enecari, et ita singulos in modum canum cerebris comminantis exstingui: sicque speciosum cursum certaminis sui, coronante Domino, perfecerunt. Corpora eorum in mare jactata, sed eadem hora illæsa littoribus reddita, et a Christiano populo reverenter sublata, præeunte clero cum hymnis sollemnibus condita sunt in monasterio continuo [pro contiguo] basilicæ, quod dicitur Celerinæ. Scribit beatus Victor Africanus episcopus in Historia ejusdem Wandalicæ persecutionis: quam et ipse cum cæteris sustinuit, et fideli atque illustri stylo digessit.

In Alexandria Orionis.

XIV KAL. SEPTEMB. — Apud civitatem Prænestinam, milliario ab Urbe tricesimo tertio, natalis sancti Agapiti martyris sub Aureliano imperatore, præside Antiocho. Qui cum esset annorum quindecim, et pro amore Christi martyrio ferveret, jussu imperatoris tentus, et primo nervis crudis diu cæsus, deinde præsidi ut impelleretur sacrificare traditus est. Qui in durissimo atque obscurissimo carcere eum recluserat, et per quatuor dies ei cibum omnem negavit; inde cum de carcere præsidi fuisset exhibitus, prunas ardentes super caput ejus jussit im-

ni. Sed cum gratias Deo martyr ageret, flagellis est cæsus, et nudus suspensus capite deorsum verso, acri subter fumo facto, cum diceret præsidi: « Sapientia tua et vanitas tua in fumo laboret, » iterum flagellis cæditur a quatuor sibi invicem succedentibus deinde bullientem aquam super ventrem ejus ministri diaboli effuderunt. Interea judex, de tribunali suo cadens, collectus a ministris in lecto reclinatur, et sentiens Dei virtutem in martyre, post modicum tristem animam amisit. De beato vero Agapito renuntiatum est imperatori, qui beatum virum leonibus jussit projici; sed mansuetacta fera, pedibus martyris ad lambendum se inclinaverunt. Hoc videntes sceleris ministri, tulerunt de medio sanctum martyrem, et venerunt contra civitatem Prænestinam, ubi sunt duæ columnæ et ibi eum gladio percusserunt sub die.....

(Hic iterum desiderantur aliquot pagellæ in manuscripto codice.)

caput ejus sicut mons est ante me, unde totus contremisco. Traditur ergo aliis, et gaudio repletus, manus suas aqua lavit, genua flexit, cervicam ad terram humiliavit, orationem ad terram fudit, martyrium suscepit.

Apud Capuam natiuitas sancti Rufi martyris, docti et baptizati a beato Apollinare.

Tomis sanctorum martyrum Marcellini tribuni, et uxoris ejus Mannæ, et filii ipsius Joannis, et Serapionis clerici, et Petri militis.

In Galliis, civitate Arelatensi, sancti Cæsarii episcopi et confessoris.

Apud Augustodunum sancti Syagrii episcopi et confessoris.

V KAL. SEPTEMB. — Beatissimi Hermetis martyris. Qui cum esset præfectus, ab Alexandro pontifice et martyre baptizatus, filiique ejus et familia cum illo; deinde ab Aureliano imperatore trusus in carcerem, tribunum Quirinum cum omni domo sua ad fidem convertit. Quod audiens Aurelianus, beatum Hermen [Hermetem] decollari præcepit.

Eodem die, in Africa, depositio sancti Augustini episcopi, mirabilis in omni scientia viri. Qui de hæresi Manichæorum ad Christi gratiam Ambrosii episcopi doctrina conversus, Hipponensi Ecclesiæ dignissimus præficitur antistes. Hujus venerabile corpus, prius de sua civitate propter barbaros Sardiniam translatum, nuper a Luitprando rege Longobardorum Ticinis relatum atque honorifice conditum est.

Eodem die Emmonia, quæ est civitas provincie Carniæ, passio sancti Pelagii martyris. Qui tempore Numeriani imperatoris, agente Velasio [Elivasio] judice, pro fide Christi primo ferri pondere collo manibusque gravatus, in carcerem traditur: eductus virgis verberatur, dein fastibus cæditur, postea equuleo suspensus, unguis laceratur oleo bulliente ventrem infunditur, super fragmenta testarum, lignis manibus ac pedibus, protrahitur, postremo capite truncatur.

Eodem die, Brillatensi oppido, nativitas sancti Juliani qui a persecutoribus ob Christi confessionem, desecro gutture, necatus est.

Constantinopoli sancti Alexandri episcopi et confessoris, cujus virtute orationis Arius crepuit medius, et diffusa sunt omnia ejus viscera in terram.

Eodem die apud Santonas sancti Vibiani [Viviani] episcopi.

IV KAL. SEPTEMB. -- Romæ Sabinæ martyris, quæ pæsea est, Adriano imperante, sub præfecto urbis Epidio, omnesque ejus facultates dominicis vel publicis titulis insignatur [assignantur]. Sepulta est autem in monumento in quo ipsa composuit fidei suæ magistram beatam martyrem Seraphiam, ad arcum Faustini, juxta aream Vinditiam, in oppido Vindinensi.

Eodem die decollatio sancti Joannis Baptistæ, qui primo in Samaria conditus est, nunc in Alexandria. Porro caput de Hierosolymis ad Phœnicis urbem Edissam delatum est.

III KAL. SEPTEMB. -- Romæ, via Ostiensi, Felicis et Adaucti martyrum. Hic Felix cum ad diversorum decorum imagines duceretur compellendus sacrificare, Serapis, Mercurii et Dianæ exsuffians statuas dejecit. Pro qua re suspensus est in equuleum, et de patibulo vivens depositus, jussus est decollari. Cumque eo duceretur, obvius est ei quidam Christianus, qui divino instinctu subito exclamavit: « Et ego ipsum quem hic sanctus presbyter confitetur, Dominum Jesum Christum colo. » Mox et ipse comprehensus cum beato Felice decollatus est. Hunc postea Christiani, quia nomen ejus ignorabatur, Adauctum appellarunt, quia martyri Felici auctus sit ad coronam; ipsique pro fidei confessione corona martyrii sit aucta.

II KAL. SEPTEMB. -- Treviris sancti Paulini episcopi et confessoris. Qui tempore Arianæ persecutionis a Constantio imperatore ob catholicam fidem exilio relegatus, et in eo usque ad mortem fatigatus, apud Africam beatæ passionis accepit coronam.

Eodem die apud Athenas beati Aristi [Aristidis], fide sapientiaque clarissimi, qui Adriano principi de religione Christiana libros obtulit, et quod Jesus Christus verus esset Deus, præsentem illo, jucundissime peroravit.

SEPTEMBER.

September habet dies xxx, lun. vero xxix.

KAL. SEPTEMB. -- Jesu Nave et Gedeon.

Eodem die natalis sanctissimæ virginis Verenæ, Thebæe genere, quæ a parentibus suis cuidam episcopo Chæremoni, qui et postmodum martyrio coronatus est, ad imbuendum commendatur: deinceps ad Inferiorem Ægyptum cum aliis fidelibus profecta, beatæ se legioni, id est Mauritio et socis suis, qui tunc temporis, quasi Diocletiano et Maximiano militaturi ibidem commanebant, Christi virgo Italiam venire desiderans, conjunxit. Mediolanum ergo pervensens, locaque in quibus sancti martyres contine-

bantur inquirens eis quoque pietatis opera, ipsa etiam martyrium optando subministrans, a quodam sancto viro Maximo ibi detenta subsistit. Audiens denique sanctam Thebæorum legionem, eumque quem unice deligebat Victorem, martyrio consummari, per Alpina juga ad Acaunum [Agaunum] rem experitura pertendit. Inde juxta Ararium fluvium, non longe a castro Solodoro, sub districtione mirabili jejuniorum, vigiliarum, orationum, dies et noctes continuans, habitavit. In quodam igitur specu arctissimo, tempore se aliquanto carnem maceratura inclusit. Unde non longe anus quædam Christiana habitabat, et quidquid sacra virgo operari poterat mulier prædicta vendidit, ac de hoc sanctæ Dei victum exhibuit. Nam sacrilegus adhuc paganorum cultus Alamannos obtinuit. Signa igitur quam

plurima Domino per famulam suam operante, Alamanni ad fidem Christi commoveri cœperunt. Virginis itaque fama in tantum miraculis prodeuntibus excrevit, ut mater virginum effecta, discretionem pietatis omni populo venerabilis existeret. Cujus laudabili vitæ diabolus invidens, quemdam tyrannum sub potestate Romani nominis inflammavit, qui virginem Dei multipliciter affectam, publicæ custodiæ mancipavit. In quo ei ergastulo juvenis quidam eximii splendoris apparuit, quem quis esset interrogat. Ille cum se Mauritium esse responderet, illico purpuratorum septus multitudine, ab oculis virginis orationem implorantis eximitur, et eamdem nocte tyrannus validissima febre correptus, sed virginem ad se vocans, per ejus orationem continuo sanatur, sicque cum laude omnium ad locum virginum remittitur. In quo cum die quodam panis defecisset, querimonia de hoc exoritur. Illa sorores de divina commonens largitate confidere, in orationem pro imminenti necessitate causa prosternitur, et ecos inopinato quadraginta sacci, mundissimæ pleni farinæ, ad ostium cellulæ reperiuntur, ex quibus per annos aliquot congregatio illa sustentabatur. Cumque jam finis sibi vitæ appropinquaret, infirmata corpore, non autem propositi sui rigorem deponens, lectulo decubuit. Et dum obitus sui terminum præstolatur, adest Dei genitrix virgo Maria, innumerales virginum choros præcedens: quam Verena tota devotione intendens, et unde hoc mereretur, interrogans, ab eadem Dei genitrice audit: « Veni, inquit, ut ab eo cui fideliter serviisti, remunereris. » Quo dicto, beata illa anima corpus reliquit. Sepulta est autem beata virgo in loco qui Zurzaoha vocatur.

Apud Capuam nativitas Priaci martyris, qui unus fuit ex antiquis Christi discipulis.

Eodem die apud Senonas Lupi episcopi, sanctitate et miraculis illustris.

Item apud Casaream Cappadociæ Longini militis et martyris, qui dicitur lancea latus Domini aperire. Hic cum postea ab apostolis baptizaretur, ab Octavo præside comprehensus, lingua abscissa dentibusque excussis, capite pro Christo truncatur. Simul

cum eo coronatus est Aphrodisius commentariensis, A prostravit. Exclamat jam vlotum Victorem victor qui etiam post abscisionem lingue Christum expedite loquebatur.

IV NON. SEPTEMB. — Nativitas sancti Justi Lugdunensis episcopi. Qui clam episcopatum relinquens, ad Ægyptum migravit, comitante se quodam lectore, cui nomen erat Viator. Ibidem igitur per aliquot annos monachis associatus, vitam in sancta conversatione finivit. Corpusejus a religiosis civibus Lugdunam cum ossibus sancti Viatoris ministri ipsius delatum, in basilica septem Fratrum Machaëorum.

Eodem die, in præfata urbe, Elpidii ejusdem civitatis episcopi.

Apud Apamiam beati Antonii martyris;

III NON. SEPTEMB. — Romæ Seraphiæ virginis, passæ sub Adriano imperatore, judice Berillo. Hæ, Antiochena genere, apud sanctam manens Sabinam, rapturæ præsidii exhibetur. Qui cum ab ea fidei verbis increparetur, iratus præses, jussit eam duobus tradijvenibus, quorum lascivia virgo corrumperetur. Qui ut eam contingeret tentabant, subito terra prostrati ceciderunt exanimis. Iterum virgine adducta, deportati sunt et juvenes ante præsidem. Ad quos virgo cum oratione accedens, erexit illos in statu suo. Post hæc jussu præsidis fustibus cæditur, et excussa ex his assella in oculum tyranni insiluit, et protinus eum luserum effecit. Qui data sententia gladio eam percuti jubet. Quæ sepulta est juxta collegam suam Sabinam.

II NON. SEPTEMB. — Moysi prophetæ. Et apud Ancyram Galatiæ sanctorum martyrum. Rufini, Silvani et Vitalici.

Cabillone nativitas sancti Marcelli martyris. Qui temporibus Antonini ex numero quinquaginta martyrum Lugduni in ergastulum projectorum, patefactis divinitus claustris exiens, hominem a quo hospitio susceptus est cum omni domo sua convertit ad Dominum; et postea Cavillonem [Cabillonem] veniens, a Prisco præside multis cruciatus tormentis, erectus, in terram cingulotenus defossus est, et sic tertia die Deo reddidit animam.

NONIS SEPTEMB. — Victorini martyris in suburbano Romæ. Hic cum fratre suo Severino, sub mutua charitatis servitute, qua diutius alterutrum sibi famulabantur, in tanto virtutis propectu excrevit, ut posterogratam pauperibus substantiam, post longam D servitutem, qua alter alteri nudus ac solus famulabatur, eremi pro Deo solitudinem ingrederetur. Cumque in hac omni se virtutum studio exerceret, ecce dæmon in forma mulieris ante ostium se viri, hujusmodi ejulatus emittens, projecit: « Heu me, inquit, miseram, silvis erroneam, tenebris vagam, bestiis devorandam! Eripe me, quisquis es hujus loci incola, quia si victura sum, tuum erit, si mortura, tuum. » Hæc et alia miserabilia vociferanti Victorinus aperit januam. Post modicum, inter alios motus corporis, pedem imago protendit, hominem Dei tetigit, noxium calorem incussit, vulneravit,

diabolus: « Quid agis, inquit, perfectissime vir? Cur jungeris alteri, qui a fratre recessisti? » Post multa jactantiae irrisionisque impropria, ex oculis decepti diabolus evanuit. At ille, quia ceciderat, velut exanimis effectus est. Tandem in se reversus, ad fratrem Severinum repedavit, primo pudore conticuit, dein causam aperuit, ipseque sibi pœnam constituit. Findens namque arborem, manusque per fissuras inserens, et cuneis pessulans, cicatricem arboris clausit. De qua pœna nec episcopo, cui res a fratre suo innotuit, ut eximeretur consensit, sed in eadem toto triennio perduravit; Dominica tantum die modicum panis et aquæ, coactus a fratre, percepit, qui etiam jejuniis se simili pro germano mace- ravit. Vix deinde per episcopum a supplicio abstractus, sub omni religione sanctitatis vitam duxit, et postmodum Amiterninæ urbis episcopus eligitur. Procedente vero tempore, imperante Nerva, ab Aureliano judice diutius tormentis examinatus, apud locum qui Cotialis appellatur, in putentes et sulphureas aquas, capite deorsum, per tres horas suspensus teneri jussus est. Quod cum per triduum ageretur, martyrio coronatus migravit ad Dominum.

Item Romæ sancti Herculani.

Capuæ, Quinti, Acontii et Donati, Eutychetis et Maronis.

VIII ID. SEPTEMB. — Nativitas sancti Magni confessoris, discipuli et comitis beati Galli, mirabilis atque sanctissimi viri.

Item Zachariæ prophetæ, et natalis Onesiphori apostolorum discipuli.

Apud Africam natalis sanctorum confessorum et episcoporum Donatiani, Præsidii, Mansueti, Germani, Fuscili, qui persecutione Wandalica, jussu Hunnici [Hunnerici] regis Ariani, crudeliter fustibus cæsi, exilio damnati sunt. Inter quos etiam episcopus, nomine Lætus, incendio consumptus est: Tunc idem tyrannus una die universas Africæ clausit ecclesias, omnemque episcoporum substantiam suis episcopis condonavit.

VII ID. SEPTEMB. — Apud Nicomediam nativitas sancti Joannis, nobilitate, honore ac sæculi dignitate illustris. Qui sub Maximiano et Diocletiano librum impiæ legis eorum, fidei calore succensus, inspe- ctante populo, minutatim discerpit. Quod cognoscentes tyranni, omni eum crudelitatis genere jusserunt torqueri. Sed carnifices usque dum viscera ejus defecissent, in sanctum martyrem furentes, ne tristem quidem eum penis efficere potuerunt.

VI ID. SEPTEMB. — Nativitas sanctæ Dei genitricis Mariæ.

Eodem die apud Nicomediam sancti Adriani martyris cum aliis viginti tribus. Quorum passio licet ubique habita lectitetur, aliquid tamen brevitatis mihi causa de his memorandum videtur. Beatissimus igitur martyr Adrianus, ut temporibus Maximiani prior officii erat. Qui cer- tans quam multa suppli- ciorum acerba sancti De-

mercedis gratia talia fecerent. Qui cum viginti tres martyres ob indefectivam et inenarrabilem cœlestis regni Jocunditatem martyrism se ferre dixissent, illico exsiliens, stetit in medio eorum, et adnotatus est inter confessores et athletas Dei. Audiens Maximianus inter nomina sanctorum Adrianum recitari, jussit eum, ferro vinctum, cum reliquis sanctis ad carcerem pertrahi. Erat autem ipse annorum viginti novem. Quod audiens uxor ejus, nomine Natalia, Christianissima, gaudio plena cucurrit ad carcerem, et inter multa hortamenta, suadebat ei ne propter aliquam terrenæ dignitatis gloriam, aut propter pœnæ metum imminentis consortio se martyrum subtraheret. Qui iratus contra Adrianum, tam crudeliter eum cædi præcepit, ut apertis costis viscera apparerent. Rursum cum aliis in carcerem truditur. Quibus denuo, consumptis pene carnibus, eductis, jussit ut vecte magno ferreo tibiæ eorum confringerentur. Confractis ergo cruribus omnium, pedibusque incisis, etiam manus Adriano abscissa est. Quibus ita Christo transmissis, Natalia Byzantium navigans, quo sanctorum delata sunt corpora, et ipsa post aliquot dies obdormivit in Domino.

V Id. SEPTEMB. — Passio sanctorum martyrum Dorothei et Gorgonii apud Nicomediam, sub Diocletiano imperatore. Hi officiorum quæ intra palatium exhibebantur, magistri erant, et cubiculi regalis præpositi. Qui Christianæ fidei sectatores, cum die quadam aliquem viderent martyrem suppliciis immaniter lacerari: « Cur, aiunt, imperator, in hoc persequeris, cujus nos quoque cultores existimus? » Quos ille in medium accersens, jussit appendi, flagris laniari, sale et aceto profundi, ac deinde craticulæ torquendos imponi, et ad ultimum laqueo suspensos strangulari.

In Sabiniis, milliario ab Urbe tricesimo, natalis sanctorum Hyacinthi, Alexandri, Tiburtii martyrum.

Eodem die Sergii papæ, qui sedit Romæ annis tredecim. Hic invenit miræ magnitudinis de cruce Christi portionem in beati Petri sacrario. Hic statuit in tempore fractionis Dominici corporis *Agnus Dei* cantari: et ut diebus annuntiationis Domini, dormitionis ac nativitatis sanctæ Mariæ et S. Simeonis, quod Hypapanti Græce dicitur, litanie exerent a S. Adriano, et ad sanctam Mariam populus occurrat.

IV Id. SEPTEMB. — Apud Africam natalis sanctorum episcoporum Nemesiani, Felicis, Lucii.

Item Felicis, Littæi, Polyani, Victoris, Jaderis et Dativi. Qui sub Decia [Gallieno] et Valeriano pro fide Christi graviter fustibus cæsi, compedibus vincti, et ad fodienda metalla deputati, martyrism consummaverunt.

Eodem die in Calchidona [Chalcedone] SS. Sosthenis et Victoris, qui cum beata Euphemia pro Christi nomine decertaret, trusi sunt in carcerem. Inde producti ad stipem religantur: deinde ursi et ferocissimus leo in eos dimittitur; sed cum

nullatenus a bestiis læderentur. Priscus proconsul illos concremari decernit: interea orationi incumbentes dato sibi pacis osculo, spiritum emisserunt.

III Id. SEPTEMB. — Nativitas sanctorum martyrum Felicis et Regulæ sororis ejus. Quorum festivitas quia solemnitas apud nos veneratur passionisque eorum conscriptio pluribus nota habetur, scriptis superaddere scripta non opus mihi esse videtur. Hoc tantum dicere sufficiat quod prædicti martyres, de consortio Mauritii et sociorum ejus, per vasta eremi, quæ Darona vocatur, tendentes, in partes Germaniæ devenerunt, et in quodam loco juxta fluvium Lindimacum subsistentes, vigiliis precibusque cum omni pietatis studio operam dabant. Dum hæc a sanctissimis agerentur germanis, adsunt nuntii ab impiissimo Maximiano directi, ut sanctos Dei vel idolia sacrificare compellerent, vel tormentis eos variis punire non differrent. Beati igitur martyres sacrilegis petitionibus fiducialiter resistentes, sociosque sanctorum Mauritii, Exuperii, Candidi ac Victoris confidentes, in ferreas rotas igne candentes alligantur, et ineffabilibus insuper tormentis excruciantur. Ac beatissima Regula super ferventem picem imposita est, cui etiam bulliens plumbum ad potandum a carnifice dari est præceptum. Cumque nullis suppliciorum acerbitatibus a Christo divelli potuissent, jussa sunt eis capita amputari. Quo facto, truncati martyres abscissa capita suis bajulantes a loco ubi decollati sunt cubitis quinquaginta deportaverunt.

Eodem die via Salaria, cœmeterio Basilæ, Proti et Hyacinthi martyrum, qui erant eunuchi beatæ Eugeniæ virginis. Qui aliquanto tempore apud Egyptum in monasterio servorum Dei conversati, deinde cum beatissima virgine Romam reversi, sub Gallieno imperatore pro fide Christi durissime verberantur, ac deinde pariter decollantur. Quomodo vero beata Eugenia propter Deum masculinum se simulans vitam sanctissimam duxerit, ac a Niceto præcepto detenta, simulacrum Dianæ in pulverem orando redegerit, qualiter etiam scapulis ejus ingenti saxo astricto, in Tiberim præcipitata passionis suæ compleverit agonem, liber Gestorum ejus sufficientur exponit.

D II Id. SEPTEMB. — Apud urbem Ticinum, quæ et Pavia, sanctorum confessorum Syri et Hyventii [Juventii]. Qui a beato Hermagora Aquileiensi pontifice, discipulo beati Marci evangelistæ, illic directi, post continuas instantissimasque prædicationes ac plurimorum miraculorum virtutes in pace quieverunt.

Id. SEPTEMB. — Apud Alexandriam Ægypti, Philippi episcopi et martyris. Qui primum præfectus fuit, sed deinde, divina ascitus gratia, episcopatum accepit, et sub Volusiano atque Gallieno ea Perenio præfecto occisus, martyrii adeptus est palmam.

Eodem die sancti Aniani presbyteri et abbatis A monasterii sancti Romarici, qui miræ abstinentiæ et anachoreticæ vitæ sectator, illustrem miraculis et virtutibus duxerat vitam.

XVIII KAL. OCTOB. — Romæ in cœmeterio Callixti natalis sancti Cornelii episcopi, qui sub persecutione Deciana Centumcellis auxilio deputatus est. Postea Decio exhibitus, cum nullo a fide catholica posset deflecti, jussus est decollari: cumque duceretur, rogatus visitavit uxorem militis Cerealis, quæ quinque annis paralytica jacens, orante sancto Cornelio, erecta et sanata est. Quo viso, multi baptizati sunt, et cum beato Cornelio trucidati, numero viginti et unus: et Cerealis cum sua uxore Salustia.

Eodem die apud Africam beati Cypriani episcopi B et martyris, qui sub Valeriano et Galliano, agente Aspasio proconsule, in exilium mittitur, et postea de exilio revocatus, a Maximo proconsule, qui Aspasio successerat, ob insuperabilem fidei constantiam gladio percussus, migravit ad Dominum. Passi sunt autem cum eo Crescentianus, Auctor [Victor], Rosula et Generalis. Cujus ossa cum sancto capite sancti Pantaleonis, membrisque Separati martyris, legati Caroli Magni imperatoris, ab Aaron rege Persarum reversi, secum ex Oriente deportaverunt. Quas beatorum martyrum reliquias, ab imperatore concessas, Lugdunensis episcopus in sua collocavit civitate.

Eodem die exaltatio sanctæ crucis: quæ ab Helena inventa, ita per medium secta est, ut et crux Hierosolymis conservata, et crux Constantinopolim sit deportata. Post multa temporum C curricula, Persarum gens cum rege suo Chosdroe multas Romanorum provincias devastantes, etiam Hierosolymam invadunt. De qua plurimis ornamentorum insignibus ablatis crucem quoque Dominicam abducunt. Quas Chosdroe in turrem argenteam constituit, sibi que in eadem turri sedem ex auro paravit, in qua voluit collega Dei sedere consuevit. Heraclius igitur Romanus imperator contra Persas bellum aggressus, occiso Chosdroe, venerabile lignum cum magna veneratione reportavit: et in eodem die cæcis, paralyticis, leprosis, dæmoniacis pluribus sanatis, etiam mortuus vitam recepit.

XVII KAL. OCTOB. — Natalis sancti Nicomedis D martyris, quem Flaccus comes, quia corpus sanctæ Feliculæ martyris sepelivit, et quia idolis sacrificare contempsit, eatenus plumbatis cœdi jussit, donec vitam finiret, corpusque ejus in Tiberim præcipitatum, a diacono suo collectum et honorifice sepultum est.

Eodem die in territorio Cavillonensi [Cabillo-nensi] natalis sancti Valeriani martyris.

XVI KAL. OCTOB. — In civitate Chalcedone natalis sanctæ Euphemie. Hæc sub Diocletiano imperatore cum aliis quadraginta novem tradita est proconsuli Prisco, et post carceres ac tormenta

rotarum, post verbera et ignes, lapidumque angularium pondera, post secures et sartagines igneas, in theatrum ducitur, ac leonibus et bestiis obicitur. Tunc beata virgine orante una bestiarum accessit, morsumque sancto ejus corpori intulit, et ita sancta Dei animam emisit.

Eodem die Romæ sanctæ Lucie et Geminiani. Quæ beata videlicet Lucia cum triginta et sex annis in laudabili virginitate Deo serviret, accusata est a filio suo Euprepio, et coacta ut idolis sacrificaret, imperatore Diocletiano, iudicibus Apofrasio et Megasio. Quod fecere contemnens, post carcerem et sævissima verbera missa est in ollam pice et plumbo ferventem: de qua illæsa egrediens, onerata ferro et plumbo per plateas trahitur civitatis, et cum pertransisset domum cujusdam potentis nomine Geminiani, idem vir celesti miraculo instinctus (visa est quippe super caput ejus columba residere), parvenit ad locum ubi sancta Dei torquebatur, et petens baptismum, cum illa pariter gladio trucidatus est.

XV KAL. OCTOB. — In Britannii Socratis et Stephani.

Novioduno, Valeriani, Macrini et Gordiani.

Romæ nativitas sancti Justini presbyteri, qui a beato Sixto ordinatus est, eique beatus Laurentius pedes lavans, suis se orationibus commendavit. Idem Justinus corpora sanctorum Hyppoliti, Concordiæ, Irenæi, Abundii et Cyrillæ filie Decii imperatoris, sepulturæ tradidit, et in persecutione Decii, Galli et Volusiani, confessionis gloria insignissimus fuit.

Item Romæ Narcissi et Crescentionis martyrum.

Tungrensi diocesi natalis sancti Landeberti [Lamberti] episcopi. Qui dum regiam domum zelo religionis accensus, increpasset, intra domum ecclesiæ occiditur: cujus sepulcrum crebris miraculorum ostensionibus illustratur.

XIV KAL. OCTOB. — Nativitas sancti Methodii, Olympi Lyciæ, et postea Tyri episcopi, qui sub Diocletiano in Ebaoidæ [Chalcide] martyrio coronatus est.

Viennæ sancti Ferreoli. Qui cum esset tribunus potestatis, pro fide Christi crudelissime verberetur, catenis ligatus in carcerem truditur; unde Dei nutu solutis vinculis educitur, et postea ab insequentibus, ad Brivatense territorium perductus, capite detruncatur.

XIII KAL. OCTOB. — In Neapoli Campaniæ civitate, natalis sancti Januarii, Beneventanæ civitatis episcopi, Sosii diaconi Mensenatis [Misenatis] civitatis, et diaconi Festi, et lectoris Desiderii. Qui cum ducerentur ad mortem, viderunt inter alios Proculum Puteolanæ civitatis diaconum, et laicos duos, Eutychem et Acutium, qui interrogaverunt quare justi juberentur occidi. Quos iudex, Christianos esse intelligens, decollari jussit cum illis.

Eodem die in Palæna [Palæstina] natalis sancti Marci [Elie], Palei [Pelei] et Nili episcoporum,

qui persecutione Diocletiani cum plurimis clericis A pro Christo igni consumpti sunt.

Apud Nicëriam [Nuteriam] sancti martyris Felicis et Constantiæ, qui sub Nerone passi sunt.

In territorio Lingonicæ civitatis sancti Sigonis [Sequani] presbyteri.

XII KAL. OCTOB. — In Cyzico natalis sanctæ Faustæ virginis et Evilasii sub Maximiano imperatore. Quam idem Evilasius primus palatii jussit rasam decalvari, dein suspensam torqueri, loculosque afferri, immissam etiam illam atque infixam quasi lignum mediam socari. Quod cum carnifices efficere non possent, nec serris eam lædere, stupens Evilasius Christo credidit. Hoc ubi imperator comperit, jussit Evilasium suspensum acrius torqueri, Faustam vero nudam de carcere educi, et ei caput B terebrari, ac claves infigi, faciem quoque ac totum corpus clavis impleri; post hæc sartaginem igniri quæ illa psallente refriguit. Inter hæc cœlesti voce vocati, tradiderunt spiritum.

XI KAL. OCTOB. — Natalis sancti Mathiæ apostoli et evangelistæ, cujus passionis historia circumquaque frequentatur.

X KAL. OCTOB. — In Hispaniis [Galliis] urbe Siduno [Seduno], loco Acauno [Agauno], sanctorum martyrum Mauriti et sociorum ejus. Qui ab Oriente de Thebis civitate profecti, sub Maximiano imperatore, cum legione sua sex millium et sexcentorum numero virorum pro fide Christi trucidati sunt. Hi in auxilium Maximiano accersiti venerunt, sed cum in sacrilegio illum sequi contempsissent, ut cæteros C post se facilius inclinaret, decimum quemque ex eis in oculis eorum jugulari præcepit. Quæ decimatio cum bis ab interfectoibus exerceretur, et reliqui nihilominus in sententiam perstarent, una et similii interfectione, sponte sua colla submittentes omnes trucidantur. Maximianum autem digna perculit pœna. Genero enim suo Constantio insidiari deprehensus, strangulatur, et teterrimo supplicio affectus, impiam vitam morte digna finivit.

IX KAL. OCTOB. — Sosii diaconi, de quo decimo tertio Kalend. Octobris invenies.

Eodem die Theclæ virginis, apud Seleuciam quiescentis, quæ de civitate Iconio a beato apostolo Paulo instructa est. Quam mater ejus cernens Christianam et nuptias repudiantem, accusavit apud D judicem. Adducta itaque sancta Thecla in pyram immittitur, et facto crucis signo, pluvia erumpens, flammam exstinxit. Postea leonibus et ursis nudata iterum iterumque objicitur: de quibus divina virtute protecta, in fossam aqua et serpentibus plenam immergitur, de qua nihilominus eam gratia divina illæsam eduxit. Alligatur deinceps duobus ferocissimis tauris, ferro candente, ut eam decerperent, stimulat: qui, funibus disruptis, huc illucque disjecti martyrem relinquunt illæsam. Tunc dimissa virgo, Tryphenam religiosam feminam, quæ et martyrio ejus edfuit, cum omni domo ejus in fide Christi

confortana, venit Seleuciam et ibi in pace quiescit.

VIII KAL. OCTOB. — Conceptio sancti Joannis Baptistæ.

Augustoduno sancti Andochii presbyteri, Thyrsi diaconi et Felicis. Qui a Polycarpo episcopo ad docendum Galliam directi, Aureliano imperatore, flagellis cæsi, in ignem missi, versis manibus suspensi, et ad ultimum vectibus in colla percussi, martyrium compleverunt.

VII KAL. OCTOB. — Nativitas beati Cleophæ, cui Dominus post resurrectionem in via apparuit.

VI KAL. OCTOB. — Sanctorum martyrum Cypriani episcopi, et Justinæ virginis, Scholasticus quidam, Agladius nomine, apud Antiochiam videns beatam Justinam, exarsit in concupiscentia ejus, et promisit Cypriano mago duo talenta auri si virginem Justinam in illius amorem excitaret. Cyprianus magus, convocatis dæmoniis, cepit agere ut per eos sancta Dei seduceretur; cumque id dæmones nullatenus efficere valerent, ac signo Crucifixi se ab ea repelli faterentur, Cyprianus, diaboli virtutem contemnens, ab episcopo Anthymo catholicis se mysteriis imbui rogavit. Nec multo post diaconus ordinatur, ac deinde virtutibus et miraculis excrecens, etiam episcopatus dignitate sublimatur. Procedente tempore Cyprianus episcopus et virgo Christi Justina comprehensi, vinculis alligantur: episcopus suspensus exungulatur, sancta Dei post alapas crudis nervis immaniter cæditur, dein cum pice, adipe et cera in sartagine torrentur, postremo etiam gladio jugulantur. Sed et Theognotus quidam simul cum illis punitur sub Diocletiano imperatore, iudice Eutelamio [Eutholmio].

V KAL. OCTOB. — Apud Ægeam nativitas sanctorum Cosmæ et Damiani, persecutione Diocletiani, sub præside Lysia, qui ex Arabia oriundi, arte medici fuerunt, quorum fratres Antimius [Anthimus], Leontius, Euprepinus vocabantur. Qui culturam spernentes idolorum, pedibus vincti ac manibus fortiter torquebantur: deinde catenati in mare merguntur, de quo per angelum Dei liberantur; deinde in ardentem ignem sunt projecti, quo sanctis orantibus extincto, iterum suspensi cruciabantur. Quod patienter sufferentes, in crucem levati lapidabantur, ac deinde sagittis appetuntur. Verum cum in nullo læderentur, sed mittentes ac circumstantes non pauci repercuterentur, jussi sunt a præside gladio trucidari.

IV KAL. OCTOB. — In Hispaniis, civitate Corduba, Fausti, Januarii et Martialis. Qui primo equuleis cruciati, deinde rasis superciliis, auribus naribusque præcis, dentibus etiam superioribus excussis, deturpati, ad ultimum ignis passione martyrium consummaverunt.

III KAL. OCTOB. — In monte Gargano memoria beati archangeli Michaelis, ubi consecrata ipsius nomine habetur ecclesia, quæ hoc modo cognoscitur:

Quidam prædives, nomine Garganus, de cujus eventu vocabulum monti inditum est, infinita pecorum multitudine pollebat. Contigit autem taurum, peculio remeante, domum non esse reversum. Quem dominus per devia quæque requirens, invenit tandem in vertice montis, foribus cujusdam assistere speluncæ. Quem cum sagitta petisset, illa retrorsum cum impetu retorta, dominum percussit. Quod episcopus comperiens, indicto civibus triduo jejunio causam interfecti hominis a Deo monuit inquirendam. Peracto itaque jejunio, apparuit sanctus Michael episcopo, sua hoc insinuans actum esse voluntate: « Locum, inquit, hunc incolere, mihi que proprium vindicare decrevi. » Nec opus esse, inquit ab hominibus ecclesiam ibidem dedicari, sed a se conditam, a se quoque eandem, inquit, consecratam. Tantum eos præcepit intrare precibusque devotis locum frequentare. Qualiter autem civibus per sanctum archangelum cælestibus ostensis miraculis victoria de hostibus collata sit, atque de ejusdem loci situ miraculorumque ibidem ostensorum numerositate, in plerisque codicibus scriptum reperies.

II KAL. OCTOB. — In castro Galliæ Solodoro passio sanctorum martyrum Victoris et Ursi ex legione Thebæorum. Qui jussu Maximiani ab Hirtaco diris suppliciis cruciati, deinde in ignem missi, postremo gladio consummati sunt.

Eodem die apud Bethlehem Judæ deposito sancti Hieronymi presbyteri. Hic, natus in oppido Stridonis, quod Dalmatiæ quondam Pannoniæque confinium fuit, patre Eusebio, vestem Christi puer Romæ suscepit, ibique litteris Græcis ac Latinis a primævo eruditus est, probatissimorum quoque monachorum habitum factumque imitatus est; Romanæ etiam Ecclesiæ presbyter ordinatus cunctorum judicio, dignissimus summo sacerdotio esse decernitur. Sed postquam æmulum invidia Roma effugatus est, Gregorium Nazianzenum Constantinopolitanum episcopum discendi gratia adivit. Inde Syriam petivit, ac deserta loca accedens, in horrida solitudine quadriennium exegit: dein Bethlehem oppidum adiens, in præsepe Domini prudens se animal contulit permansurum. Quantis ibi denuo vigiliis jejuniisque institerit, quali instantia Hebræorum bibliothecas auribus Latinorum inseruerit, novit ille cui sudores suos immolavit. Tandem, post perfectam placitamque Deo conversationem, nonagesimo octavo ætatis suæ anno apud Bethlehem oppidum in pace quievit, secundo Kalendas Octobris, duodecimo Honorii imperatoris anno. Libros suos per quinquaginta et sex annos confecit.

OCTOBER.

Mensis Octobris habet dies xxxi, lun. vero xxx.

KAL. OCTOB. — Apud Antissiodorum natalis sancti Germani episcopi. Qui ob refutandam Pelagianæ hæresis perfidiam, omnium Gallicanorum pontificum judicio, Britannias mittitur. In medio igitur pelagi, cum iter beatus pontifex ageret, ini-

mica vis concitata tempestate magnum navigantibus periculum exhibuit. At ille consurgens, invocato nomine Domini, procellarum immanitatem sedavit. Deinde Britanniam perveniens, hæresim exortam compescuit; tribuni cujusdam filiam, decem annis cæcam, illuminavit; in vicina qua manebat casula furens incendium extinxit: infirmitatis suæ dolorem (erat quippe læso pede debilis) cælesti se visitante persona exsuperavit. Saxones et Picti contra Britones eo tempore bellum intulerunt, sed Germano ducis officium assumente, precibusque non armis dimicante, hostes in fugam vertuntur. Post multa virtutum insignia, Ravennam pro pace Armoricanæ gentis supplicaturus adventit, ibique a Valentiniano honorifice susceptus, post aliquot dies finem vitæ præsentī imposuit, corpusque ipsius ad suam urbem relatum est.

Tomis civitate sanctorum Prisci, Crescenti [Crescentis], Evagrii.

Remis sancti Remedii episcopi et confessoris, viri clarissimæ virtutis et sanctitatis. Hic gentem Francorum idolis deditam, rege ipsorum primitus initiato, convertit ad Christum. Hic inter cætera facta puellam a mortis vinculo suscitavit. Septuaginta plus minus annos in episcopatu complevit.

VI NON. OCTOB. — Eusebii papæ, qui sedit in episcopatu annos septem, sepultus via Appia, in cœmeterio Callixti. Cujus tempore Dominica crux inventa est. Hic hæreticos invenit in Urbe, quos ad manus impositionem reconciliavit.

C Apud Nicomediam nativitas sancti Eleutherii martyris. Tempore Diocletiani contigit palatium incendio conflagrare, quod imperator a Christianis falsa suspitione factum putans, jussit omnes Christianos colligi, et alios quidem gladio detruncari, alios ignibus concremari. Quorum primus, et qui omnes ad martyrium hortaretur, erat Leudegarius [Eleutherius]. Tunc quidam flammis injecti, alii gladio trucidati, in pelagus etiam plurimi sunt demersi. Verum beatus Eleutherius, immanissimis diebus excruciatu tormentis, ad ultimum flammis immisus, martyrii palmam est adeptus.

In Atratis [Atrebatibus], villa Syrricinio, passio sancti Leodegarii, Augustodunensis episcopi.

D V NON. OCTOB. — Nativitas sancti Dionysii Areopagitæ, qui ab apostolo Paulo ad fidem deductus, ab ipso etiam primus Athenarum episcopus est ordinatus, et sub Adriano principe, post clarissimam fidei confessionem et gravissima tormentorum genera, martyrio coronatus est.

Apud antiquos Saxones natalis sanctorum Edili et Evaldorii [duorum Ewaldorum] presbyterorum. Qui cum Willobrodo episcopo venientes in Germaniam, transierunt ad Saxones, ibique Dei verbum prædicando a paganis occisi sunt. Ad quorum corpora noctu lux apparens, cujus essent meriti declaravit.

IV NON. OCTOB. — Apud Corinthum Crispi et Gaij,

quorum apostolus Paulus in Epistola ad Corinthios A meminit (*I Cor. v*).

In Ægypto sanctorum martyrum Marci et Marcel-
liani fratrum, et cum eis aliorum promiscui sexus
innumerabilium: quorum alii flammis traditi, alii
in mare demersi, nonnulli inedia consumpti, quidam
patibulis affixi, cælum meruerunt.

III NON. OCTOB. — Apud Siciliam Placidi et Eu-
tychii aliorumque triginta.

In Galliis, civitate Valentia, Apollinaris episcopi,
virtutibus et martyrio insignis.

Apud Eumeniam Thrasæ episcopi martyrio con-
summati, qui unus ex antiquis, qui quasi ex tra-
ditione priorum se accepisse asserit Salvatorem
præcepisse apostolis ne ante duodecimum annum
discederent ab Hierosolymis.

II NON. OCTOB. — Apud Capuam sanctorum Mar-
celli, Casti, Æmilii, Saturnini.

In Galliis, civitate Agenno, Fidis [Fidei] virginis
et martyris cujus exemplo beatus Caprasius ad
martyrium animatus est.

Eodem die Sagaris martaris et episcopi Laodi-
censis, qui unus fuit de beati Pauli apostoli disci-
pulis.

NON OCTOB. Romæ, via Appia, natalis sancti
Marci episcopi et confessoris. Qui sedens in episco-
patu annos duos, menses novem, triginta dies, con-
stituit ut episcopus Ostiæ qui consecrat episcopos,
pallio uteretur.

Eodem die sanctorum Julis, Sergii et Bacchi, sub
Maximiano imperatore. In cujus palatio Sergius pri-
micerius, Bacchus vero secundicerius, cum apud eum-
dem imperatorem accusarentur, imo veracissime
deprehenderentur, quod abjecta idolorum cultura
veri Dei cultores existerent, cum nec minis nec
blandimentis a fidei firmitate possent avelli, jussu
imperatoris chlamyde exuti, muliebribus sunt induti
colobis, et sic per mediam civitatem catenis cervi-
cibus impositis pertrahuntur. Postremo a duce An-
tiocho præcepto Maximiani, ita sunt martyrio coro-
nati, ut Bacchus, dum extensus crudis flagellis cæde-
retur emitteret spiritum, Sergius vero post multa
tormenta gladio cæsus est. Quorum corpora tollentes
Christiani, honorifice in uno loco sepeliverunt. Ubi
et virgo Julia, quæ sub Martiano præside passa est,
martyribus sociata quiescit.

Eodem die sanctorum martyrum Marcelli et Apu-
lei, qui primo adhæserunt Simoni Mago; sed viden-
tes mirabilia quæ Dominus per apostolum Petrum
operatus est, relicto Simone, apostolicæ se doctrinæ
tradiderunt, et post passionem apostolorum, ipsi
quoque martyrio coronati sunt.

VIII Id. OCTOB. — Apud Cretam, urbe Gortyæ,
beati Philippi episcopi, magnus virtutibus viri.

Thessalonice sancti Demetrii martyris.

Item nativitas Reparatæ virginis et martyris,
quæ passa est in Cæsariæ Palestinæ sub Decio im-
peratore. Quæ post fervens plumbum et mamillas
abscissas, in caminum missa est ardentem; cumque

nihil læderetur ab igne, decollata est: cujus de collo
candida visa est evolare columba.

VII Id. OCTOB. — Abrahæ patriarchæ.

Apud Parasiū [Parisios] passio Dionysii episcopi,
Eleutherii presbyteri et Rustici diaconi. Qui beatus
episcopus a pontifice Romano causa peregrinationis
in Gallias directus, Parisiorum civitatem devenit.
Ubi cum per aliquot annos miraculis fidem confir-
mantibus, populos ad viam veritatis convertere sata-
geret, a præfecto comprehensus cum Rustico et Eleu-
therio martyrio coronatus est.

Apud Coloniam Agrippinam natalis sancti Gereonis
cum aliis trecentis novemdecim, quos fertur de
legione beati Mauritii fuisse. Qui spernentes funesti
Maximiani imperium, pro vera religione gladiis colla
subdiderunt.

VI Id. OCTOB. — Lot prophetæ.

Apud Cretam Pinyti episcopi, qui memoriam sui
in scriptis a se editis vivam reliquit.

Item apud Agrippinensium urbem sanctorum mar-
tyrium Mallosi et Victoris.

In Britania Paulini Eburaci episcopi. Qui ordina-
tus episcopus a beato Justo, quem sanctus Augusti-
nus, primus Anglorum pontifex, consecravit, gentem
Northumbrorum, hoc est eam nationem Anglorum
quæ ad aquilonem Humbri fluminis habitabat ad
fidem convertit.

V Id. OCTOB. — Apud Tharsum, metropolim Ci-
licis, natalis Tharaci presbyteri [Probi] et Andro-
nici martyrum. Qui Diocletiani persecutione sub
Maximo præside carcere puniti, nervis cæsi testis
defricati, ardente papyro adusti, maxillarum frac-
turam et tibiarum tormenta perpassi, aceti et sinapis
in naribus infusione cruciati, post obeliscos ignitos,
post confixos clavibus acutissimis digilos, post oculo-
rum transpunctionem linguæque abscissionem, ursis
et leonibus projecti sunt. Sed cum a nulla bestiarum
læderentur, gladio jugulati, inter corpora interfecto-
rum projici jubentur. Ubi noctu velut stella splendida
de cælo demissa super corpora sanctorum Christia-
nis revelati sunt, et ejusdem ducatu stellæ, sepul-
turæ traduntur.

IV Id. OCTOB. — Apud Ravenam sancti Edistii.

In Africa sanctorum confessorum et martyrum
quatuor millium nongentorum septuaginta sex, qui
persecutione Wandalica jussu Hunnerici regis Ariani
inter Mauros ferocissimos deputati sunt. Inter quos
erant Cyrianus et Felix, præcipui sacerdotes Do-
mini. Quorum alii dum hastilium cuspidibus ad cur-
rendum impellerentur, alii ligatis pedibus per asper-
rimum traherentur, tam diro discerpti supplicio, inter
manus contrahentium spiritum exhalabant.

Romæ natalis sancti Bedisti [Edistii] martyris.

In Syria Eustatii [Eustachii] presbyteri, Eucharisti,
Burri, Bonati.

In Campania Patriæ, Fortunatæ.

III Id. OCTOB. — Apud Trohadam [Troadem] Carpi,
discipuli apostoli Pauli,

Antiochiæ Theophili, qui sextus ab apostolis Bo-

clasiæ pontificatum tenuit, vir eruditissimus. Hic constituit die Sabbati, jejunium ter in anno fieri, secundum prophetiam, frumenti, vini et olei.

In Hispaniis Fausti, Marci et Adriæ [Januarii et Martialis].

In Chalcedonia Marcelli.

In Alexandria sancti Anastasii episcopi.

II Id. Octob. — Nativitas sancti Callixti papæ, qui sub Alexandro imperatore martyrium suscepit. Postquam enim Palmachium proconsulem et Simplicium senatorem, cum omni familia eorum, ac multos alios baptizavit, tentus est ab Alexandro, fame cruciatur, fustibus cæditur, custodiæ mancipatur. In qua custodia presbyter ejus Calepodius, dudum martyrizatus, eum visitans consolabatur; ubi etiam militem, Privatum nomine, ab ulceribus sanans, fidei catholicæ aggregavit. Unde iratus Alexander beatum Callixtum per fenestram domi præcipitari, et ligato ad collum ejus saxo, in puteum jubet demergi, et in eum rudera cumulari. Unde a suis levatus, in cœmeterio Calepodii est terræ commendatus.

Corduba sancti Lupi, Aureliæ.

Lugduno translatio Justii episcopi et confessoris, qui eremiticam ducens vitam, prophetico spiritu quæ post se essent ventura prædixit.

Id. Octob. — In Galliis apud Coloniam Agrippinam sanctorum Maurorum de militibus sanctæ legionis Thebæorum. Qui cum essent numero quinquaginta, martyrio consummati, in eadem urbe sunt conditi.

In Capua Libuli et sanctæ Fortunatæ.

Eodem die apud Lugdunum Antiochi episcopi.

XVII Kal. Novemb. — In Asia Cereæ.

In Africa ducentorum septuaginta pariter coronatorum.

Item sanctorum martyrum Martiani, Satyriani cum duobus fratribus eorum, et Maximæ virginis. Qui sub Geiserico rege Ariano primum nodosis fustibus usque ad ossa discerpti, postea in nervo arctati, divinaque virtute liberati, continuo incolumes efficiuntur. Maxima Christi famula, dimissa, multarum virginum mater est effecta. Reliqui jussu impiissimi tyranni, ligatis pedibus post terga currentium quadrigaram, inter spinosa loca discissi, obierunt in Domino.

(a) Eodem die apud Alemannos, qui et Suevi, juxta Alpes Rhetianas, depositio sive transitus vel ad æternam vitam natalis dies, beatissimi Galli confessoris, festivo celebratur. Qui de insula Hybernia, quæ inter Britanniam et Hispaniam sita est, divini amoris instinctu cum magistro et abbate suo Columbano peregrinaturus per Gallias iter agens, Alemanniam ingressus est. Veniens igitur in eremum quæ sita est inter Alpes Retiarum et Brigantini marginem lacus, patre Columbano Italiam petente, infirmitate detentus est. Qua, divina medi-

A cante manu, devota, sanitateque recepta, solitariam ducere vitam desiderans, eremi secreta soli Deo vacando, non vacans fovebat. Rex igitur Sigebertus, ut audivit in publicis eum commemorari possessionibus; jussit fieri conscriptionem firmitatis, ut vir sanctus locum quem incolebat per auctoritatem obtineret: datis etiam illi auri argentique ponderibus, Cunzoni duci præcepit, ut si solitudinis incola vellet, solationum ei copiam ædificandam cellam subministraret. Athleta itaque Dei spirituale constructurus ædificium, parcimoniam, orationibus vigiliisque insistens, populorum ab errore idololatriæ revocavit, simulacra eorum confregit, signorum effectum prædicationem suam audientibus commendavit. Quarum numerositatem, quia libertatis et virtutum ejus ubique habetur et legitur, hodieque per miracula quæ prius gesta sunt augmentantur, in præsentiarum supersilimus, hoc solum commemorantes quod divina pietas beatum Gallum genti Alemanniæ apostolum fecit, qui nationem, quam paganismo involutam reperit, fidei veritate imbutam, de tenebris ignorantie ad solem justitiæ, qui Christus est, ipse callis Dei solers viator reduxit, ac locum quem eatenus humanæ nature inaccessibilem, solisque bestiis, serpentibus et dæmoniis obsessum invenit, exturbatis hostibus, divinitati habitaculum exhibuit. Videndum summo pere ac timendum est ne tabernaculum Dei, quod demonstratione divina multisque sudoribus vir sanctus erexit, quotque ægali auctoritate in sortem et funiculum hæreditatis Dei sequestratum est, aliqua humanæ præsumptionis temeritate impetatur, ne avaritia occupet hominum, quod a rabie dæmonum et sævitia expurgatum est belluarum, Postremo, ne quo delati sunt ab equis indomitis artus Galli defuncti, ibi eum molestare præsumat inquietudo quælibet ausus humani.

XVI Kal. Novemb. — Marthæ sororis Lazari, et Aristionis, qui unus fuit ex septuaginta discipulis.

Item natalis Heronis, qui post sanctum Ignatium Antiochenam rexit Ecclesiam quod et ipsi Ignatio ad passionem eunti revelatum est. Qui et vita et martyrio magistri sui imitator effectus est, erat enim diaconus Ignatii.

In Galliis, civitate Arausica, Florentii episcopi qui multis virtutibus clarus, in pace quiescit.

In Nicomedia Alexandri.

In Mauritania Nini, Victurii, Nobilitani, Mariani Lucii, Mittini, Crescentiani.

Item translatio corporis sancti, Galli et dedicatio opiparis (b) et decentissimæ basilicæ ipsius, quæ inter duos montes Sirium et Walthrammesberch constructa est, a meridie habens fluvium Stensha, ab aquilone fluvium Nigraba. Quia locus ex ipsius beati nomine sancti Galli monasterium cognominatur. Ubi Domino virtutum ejus merita declarante,

(a) Omnia ex Walafrido Strabono desumpta.

(b) Opiparæ, id est maximis sumptibus extracta.

cæci illuminantur, surdis auditus tribuitur, mancis operari conceditur, muti linguarum laxatione gratulantur, claudis gressus diriguntur, epergumeni a spiritibus nequam liberantur: clinci atque contracti, indepta gratis sanitate, eriguntur, dolor dentium medicina trabis compescitur, reliquarum etiam infirmitatum exinanitio ibidem efficitur.

XV KAL. NOVEMB. — Sancti Lucæ historiographi et evangelistæ, cujus vitæ conversationem, officii professionem, finis qualitatem, in Epistola Pauli, in Actibus apostolorum, in Evangelii sui proœmio reperies.

Romæ Tryphonæ uxoris Decii imperatoris, quæ post interfectionem Callixti et Laurentii, divinitus punito marito suo, aquam baptismatis cum filia Decii Cyrilla suscepit, et alia die defuncta est.

Eodem die Asclepiadis Antiocheni episcopi et martyris sub Decio imperatore.

XIV KAL. NOVEMB. — Apud Antiochiam Syriæ natalis sancti Beronici, Pelagiæ et aliorum quinquaginta novem. Quæ Pelagia primo fuit sub gentilitatis ritu meretrix, postea per gratiam Dei et sancti Dei Nonni episcopi dogma ad fidem Christi conversa et baptizata, omnia sua pauperibus erogavit, et in monte Oliveti Antiochiam deserens, in loco ubi Dominus cælum ascendit parvulam sibi cellam construxit, et sub virili habitu ac monastica conversatione, præsentem vitam finivit.

Eodem die beatorum martyrum, Tholomei [Ptolomæi] et Lucii. Qui Tholomeus post vincula et carcerem, quibus a ceaturione propter divini nominis confessionem cruciatus est, judici Urbicio præsentatus, denuo ab illo de cultura examinatus est. Cui Tholomeus: « Qui negat, inquit, quod est, sine dubio culpabile judicat esse quod negat. » Continuo duci ab Urbicio jubetur. Quod videns Lucius quidam Christianus, dixit ad judicem: « Cur, inquit, hic homo, nullius criminis accusatus, sed sola professione Christianitatis, duci jubetur ad mortem? » Cui Urbicius ait: « Ut video, et tu Christianus es? » Quo confitente, jussus est et ipse interfici. Sed et tertius quidam ejusdem rei causa simul punitus est. Passi sunt sub Antonino hi martyres, Alexandriæ sepulti sunt.

In Galliis civitate Aginno [Agenno] Caprasii martyris. Qui persecutionem fugiens in spelunca delituit: audiens autem beatam virginem Fidem pro Christo agonizare, et ipse animatus martyrii indeptus est palmam.

XIII KAL. NOVEMB. — Apud Nicomediam sanctorum martyrum Dasii, Zotici, Gagii [Caii] cum aliis duodecim millibus.

Item Simplicii cujus vita probabilis fuit multis causa salutis, ita ut tria millia hominum baptizatorum gremio matris Ecclesiæ susciperentur.

Eodem die Patris nostri Hilarionis cujus vitam virtutibus plenam scripsit Hieronymus. Qui vitam in omni ducens labore, cum sibi finem appropinquare agnovisset, nec jam prætersensum quidquam

A in se vivi hominis remaneret, apertis oculis dixit: « Egredere, egredere, anima, quid times? quid dubitas? septuaginta prope annis servisti Christo, et mortem formidas? » In hæc verba exhalavit spiritum.

Ipsa die sancti Asterii presbyteri, sancti Callixti, qui cum corpus patris elevatum de puteo sepelivisset, præcepit eum Alexander per pontem præcipitari.

Item translatio beati Viatoris in eremo, comitis sancti Justi.

XII KAL. NOVEMB. — Hierosolymis Marci, qui primus ibidem ex gentibus episcopatum tenuit, et martyrio consummatus est.

Item beatæ Salomæ, quæ cum reliquis mulieribus circa Domini sepulturam erat sollicita.

Apud Thraciam in Adrianopoli, sanctorum Philippi episcopi, Eusebii, Severi presbyteri, Hermetis diaconi. Qui ecclesias ab iniquis spoliari contradicentes, martyrio sunt coronati.

XI KAL. NOVEMB. — Apud Antiochiam Syriæ natalis Theodoriti [Theodori] presbyteri. Qui persecutione Juliani impii equuleo et lampadibus dire cruciatus est: milites autem illum torquentes ab aspectu angelico territi corruerunt in faciem, et crediderunt in Christum. Quos jussit tyrannus pelago immergi. Quibus beatus Theodoritus [Theodorus] ait: « Præcedite, fratres, ego quoque superans inimicum sequar ad Dominum, » sicque occisus gladio martyrium consummavit. Hic etiam prophetico spiritu interitum Juliani in Perside prædixit.

In Hispaniis Servandi et Germani. Qui post verbera et carcerem longissimum iter ferro onusti perfecerunt, et novissime amputatis capitibus passionem compleverunt.

X KAL. NOVEMB. — In Venusia, civitate Apuliæ, natalis sancti Felicis episcopi, Audactis [Audaci] et Januarii presbyterorum, Fortunati et Septimi lectorum. Qui temporibus Diocletiani in occisione gladii migraverunt.

Item Venantii abbatis, de quo scriptum est quod, adhuc in terris constitutus, missarum solemniam in celo consummari agnovit; et cum aliquando ad missas Dominica recitaretur oratio, audierit quemdam e tumulo sacerdoti respondentem: *Sed libera nos a malo.*

IX KAL. — NOVEMB. — In Nicomedia natalis dies Severi et Dorothei.

In Cæsariæ Cappadociæ Longini, de quo postea.

VIII KAL. NOVEMB. — Romæ passio Chrysanthi et Dariæ, qui sub specie conjugii castitatem servaverunt perpetuam; nam Chrysanthus Dariam a gentilitatis convertit errore, et sub Numeriano imperatore cum uxore et filiis post multa tormentorum genera in foveam demersi profundam, Deo animas reddiderunt.

In Galliis, civitate Suessionis, Crispinus et Crispinianus sub Maximiano et Diocletiano extensi sunt ad

trocleas, fustibus cœduntur, sudes unguis eorum A insiguntur, hiemis tempore molaribus collo eorum suspensis fluvio immerguntur, plumbo factoliquido, oleoque cum pice et adipe ferventi ingeruntur, sed de his omnibus divina liberatione eripiuntur. Quod cum videret tortor eorum Retiovapus [Rictiovarus] nullis eos lædi posse tormentis, se furens præcipitavit in ignem. Maximianus autem, audiens satellitis sui perditionem, eos gladio consummari præcepit.

Eodem die, Petragoricis civitate, sancti Frontonis. Qui a beato Petro apostolo episcopus ordinatus, cum Gregorio presbytero ad prædicationem Evangelii mittitur. Qui magnam civitatis gentem ad fidem et professionem Christi convertit, eundemque comitem suum Gregorium, in itinere defunctum, superposito illi baculo apostoli Petri, resuscitavit a mortuis, et in pace quievit.

Item Romæ passio quadraginta sex militum, qui

Reliqua desiderantur.

simul a papa Dionysio baptizati, jubente Claudio imperatore sunt decollati. Ibi sunt et alii martyres cum ipsis positi centum et viginti unus, inter quos sunt illi quatuor, Theodosius, Lucius, Marcus, Parus [Petrus].

Item Bonifacii papæ, qui constituit servum clericum non fieri nec obnoxium curiæ.

VII KAL. NOVEMB. — Apud Africam sanctorum martyrum Rogatiani presbyteri ei Felicissimi, quipassi sunt sub Decio et Valeriano.

Eodem die sanctorum episcoporum Vedasti ei Amandi. Qui Vedastus in oppido Tullensi officio fungebatur presbyteri, sed postquam rex Clodoveus victor Alamannorum effectus est, memor voti quo se in necessitate pugne constrinxit, beatum Vedastum de Tull secum ducens, baptismi gratia ad sanctum Remigium civitatem Rhemensium properavit.

B. NOTKERI BALBULI

S. GALLI MONACHI

EPISTOLA AD RUODPERTUM

De obtreactionis crimine se purgat.

(Apud Pezium, Thesaurus Anecd. novissimus, tom. VI.)

Fratri RUODPERTO NOTKER de exsilio.

Vix mihi es notus, et miror quare jam sis in me commotus. Invictum animum contra iracundiam geri oportuit, non temere concitari in quoquam. Scriptum est in Evangelio: *qui irascitur fratri suo sine causa, reus est iudicio (Matth. v)*. Enimvero per fidem, quæ est in dilectione, nunquam ego conatus sum famam tuam lædere, vel eorum qui tecum sunt fratrum insipientiæ notare, quemadmodum per Kazilinum presbyterum minaciter objeceras. Alioquin gloriæ vestræ cum derogarem, me ipsum facerem inglorium. Cupio enim per fraternitatem una vobiscum et ego regnare, si tamen regnatis. Quod, mihi si vis credere, gaudeo propter te quod non sinistrae famæ potius aurem aperias. Sin autem: accersito forsitan impostore illo, nescio quo, qui zizania seminavit. Ivit, inquires, in inficias, quem dudum ac-

C cusaveras. Et ille si perseveraverit mentiens, nec confitebitur mendacia, jam conjecturis res agenda est, dum non conceditur factum. Trahendum est argumentum ex omnibus attributis personæ et negotio, animi impulsione et ratiocinatione, honestatis partibus et utilitatis. Difficile est ergo sine his locis ambiguum quid discernere. Iste est ille status rationalis per quem maxime forus [*ita cod. pro forum*] personat, surgunt acerrima bella, animositates partium criminante Catone, defensante Quintiliano. Per hunc me et ego coram purgare statui pro insimulato quod argueras. Si tamen optio datur, et ignotus ignoto si suadere quid poterit, confido quia apud te excusatus ero. Interim abstineto irarum. Utique sic videris mihi sapiens, si virtutis sectator es.

B. NOTKERI BALBULI

S. GALLI MONACHI

FORMULÆ

(Apud Neugart., Codex diplomaticus Alemanicæ, tom. I, *passim*.)

I.

TRADITIO WILLIHERI.

(Anno 855 vel 60.)

Ego in Dei nomine Willihere, trado ad conobium

(a) Zell, quo nomine plures appellantur vici in Ar-gengovia.

sancti Galli, cui venerabilis abba Grimaldus præses dignoscitur, unam hobam in silva, quæ adjacet Werimbretiscella (a), — Actum in Viskingun (b) publice, præsentibus istis quorum hic signacula continentur.

(b) Fischen, unum in cap. rur. Lindav., alterum in Stiefenhof.